

Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju – 1–3 kwartał 2024 r.

Socio-economic situation of the country –
the 1st quarter to the 3rd quarter of 2024

Sytuacja społeczno-gospodarcza kraju – 1–3 kwartał 2024 r.

Socio-economic situation of the country –
the 1st quarter to the 3rd quarter of 2024

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa, październik Warsaw, October 2024

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Opracowań Statystycznych
Statistics Poland, Statistical Products Department

pod kierunkiem

supervised by

Justyny Gustyn

Zespół autorski

Editorial team

Dominika Borek, Joanna Kasprzak, Kamil Knol, Jakub Komorek, Anna Kozera, Joanna Kozłowska,
Marcin Marikin, Anna Wiśniewska-Sałek, Agata Zasztowt-Mroczek, Anna Zielkowska, Maciej Żelechowski

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Elżbieta Lisiak, Beata Morawska, Mateusz Sławek, Katarzyna Stanecka

Ikony użyte na okładce

Icons used on the cover

Freepik, Kirenschastry i Pixel Perfect z Flaticon

Designed by Freepik, Kirenschastry and Pixel Perfect from Flaticon

Publikacja dostępna na stronie

Publication available at

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source.

Spis treści

Contents

Synteza	5
Executive summary	9
Ludność	12
Population	
Rynek pracy	15
Labour market	
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	26
Wages and salaries; social benefits	
Ceny	30
Prices	
Rolnictwo	38
Agriculture	
Przemysł	45
Industry	
Budownictwo	53
Construction	
Budownictwo mieszkaniowe	57
Housing construction	
Rynek wewnętrzny	60
Domestic market	
Transport	64
Transport	
Handel zagraniczny	68
Foreign trade	
Sytuacja społeczno-gospodarcza w Unii Europejskiej i w wybranych krajach	76
Socio-economic situation in the European Union and in selected countries	
Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju	82
Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country	
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne – Unia Europejska	86
Main macroeconomic indicators – European Union	

Objaśnienia znaków umownych Symbols

Symbol Symbol	Opis Description	Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero	Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit	„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit	Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand	kg	kilogram kilogramme
mln	million million	szt. pc.	sztuka piece
mld bn	miliard billion	l	litr litre
p.proc. pp	punkt procentowy percentage point	hl	hektolitr hectolitre
zł PLN	złoty zloty	t	tona tonne
USD	dolar USA United States dollar	dt	decytona decitonne
EUR	euro euro		
CHF	frank szwajcarski Swiss franc		
UE EU	Unia Europejska European Union		

Synteza

Ludność w okresie styczeń–wrzesień 2024 r. (wstępny szacunek)

liczba ludności (stan w końcu okresu)	37,5 mln osób (-147 tys. r/r)	Liczba ludności Polski w końcu września br. była mniejsza niż przed rokiem oraz niż w końcu ub. roku. W okresie trzech kwartałów br. urodziło się mniej dzieci niż rok wcześniej, natomiast nieco więcej osób zmarło. Przy wyższej liczbie zgonów niż urodzeń przyrost naturalny pozostał ujemny. Szacuje się, że saldo migracji zagranicznych nadal było dodatnie.
urodzenia żywe	192 tys. (-18,0 tys. r/r)	
zgony ogółem	303 tys. (+1,5 tys. r/r)	

Rynek pracy w okresie styczeń–wrzesień 2024 r.

przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w przeliczeniu na etaty)	-0,3% r/r	Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było nieco mniejsze niż w analogicznym okresie ub. roku (wówczas notowano jego niewielki wzrost). Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu września br. kształtowała się na poziomie sprzed roku.
stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu okresu)	5,0%	

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–wrzesień 2024 r.

nominalne	+11,4% r/r	Przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w skali roku w tempie nieznacznie mniejszym niż rok wcześniej. Siła nabywcza płac, przy osłabieniu inflacji, była dużo większa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku (kiedy notowano jej niewielki spadek).
realne	+7,8% r/r	

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w okresie styczeń–wrzesień 2024 r.

z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych		Wzrost przeciętnych nominalnych emerytur i rent brutto w obu systemach był mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku, a świadczeń realnych – znacznie wyższy niż rok wcześniej.
nominalne	+14,6% r/r	
realne	+11,2% r/r	
rolników indywidualnych		
nominalne	+14,6% r/r	
realne	+11,2% r/r	

Ceny w okresie styczeń–wrzesień 2024 r.

ceny towarów i usług konsumpcyjnych	+3,3% r/r	Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był znacznie mniejszy niż w okresie trzech kwartałów ub. roku. We wrześniu br. dynamika cen była większa niż w poprzednich miesiącach (od lipca br. wzrost kształtował się powyżej 4%). Dalszemu przyspieszeniu uległo tempo wzrostu m.in. cen żywności oraz cen związanych z mieszkaniem (w tym znacznie wyższe niż przed rokiem były opłaty za nośniki energii). Spadek cen w zakresie transportu był zbliżony do notowanego w sierpniu br.
-------------------------------------	-----------	--

Ceny w okresie styczeń–wrzesień 2024 r. (dok.)

ceny produkcji sprzedanej przemysłu	-7,7% r/r	Po wzroście rok wcześniej, ceny producentów w przemyśle w okresie styczeń–wrzesień br. obniżyły się w skali roku. Ceny w budownictwie wzrosły, ale w mniejszym stopniu niż przed rokiem. We wrześniu br. spadek cen produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku pogłębił się, a tempo wzrostu cen produkcji budowlano-montażowej uległo dalszemu osłabieniu.
ceny produkcji budowlano-montażowej	+6,5% r/r	

Produkcja sprzedana przemysłu
w okresie styczeń–wrzesień 2024 r.

niewyrównana sezonowo	+0,2% r/r	Po spadku przed rokiem, produkcja sprzedana przemysłu w okresie styczeń–wrzesień br. nieznacznie się zwiększyła w skali roku, głównie w wyniku wzrostu w 2 i 3 kwartale br. Sprzedaż wzrosła w większości sekcji przemysłu (oprócz górnictwa i wydobywania, gdzie notowano spadek). W przetwórstwie przemysłowym wzrost był podobny jak w przemyśle ogółem. Spośród głównych grupowań przemysłowych sprzedaż była wyższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku w produkcji dóbr konsumpcyjnych nietrwałych, konsumpcyjnych trwałych oraz inwestycyjnych. W produkcji dóbr związanych z energią sprzedaż kształtowała się na poziomie sprzed roku, a w produkcji dóbr zaopatrzeniowych notowano jej spadek.
-----------------------	-----------	--

Produkcja budowlano-montażowa
w okresie styczeń–wrzesień 2024 r.

niewyrównana sezonowo	-7,0% r/r	Odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej w skali roku (po wzroście rok wcześniej), przy czym jego skala była mniejsza niż w 1 kwartale i w 1 półroczu br. Niższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku była produkcja we wszystkich działach budownictwa, w tym najbardziej obniżyła się w robotach budowlanych specjalistycznych. Sprzedaż robót inwestycyjnych spadła bardziej niż sprzedaż robót o charakterze remontowym.
-----------------------	-----------	---

Sprzedaż detaliczna w okresie styczeń–wrzesień 2024 r.

	+2,6% r/r	Sprzedaż detaliczna była większa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku (wówczas notowano jej spadek). Wzrosła sprzedaż w większości grup, w tym m.in. w pojazdach samochodowych, motocyklach, częściach oraz w paliwach stałych, ciekłych i gazowych. Mniejsza niż przed rokiem była natomiast sprzedaż w grupach: żywność, napoje i wyroby tytoniowe, meble, rtv, agd oraz tekstylia, odzież, obuwie.
--	-----------	--

Handel zagraniczny w okresie styczeń–sierpień 2024 r.

eksport (w zł)	-8,3% r/r	Obroty handlu zagranicznego były niższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost eksportu oraz spadek importu). Wymiana zamknęła się dodatnim saldem, ponad trzy razy mniejszym niż rok wcześniej. Zmniejszyły się obroty po obu stronach wymiany ze wszystkimi grupami krajów, w tym najbardziej import z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Wskaźnik terms of trade w okresie styczeń–lipiec br. kształtował się niekorzystnie, wobec korzystnej relacji przed rokiem.
import (w zł)	-6,3% r/r	

Koniunktura gospodarcza w październiku 2024 r.

Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury	
przetwórstwo przemysłowe	-10,0
budownictwo	-5,9
handel detaliczny	-1,2
transport i gospodarka magazynowa	-4,4

Przedsiębiorcy z większości sektorów gospodarki sygnalizują pogorszenie koniunktury gospodarczej. Wśród prezentowanych działalności bardziej pesymistyczne niż we wrześniu br. są nastroje podmiotów w transporcie i gospodarce magazynowej, przetwórstwie przemysłowym i budownictwie. Równie niekorzystne jak miesiąc wcześniej są natomiast oceny ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym.

Według przedsiębiorców mniej uciążliwe dla prowadzenia firmy niż przed rokiem są m.in. niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej (szczególnie w budownictwie) oraz niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne (głównie w handlu detalicznym i budownictwie). W większości badanych działalności wzrosło natomiast znaczenie trudnień związanych z nadmierną konkurencją na rynku.

Wśród prezentowanych działalności przedsiębiorcy najczęściej przewidują, że w najbliższych trzech miesiącach wzrost cen usług, materiałów i surowców spowolni. Do czynników wpływających na wzrost kosztów funkcjonowania firmy przedsiębiorcy nadal najczęściej zaliczają ceny energii i paliw oraz koszty zatrudnienia, choć ich znaczenie przeważnie się zmniejszyło.

Większość firm (87%–93%) ocenia wpływ wojny w Ukrainie na ich działalność jako nieznaczny lub nieodczuwalny. W głównych sektorach gospodarki zwiększył się odsetek przedsiębiorstw wskazujących na brak negatywnych skutków związanych z wojną, najbardziej w handlu detalicznym. Wśród negatywnych skutków wojny przedsiębiorcy nadal najczęściej wymieniają wzrost kosztów. W przypadku podmiotów zatrudniających pracowników z Ukrainy zarówno napływu, jak i odpływu tych pracowników najczęściej doświadczały jednostki transportu i gospodarki magazynowej oraz przetwórstwa przemysłowego.

Koniunktura konsumencka w październiku 2024 r.

Wskaźnik ufności konsumenckiej	
bieżący (BWUK)	-15,8
wyprzedzający (WWUK)	-11,6

Wskaźniki ufności konsumenckiej syntetycznie opisujące obecne i oczekiwane tendencje konsumpcji indywidualnej są bardziej niekorzystne niż we wrześniu br. Pogorszyły się pesymistyczne oceny m.in. bieżącej sytuacji ekonomicznej kraju oraz przewidywania dotyczące oszczędzania pieniędzy. W opinii respondentów wzrost cen konsumpcyjnych utrzyma się.

Obawy konsumentów przed zagrożeniem, jakie może stwarzać obecna sytuacja na terytorium Ukrainy są przeważnie nieco mniejsze niż formułowane we wrześniu br. Według 27% respondentów wojna w Ukrainie może być dużym zagrożeniem dla suwerenności i niepodległości Polski (wobec 29% miesiąc wcześniej), a zdaniem 26% – dla polskiej gospodarki (wobec 27%).

Koniunktura konsumencka w październiku 2024 r. (dok.)

W opinii 6% badanych może ona stanowić duże zagrożenie dla ich osobistej sytuacji finansowej (8% we wrześniu br.). Utraty pracy lub zaprzestania prowadzenia własnej działalności z powodu wojny zdecydowanie obawia się 1% respondentów (3% miesiąc wcześniej), a 8% dostrzega możliwość zaistnienia takiej sytuacji (wobec 9%).

Executive summary

Population in January–September 2024 (preliminary estimate)

population (as of the end of period)	37.5 million people (-147 thousand y/y)	The population of Poland at the end of September 2024 was smaller than a year before and at the end of the previous year. During the three quarters of 2024, fewer children were born than a year before, while slightly more people died. With the higher number of deaths than births, the natural increase remained negative. The international net migration was still positive.
live births	192 thousand (-18.0 thousand y/y)	
total deaths	303 thousand (+1.5 thousand y/y)	

Labour market in January–September 2024

average paid employment in enterprise sector (in full-time equivalents)	-0.3% y/y	The average paid employment in the enterprise sector was slightly smaller than in the corresponding period of the previous year (when a minor increase in employment was observed). At the end of September 2024, the registered unemployment rate was at the previous year's level.
registered unemployment rate (as of the end of period)	5.0%	

Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in January–September 2024

nominal	+11.4% y/y	The average monthly nominal gross wages and salaries in the enterprise sector increased year-on-year at a rate slightly smaller than a year before. The purchasing power of wages and salaries, with the weakening inflation, was much higher than in January–September 2023 (when it recorded a slight decline).
real	+7.8% y/y	

Average monthly gross retirement and other pensions in January–September 2024

from non-agricultural social security system		The growth in average nominal gross retirement and other pensions in both systems was smaller than in the corresponding period of 2023, while the growth in real benefits was much higher than a year before.
nominal	+14.6% y/y	
real	+11.2% y/y	
of farmers		
nominal	+14.6% y/y	
real	+11.2% y/y	

Prices in January–September 2024

prices of consumer goods and services	+3.3% y/y	The annual increase in prices of consumer goods and services was significantly smaller than in the period of three quarters of 2023. In September 2024, the dynamics of prices was greater than in previous months (since July 2024 the growth exceeded 4%). The increase in prices of food and prices related to dwelling accelerated further (among dwelling fees those for electricity, gas and other fuels were significantly higher than a year before). The decrease in prices related to transport was similar to that recorded in August 2024.
--	-----------	--

Prices in January–September 2024 (cont.)

producer prices in industry	-7.7% y/y	Producers' prices in industry in the period January–September 2024 declined in annual terms, after a growth a year before. Prices in construction grew but to a lesser extent than a year ago. In September 2024, the annual decline in prices of sold production of industry deepened and the growth rate of prices of construction and assembly production weakened further.
producer prices in construction	+6.5% y/y	

Sold production of industry in January–September 2024

seasonally unadjusted	+0.2% y/y	After a decrease a year before, sold production of industry in the period January–September 2024 slightly increased in annual terms, mainly due to its year-on-year growth in the first and the second quarters of 2024. Sales increased in most sections of industry (except for mining and quarrying, where they declined). The increase in manufacturing was similar to that for the total industry. Among the main industrial groupings, sales in the production of non-durable and durable consumer goods as well as capital goods were higher than in January–September 2023. In the production of energy sales were at the previous year's level, while in the production of intermediate goods the decrease was recorded.
-----------------------	-----------	---

Construction and assembly production
in January–September 2024

seasonally unadjusted	-7.0% y/y	A year-on-year decline of construction and assembly production was recorded (after an increase a year before), but its scale was smaller than in the first quarter and in the first half of 2024. Production in all divisions of construction was lower than in January–September 2023, with the largest decline in specialised construction activities. Sales of investment works fell more than sales of restoration works.
-----------------------	-----------	---

Retail sales in January–September 2024

	+2.6% y/y	Retail sales were higher than in the period January–September 2023 (then they dropped). In most groups, retail sales grew, among others, in motor vehicles, motorcycles, parts and solid, liquid and gaseous fuels. Whereas sales were lower than a year ago in the groups: food, beverages and tobacco products, furniture, radio, TV and household appliances as well as textiles, clothing, footwear.
--	-----------	--

Foreign trade in January–August 2024

exports (in PLN)	-8.3% y/y	Foreign trade turnover was lower than in the previous year (when an increase in exports and a decrease in imports was observed). The exchange closed with a positive balance, over three times smaller than a year before. Turnover declined with all groups of countries on both sides of the exchange, most notably imports from Central and Eastern European countries. The terms of trade index in January–July 2024 developed unfavourably, against a favourable one in the previous year.
imports (in PLN)	-6.3% y/y	

Business tendency in October 2024

General business climate indicators

manufacturing	-10.1
construction	-5.9
retail trade	-1.2
transportation and storage	-4.4

The entrepreneurs from most economic sectors indicate deteriorating business tendency. Among presented activities, sentiments of entities in manufacturing, construction as well as in transportation and storage are more pessimistic than in September 2024. In retail trade, however, the assessments of the general business climate are as unfavourable as a month before.

Among presented activities, entrepreneurs most often predict that the price growth of services, materials and raw materials will slow down in the next three months. To the factors mainly causing the increased costs of running a firm, entities include the prices of energy and fuel as well as the costs of employment, but their importance mostly decreased.

The majority of firms (87%–93%) assess the impact of the war in Ukraine on their activity as minor or with no negative effects. In the main economic sectors the percentage of enterprises indicating the lack of negative effects of the war grew, the most in retail trade. Among the negative effects of the war, entrepreneurs still most often indicate the increased costs. In the case of entities employing workers from Ukraine, both an outflow and inflow of such employees was experienced mainly in transportation and storage as well as in manufacturing.

Consumer tendency in October 2024

Consumer confidence indicators

current	-15.8
leading	-11.6

Consumer confidence indicators, synthetically describing the current and expected tendencies in individual consumption are more unfavourable than in September 2024. The assessments, among others, of the current economic situation of the country as well as predictions about saving money, are more pessimistic than a month before. According to respondents, the growth of consumer prices will continue.

Consumers' concerns towards the threat that may be posed by the current situation on the Ukrainians' territory are in general slightly smaller than those reported in September 2024. According to 27% of respondents, the war in Ukraine may be a big threat to Poland's sovereignty and independence (against 29% a month before), and to the Polish economy as stated by 26% (vs. 27%). In the opinion of 6% of respondents, it may pose a big threat to their personal financial situation (8% in September 2024). 1% of respondents is definitely afraid of losing a job or closing down their own business due to the war (a month before 3%) and 8% recognise the possibility of such a situation (vs. 9%).

Ludność Population

Według wstępnych szacunków liczba ludności Polski w końcu września br. była mniejsza niż przed rokiem oraz niż w końcu ub. roku. W okresie trzech pierwszych kwartałów br. odnotowano mniej urodzeń niż rok wcześniej, przy niewielkim wzroście liczby zgonów. W wyniku wyższej liczby zgonów niż urodzeń przyrost naturalny pozostał ujemny. Szacuje się, że podobnie jak przed rokiem, saldo migracji zagranicznych na pobyt stały było dodatnie.

Według wstępnych danych w dn. 30 września br. liczba **ludności Polski** wyniosła ok. 37532 tys. osób, tj. zmniejszyła się o ok. 147 tys. w stosunku do stanu sprzed roku oraz o 105 tys. w porównaniu z końcem ub. roku. Tempo ubytku rzeczywistego w okresie trzech kwartałów br. wyniosło ok. -0,28%, co oznacza, że na każde 10 tys. mieszkańców Polski ubyło 28 osób (wobec 23 osób przed rokiem).

Ze wstępnych danych wynika, że w okresie styczeń–wrzesień br. zarejestrowano ok. 192 tys. **urodzeń żywych**, tj. o ok. 18 tys. mniej niż przed rokiem, a współczynnik urodzeń obniżył się o 0,6 pkt i wyniósł 6,8‰. Zmarło ok. 303 tys. osób, tj. o ok. 1,5 tys. więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Współczynnik **zgonów** utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 10,7‰. Odnotowano ujemny **przyrost naturalny** (różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ogółem), który wyniósł ok. 111 tys. (wobec ok. minus 91 tys. w okresie styczeń–wrzesień ub. roku). Szacuje się, że przeciętnie na każde 10 tys. ludności ubyło 39 osób (wobec 32 osób rok wcześniej).

W okresie trzech kwartałów br. zmniejszyła się liczba **zgonów niemowląt** – zmarło ok. 700 dzieci w wieku poniżej 1 roku życia (tj. o ok. kilkadziesiąt mniej niż przed rokiem). Współczynnik wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniósł 3,7‰ i był o 0,2 pkt niższy niż w analogicznym okresie ub. roku.

Ze wstępnego szacunku wynika, że w okresie dziewięciu miesięcy br. zawarto ok. 112 tys. **małżeństw** (tj. o prawie 7 tys. mniej niż przed rokiem), z czego ok. 47% stanowiły małżeństwa wyznaniowe. Współczynnik małżeństw obniżył się o 0,2 pkt do 4,0‰. Spadła również liczba **rozwodów** (o ok. 1 tys.) do ok. 42,5 tys., a współczynnik rozwodów, podobnie jak przed rokiem, wyniósł 1,5‰. Wobec ok. 400 małżeństw sąd orzekł **separację**.

Tablica 1. Podstawowe dane^a demograficzne
Table 1. Main demographic^a data

Wyszczególnienie Specification	1990	2000	2005	2010	2015	2020	2022	2023	01–03 kwartały quarters	
									2023	2024 ^b
Ludność w tys. (stan w końcu okresu) Population in thousands (as of the end of the period)	38073	38254	38157	38530	38437	38089	37766	37637	37679	37532
Przyrost rzeczywisty: Actual increase:										
w tys. in thousands	85	-9	-17	33	-41	-122	-141	-129	-87	-105
w % in %	0,22	-0,02	-0,04	0,08	-0,11	-0,32	-0,37	-0,34	-0,23	-0,28

^a Dane o liczbie ludności oraz dotyczące współczynników na 1000 ludności zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników spisów powszechnych: dla 1990 r. – NSP 1988; dla lat 2000–2009 – NSP 2002; dla lat 2010–2019 – NSP 2011; od 2020 r. – NSP 2021. ^b Dane wstępne.

^a Data on the population and demographic rates per 1000 population were compiled taking into account the results of the censuses: for 1990 – NSP 1988; for the years 2000–2009 – NSP 2002; for the years 2010–2019 – NSP 2011; since 2020 – NSP 2021. ^b Preliminary data.

Tablica 1. Podstawowe dane^a demograficzne (dok.)
Table 1. Main demographic^a data (cont.)

Wyszczególnienie Specification	1990	2000	2005	2010	2015	2020	2022	2023	01–03 kwartały quarters	
									2023	2024 ^b
Przyrost naturalny: Natural increase:										
w tys. in thousands	157,4	10,3	-3,9	34,8	-25,6	-122,0	-143,3	-136,6	-91,3	-111,0
na 1000 ludności per 1000 population	4,1	0,3	-0,1	0,9	-0,7	-3,2	-3,8	-3,6	-3,2	-3,9
Urodzenia: Births:										
w tys. in thousands	547,7	378,3	364,4	413,3	369,3	355,3	305,1	272,5	210,2	192,0
na 1000 ludności per 1000 population	14,3	9,9	9,6	10,7	9,6	9,3	8,1	7,2	7,4	6,8
Zgony ogółem: Deaths:										
w tys. in thousands	390,3	368,0	368,3	378,5	394,9	477,4	448,4	409,0	301,5	303,0
na 1000 ludności per 1000 population	10,2	9,6	9,7	9,8	10,3	12,4	11,9	10,9	10,7	10,7
Zgony niemowląt: Infant deaths:										
w tys. in thousands	10,6	3,1	2,3	2,1	1,5	1,3	1,2	1,1	0,8	0,7
na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births	19,3	8,1	6,4	5,0	4,0	3,6	3,8	3,9	3,9	3,7
Małżeństwa: Marriages:										
w tys. in thousands	255,4	211,2	206,9	228,3	188,8	145,0	155,8	145,9	118,8	112,0
na 1000 ludności per 1000 population	6,7	5,5	5,4	5,9	4,9	3,8	4,1	3,9	4,2	4,0
Rozwody: Divorces:										
w tys. in thousands	42,4	42,8	67,6	61,3	67,3	51,2	60,2	56,9	43,3	42,5
na 1000 ludności per 1000 population	1,1	1,1	1,8	1,6	1,8	1,3	1,6	1,5	1,5	1,5
Separacje w tys. Separations in thousands	-	1,3	11,6	2,8	1,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,4
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały w tys. Net international migration for permanent residence in thousands	-15,8	-19,7	-12,9	-2,1	-15,8	4,5	1,9	6,8	4,3	6,7

a Dane o liczbie ludności oraz dotyczące współczynników na 1000 ludności zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników spisów powszechnych: dla 1990 r. – NSP 1988; dla lat 2000–2009 – NSP 2002; dla lat 2010–2019 – NSP 2011; od 2020 r. – NSP 2021. b Dane wstępne.

a Data on the population and demographic rates per 1000 population were compiled taking into account the results of the censuses: for 1990 – NSP 1988; for the years 2000–2009 – NSP 2002; for the years 2010–2019 – NSP 2011; since 2020 – NSP 2021. b Preliminary data.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

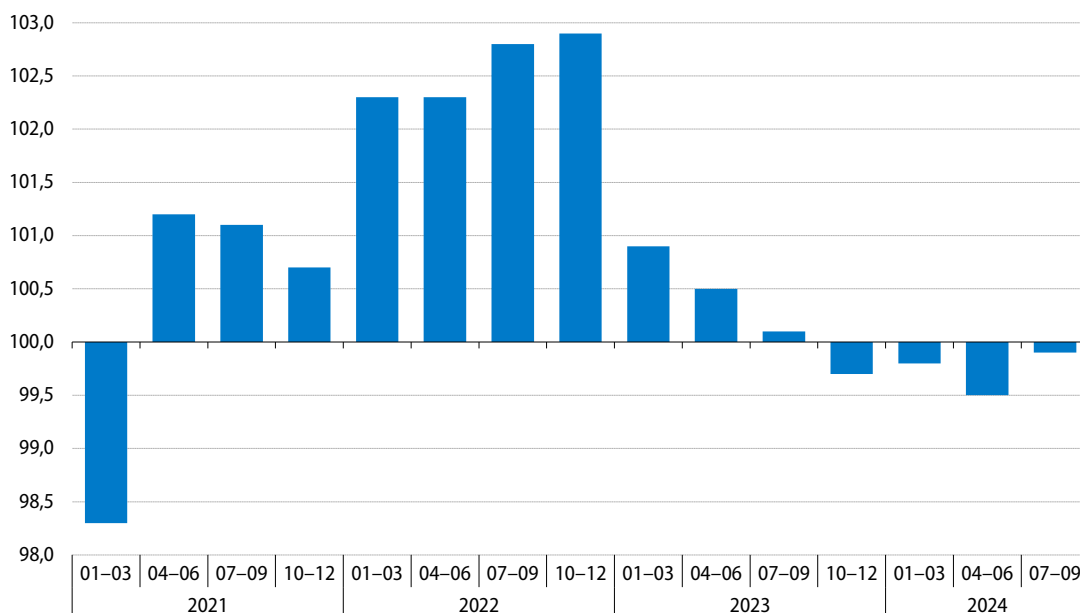
TABL. 7. STAN I RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Rynek pracy Labour market

W okresie styczeń–wrzesień br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było nieco niższe niż przed rokiem. W 3 kwartale br. spadek zatrudnienia był mniejszy niż w dwóch poprzednich kwartałach. W okresie trzech kwartałów br. w urzędach pracy zarejestrowano mniej nowych bezrobotnych niż rok wcześniej, mniejszy był również odpływ z bezrobocia. W końcu września br. stopa bezrobocia rejestrowanego była podobna jak przed rokiem.

Wykres 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 1. Average paid employment in enterprise sector
corresponding period of previous year=100

W okresie styczeń–wrzesień br. **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**¹ wyniosło 6507,4 tys. i było o 0,3% niższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wówczas notowano wzrost o 0,5%). W 1 kwartale br. spadek zatrudnienia wyniósł 0,2%, w 2 kwartale – 0,5%, a w 3 kwartale – 0,1%.

W okresie trzech kwartałów br. w największym stopniu wzrosło w skali roku zatrudnienie w zakwaterowaniu i gastronomii (o 5,3%). Spośród analizowanych sekcji wzrost zatrudnienia (w granicach 2,6%–0,1%) obserwowano także w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją, obsłudze rynku nieruchomości, górnictwie i wydobywaniu, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji, informacji i komunikacji, handlu; naprawie pojazdów samochodowych oraz w transporcie i gospodarce magazynowej. Mniejsze niż przed rokiem było natomiast zatrudnienie w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 3,3%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,4%), przetwórstwie przemysłowym (o 1,1%) oraz w budownictwie (o 0,6%).

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób; w przeliczeniu na etaty.

Tablica 2. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Table 2. Average paid employment in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2023		2024			
	09	01-09	09	01-09	09	01-09
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100		w tys. in thousands		analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	100,0	100,5	6462,4	6507,4	99,5	99,7
w tym: of which:						
Przemysł Industry	99,4	99,4	2698,4	2722,1	98,6	99,0
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	102,1	101,3	122,9	124,3	99,6	100,8
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	99,1	99,1	2327,2	2349,5	98,6	98,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	101,3	101,3	109,0	109,3	96,6	96,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	99,9	100,0	139,2	139,0	101,1	100,8
Budownictwo Construction	98,4	98,5	415,9	417,8	99,6	99,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	99,5	100,2	1323,9	1327,2	100,3	100,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	102,1	102,6	662,4	673,0	99,3	100,1
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	104,3	105,7	138,5	137,8	105,1	105,3
Informacja i komunikacja Information and communication	103,2	106,8	308,4	310,4	100,5	100,5
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	100,8	100,6	93,0	93,0	102,6	102,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a Professional, scientific and technical activities ^a	104,4	105,9	281,1	282,1	101,4	102,2
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	97,5	97,6	380,8	384,2	97,2	97,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	103,0	103,3	96,7	96,3	102,5	102,6

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.
a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

Spośród działów o największym udziale w zatrudnieniu w okresie styczeń–wrzesień br. najbardziej wzrosło w skali roku zatrudnienie w przedsiębiorstwach zajmujących się handlem hurtowym i detalicznym pojazdami samochodowymi oraz ich naprawą (o 4,4%). Wzrost zatrudnienia obserwowano również w działach: handel hurtowy (o 2,1%), transport lądowy i rurociągowy (o 1,7%), budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 0,6%), produkcja artykułów spożywczych (o 0,4%), wydobywanie węgla kamiennego i węgla

brunatnego oraz roboty budowlane specjalistyczne (po 0,2%). W ponad połowie analizowanych działów zatrudnienie było niższe niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku, a jego najgłębszy spadek dotyczył podmiotów produkujących wyroby z drewna, korka, słomy i wikliny (6,2%), urządzenia elektryczne (4,8%), meble (4,3%) oraz wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (3,9%).

We wrześniu br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 6462,4 tys. i było o 0,5% niższe niż przed rokiem (w sierpniu br. spadek wyniósł 0,5%, a we wrześniu ub. roku zatrudnienie utrzymało się na poziomie sprzed roku).

Tablica 3. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Table 3. Average paid employment in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2023				2024		
	01–03	04–06	07–09	10–12	01–03	04–06	07–09
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100						
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	100,9	100,5	100,1	99,7	99,8	99,5	99,9
w tym: of which:							
Przemysł Industry	99,6	99,3	99,2	99,1	99,1	98,9	98,9
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	100,2	101,8	101,9	102,2	101,3	100,4	100,8
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	99,4	99,1	98,9	98,9	99,0	98,8	98,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	101,1	101,4	101,4	100,7	97,0	96,7	96,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities	100,0	99,8	100,2	99,0	100,5	101,0	101,0
Budownictwo Construction	98,6	99,7	97,1	95,7	99,6	98,0	100,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	100,6	100,2	99,8	99,4	100,0	99,8	100,7
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	102,5	102,7	102,6	102,4	100,8	99,7	99,7
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	107,1	105,6	104,3	106,2	104,5	106,0	105,5
Informacja i komunikacja Information and communication	108,7	106,9	104,9	103,3	100,6	100,3	100,6
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	100,2	100,2	101,3	99,7	101,3	101,0	104,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a Professional, scientific and technical activities ^a	106,9	106,1	104,8	103,5	102,4	101,8	102,5
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	98,8	97,0	96,9	98,4	97,5	97,9	97,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	103,2	103,8	103,0	102,2	102,9	102,8	102,1

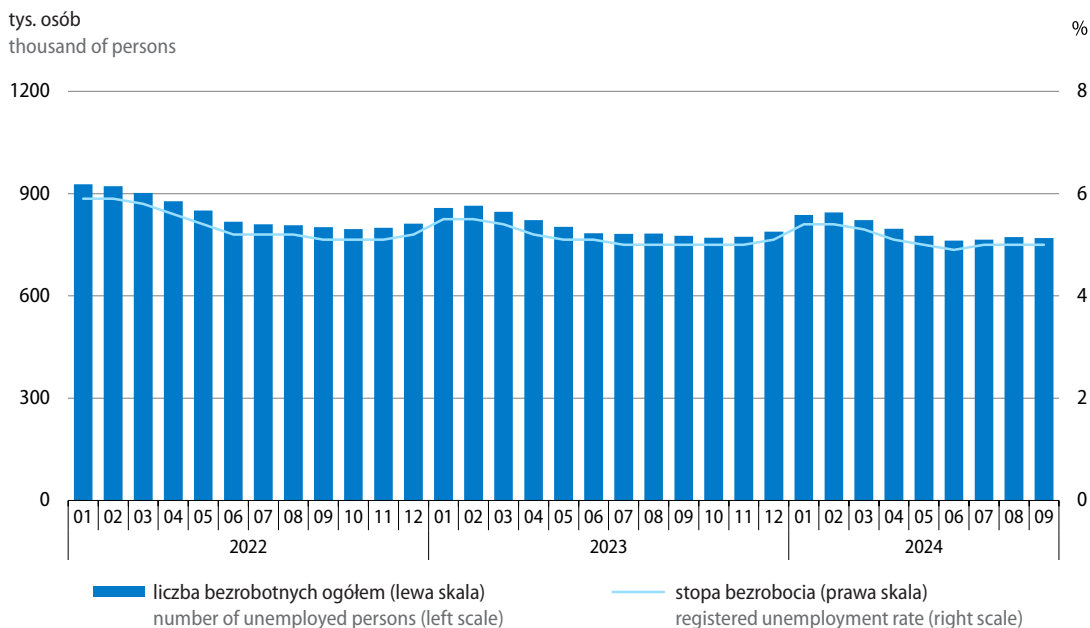
a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

W końcu września br. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 769,6 tys. **bezrobotnych**, tj. mniej niż w sierpniu br. (o 0,3%) oraz niż we wrześniu ub. roku (o 0,8%). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 5,0%, podobnie jak przed miesiącem oraz przed rokiem.

Wykres 2. Bezrobocie rejestrowane stan w końcu miesiąca

Chart 2. Registered unemployment as of the end of a month

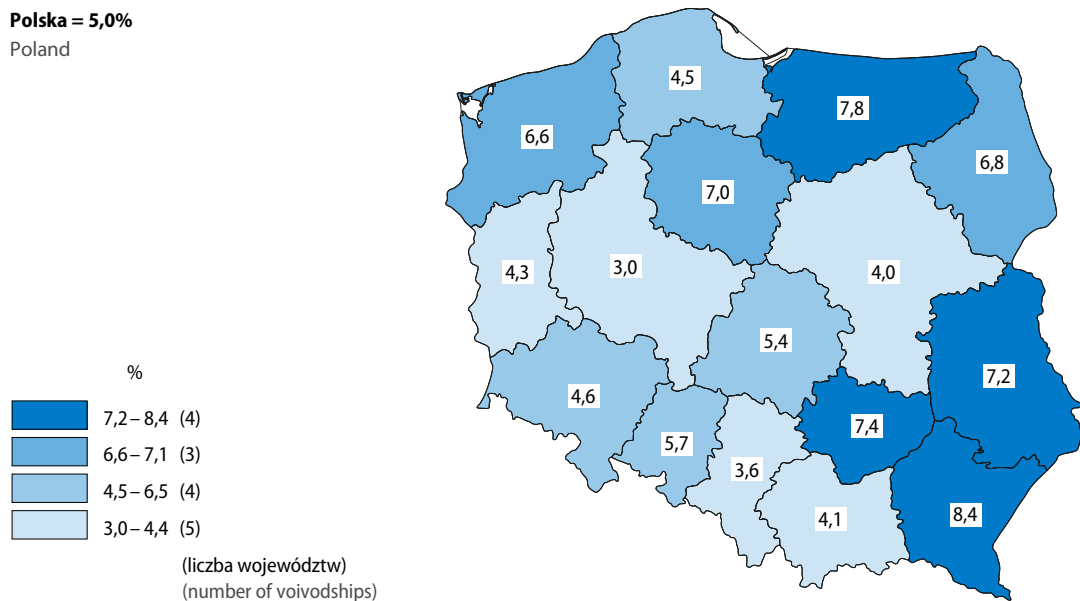

W województwach stopa bezrobocia kształtowała się w granicach od 3,0% w wielkopolskim do 8,4% w podkarpackim. W porównaniu z poprzednim miesiącem stopa bezrobocia obniżyła się w sześciu województwach (lubelskim, lubuskim, mazowieckim, opolskim, podkarpackim i podlaskim – po 0,1 p.proc.). Niewielki wzrost stopy bezrobocia (o 0,1 p.proc.) odnotowano jedynie w województwie zachodniopomorskim. W pozostałych województwach stopa bezrobocia nie uległa zmianie. W skali roku natężenie bezrobocia zmniejszyło się w województwie świętokrzyskim (o 0,2 p.proc.), a także lubelskim, mazowieckim, pomorskim, śląskim i warmińsko-mazurskim (po 0,1 p.proc.). Wzrost stopy bezrobocia odnotowano natomiast w województwach dolnośląskim (o 0,2 p.proc.), kujawsko-pomorskim, podkarpackim oraz zachodniopomorskim (po 0,1 p.proc.). W pozostałych województwach stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie sprzed roku.

Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego stan w końcu września 2024 r.

Map 1. Registered unemployment rate as of the end of September 2024

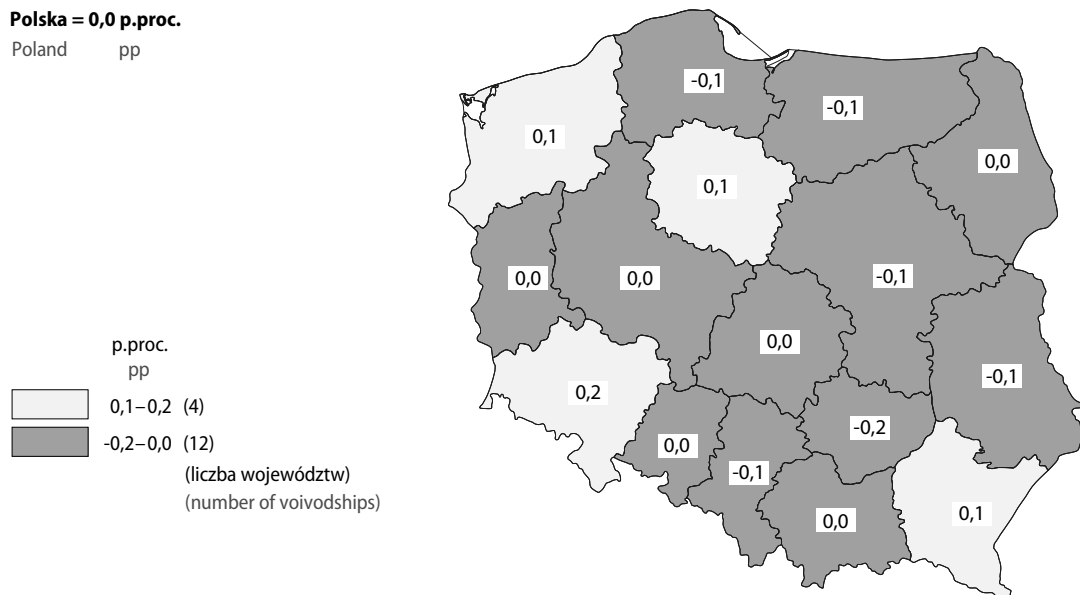
Polska = 5,0%
Poland

Mapa 2. Zmiany stopy bezrobocia rejestrowanego wrzesień 2024 r. do września 2023 r.

Map 2. Registered unemployment rate changes September 2024 to September 2023

Polska = 0,0 p.proc.
Poland pp

Tablica 4. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych i stopa bezrobocia rejestrowanego
 Table 4. Registered unemployed persons and unemployment rate

Wyszczególnienie Specification	2023				2024		
	01-03	04-06	07-09	10-12	01-03	04-06	07-09
Bezrobotni zarejestrowani (w końcu okresu): Registered unemployed persons (as of the end of a period):							
w tys. osób in thousand persons	846,9	783,5	776,0	788,2	822,2	762,2	769,6
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	93,9	95,8	96,8	97,0	97,1	97,3	99,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani: Newly registered unemployed:							
w tys. osób in thousand persons	350,6	272,8	322,7	319,6	343,3	272,8	323,5
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	109,8	93,0	94,1	92,3	97,9	100,0	100,2
Bezrobotni wyrejestrowani: Unemployed persons removed from unemployment rolls:							
w tys. osób in thousand persons	316,0	336,2	330,3	307,3	309,4	332,9	316,1
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	101,2	89,0	91,9	91,6	97,9	99,0	95,7
Płynność bezrobocia (napływ – odpływ) w tys. osób Inflow into and outflow from unemployment (inflow – outflow) in thousand persons	34,6	-63,3	-7,5	12,2	33,9	-60,0	7,4
Stopa bezrobocia (w końcu okresu) w % Unemployment rate (as of the end of a period) in %	5,4	5,1	5,0	5,1	5,3	4,9	5,0

Wśród **bezrobotnych zarejestrowanych** w końcu września br. kobiety stanowiły 52,4%, tj. o 1,2 p.proc. mniej niż rok wcześniej. Nadal większość bezrobotnych nie miała prawa do zasiłku (85,0%, tj. o 0,4 p.proc. mniej niż we wrześniu ub. roku), a znaczna ich część nie posiadała kwalifikacji zawodowych (32,3%, tj. o 0,1 p.proc. mniej niż rok wcześniej). W porównaniu z sytuacją sprzed roku mniejszy był wśród bezrobotnych odsetek osób dotychczas niepracujących (12,9% wobec 13,3%), natomiast nieco większy – odsetek osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (4,3% wobec 4,1%) oraz absolwentów (3,7% wobec 3,6%).

Do **bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy** zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne², które w końcu września br. stanowiły 48,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (wobec 48,9% przed rokiem). Znaczną grupę bezrobotnych stanowiły osoby powyżej 50. roku życia (26,0%) oraz osoby do 30. roku życia (24,6%), a ich udział wśród ogółu bezrobotnych nie zmienił się istotnie w skali roku. Mniejszy niż przed rokiem był wśród bezrobotnych odsetek osób posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6. roku życia (15,1% wobec 16,5%), a nieco większy – osób niepełnosprawnych (7,9% wobec 7,6%).

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

Tablica 5. Bezrobotni zarejestrowani stan w końcu miesiąca
Table 5. Registered unemployed persons as of the end of a month

Wyszczególnienie Specification	09 2023		09 2024		09 2023	09 2024
	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzednie- go=100 correspond- ing period of previous year=100	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzednie- go=100 correspond- ing period of previous year=100	w % bezrobotnych zareje- strowanych ogółem in % of total registered unemployed	
Bezrobotni zarejestrowani ogółem Registered unemployed – in total	776,0	96,8	769,6	99,2	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:						
kobiety females	416,1	94,7	403,6	97,0	53,6	52,4
dotychczas niepracujący previously not employed	103,4	93,4	99,1	95,9	13,3	12,9
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy terminated for company reasons	32,1	101,9	32,8	102,0	4,1	4,3
bez prawa do zasiłku without benefits rights	662,9	95,5	653,8	98,6	85,4	85,0
absolwenci ^a graduates ^a	27,8	88,3	28,1	101,1	3,6	3,7
bez kwalifikacji zawodowych without occupational qualifications	251,1	96,1	248,4	98,9	32,4	32,3
Z liczby ogółem – bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy Of total – unemployed persons with a specific situation on the labour market						
w wieku do 30. roku życia at the age below 30 years	192,0	99,1	189,2	98,5	24,7	24,6
w wieku powyżej 50. roku życia at the age over 50 years	202,6	95,8	200,1	98,8	26,1	26,0
długotrwale bezrobotni ^b long-term unemployed ^b	379,6	89,4	371,3	97,8	48,9	48,2
posiadający co najmniej jedno dziecko w wieku do 6. roku życia with at least one child under 6 years of age	128,4	90,1	116,4	90,6	16,5	15,1
niepełnosprawni disabled	59,2	102,8	60,9	103,0	7,6	7,9

a Bezrobotni absolwenci to osoby zarejestrowane w okresie 12-m-cy od zakończenia nauki. b Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

a Unemployed graduates include persons registered within the period of 12 months since the completion of education. b The long-term unemployed include persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last 2 years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adults in the workplace.

W okresie styczeń–wrzesień br. w urzędach pracy **zarejestrowano** 939,7 tys. **nowych bezrobotnych**, tj. o 0,7% mniej niż przed rokiem. Wśród ogółu nowo zarejestrowanych nadal przeważały osoby rejestrujące się po raz kolejny (stanowiły 77,2% tej grupy, tj. o 0,2 p.proc. więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), przy czym było ich o 0,4% mniej niż rok wcześniej. Osoby zamieszkałe na wsi stanowiły 42,2% rejestrujących się bezrobotnych, tj. o 0,1 p.proc. mniej niż przed rokiem. W strukturze nowo zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w skali roku odsetek osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,5 p.proc. do 31,4%), dotychczas niepracujących (o 1,0 p.proc. do 12,2%), absolwentów (o 0,6 p.proc. do 8,3%) oraz cudzoziemców (o 1,2 p.proc. do 2,7%). Zwiększył się natomiast odsetek osób długotrwale bezrobotnych (o 0,9 p.proc. do 25,1%) oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 0,1 p.proc. do 4,0%).

Tablica 6. Liczba bezrobotnych nowo zarejestrowanych
Table 6. Newly registered unemployed

Wyszczególnienie Specification	01–09 2023		01–09 2024		01–09 2023	01–09 2024
	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzednie- go=100 corresponding period of previous year=100	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzednie- go=100 corresponding period of previous year=100	w % bezrobotnych nowo zarejestrowanych in % of newly registered unemployed	
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem Newly registered unemployed – in total	946,2	99,0	939,7	99,3	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni: Of total – registered unemployed:						
zarejestrowani po raz kolejny reentrants to unemployment rolls	728,2	102,1	725,1	99,6	77,0	77,2
dotychczas niepracujący previously not employed	124,9	78,7	114,7	91,8	13,2	12,2
absolwenci ^a graduates ^a	83,9	101,4	78,1	93,1	8,9	8,3
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy terminated for company reasons	36,9	112,8	37,9	102,7	3,9	4,0
zamieszkali na wsi living in rural areas	399,8	99,0	397,0	99,3	42,3	42,2
cudzoziemcy foreigners	36,8	55,2	25,6	69,4	3,9	2,7
bez kwalifikacji zawodowych without occupational qualifica- tions	302,0	98,4	294,7	97,6	31,9	31,4
długotrwale bezrobotni ^b long-term unemployed ^b	228,7	87,9	235,7	103,1	24,2	25,1

a Bezrobotni absolwenci to osoby zarejestrowane w okresie 12 m-cy od zakończenia nauki. b Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

a Unemployed graduates include persons registered within the period of 12 months since the completion of education. b The long-term unemployed include persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last 2 years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adults in the workplace.

W okresie trzech kwartałów br. z ewidencji **skreślono** 958,3 tys. osób, tj. o 2,5% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Najczęstszą przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy (dotyczyło 53,7% wyrejestrowanych wobec 52,4% przed rokiem) i z tego powodu z rejestru bezrobotnych wykreślono nieco więcej osób niż rok wcześniej (wzrost o 0,1% do 514,8 tys. osób). Nieznacznie zmniejszyła się liczba osób podejmujących pracę niesubsydiowaną (o 0,1% do 426,1 tys.), natomiast wzrosła liczba osób podejmujących pracę subsydiowaną (o 0,9% do 88,8 tys.). Więcej osób niż przed rokiem wykreślono z rejestru na skutek rozpoczęcia szkolenia lub stażu (o 3,4%), natomiast mniej – w wyniku dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego (o 9,2%) lub niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 7,2%).

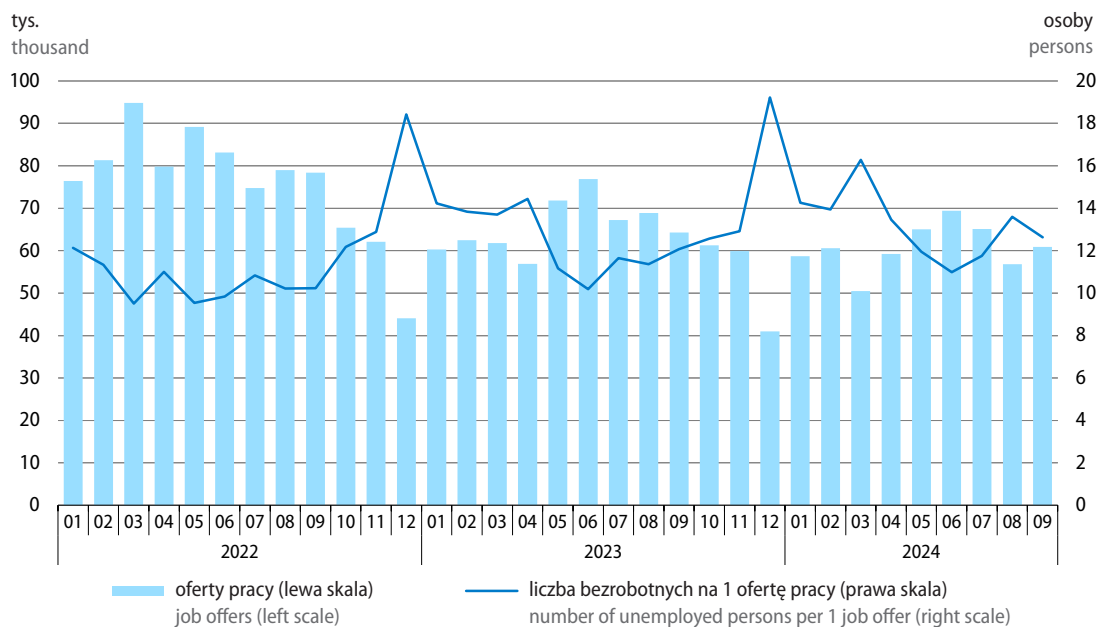
Tablica 7. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy według przyczyn
Table 7. Unemployed persons removed from unemployment rolls by reasons

Wyszczególnienie Specification	01-09 2023		01-09 2024		01-09 2023	01-09 2024
	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzednie- go=100 correspon- ding period of previous year=100	w tys. in thousands	analogiczny okres roku poprzednie- go=100 correspon- ding period of previous year=100	w % bezrobotnych wyrejestrowanych in % of unemployed persons removed from unemployment rolls	
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem Unemployed persons removed from unemployment rolls – in total	982,5	93,6	958,3	97,5	100,0	100,0
Z liczby ogółem – bezrobotni, którzy: Of total – unemployed persons, who:						
podjęli pracę: took work:	514,6	96,8	514,8	100,1	52,4	53,7
niesubsydiowaną unsubsidised	426,6	100,5	426,1	99,9	43,4	44,5
subsidiowaną subsidised	88,0	82,4	88,8	100,9	9,0	9,3
rozpoczęli szkolenie lub staż started training or traineeship	87,5	72,3	90,5	103,4	8,9	9,4
nie potwierdzili gotowości do podjęcia pracy did not confirm availability for work	185,8	102,2	172,4	92,8	18,9	18,0
dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego voluntarily resigned from the status of unemployed	69,0	91,2	62,7	90,8	7,0	6,5
nabyli prawa emerytalne lub rentowe acquired the right to retirement pay pension	4,3	94,0	5,1	116,3	0,4	0,5
nabyli uprawnienia do świadczenia przedemerytalnego acquired the right to pre-retirement allowances	4,9	81,6	5,0	102,3	0,5	0,5

Kwota wypłat z tytułu **zasiłków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 1483,6 mln zł i była o 14,4% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br. bezrobotnym wypłacono 174,9 mln zł, tj. o 0,1% więcej niż przed miesiącem oraz o 13,5% więcej niż przed rokiem.

W okresie trzech kwartałów br. do urzędów pracy zgłoszono 816,0 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 2,8% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. W porównaniu z sytuacją sprzed roku zmniejszyła się zarówno liczba ofert z sektora prywatnego (o 1,7%), jak i z sektora publicznego (o 9,8%). Oferty z sektora publicznego stanowiły 12,9% zgłoszonych ofert (wobec 13,9% rok wcześniej). W końcu września br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 28,0% wszystkich ofert (wobec 29,1% przed rokiem). Spośród ofert pozostających do dyspozycji w końcu września br. 3,9% adresowanych było do osób niepełnosprawnych, 2,6% dotyczyło stażu, a 0,1% skierowanych było do absolwentów.

Wykres 3. Oferty pracy
stan w końcu miesiąca
Chart 3. Job offers
as of the end of a month

We wrześniu br. liczba **zadeklarowanych zwolnień grupowych** była większa niż przed rokiem – 57 zakładów zadeklarowało zwolnienie 3,6 tys. pracowników, w tym 0,3 tys. osób z sektora publicznego. Na koniec września br. zgłoszonych było 19,6 tys. planowanych zwolnień grupowych pracowników (w tym 4,8 tys. osób z sektora publicznego) zadeklarowanych przez 182 zakłady pracy.

³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Tablica 8. Zgłoszenia zwolnień grupowych
 Table 8. Reports of group terminations

Wyszczególnienie Specification	09 2023	2024	
		08	09
W miesiącu sprawozdawczym In reporting month			
Liczba zakładów Number of establishments	30	27	57
w tym sektor publiczny of which public sector	1	1	17
Liczba osób Number of persons	3096	2373	3641
w tym sektor publiczny of which public sector	6	752	317
W końcu okresu sprawozdawczego As of the end of reporting period			
Liczba zakładów Number of establishments	147	161	182
w tym sektor publiczny of which public sector	11	21	31
Liczba osób Number of persons	19682	19759	19569
w tym sektor publiczny of which public sector	2541	4466	4754

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 11. PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

TABL. 12. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI I OFERTY PRACY

TABL. 14. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

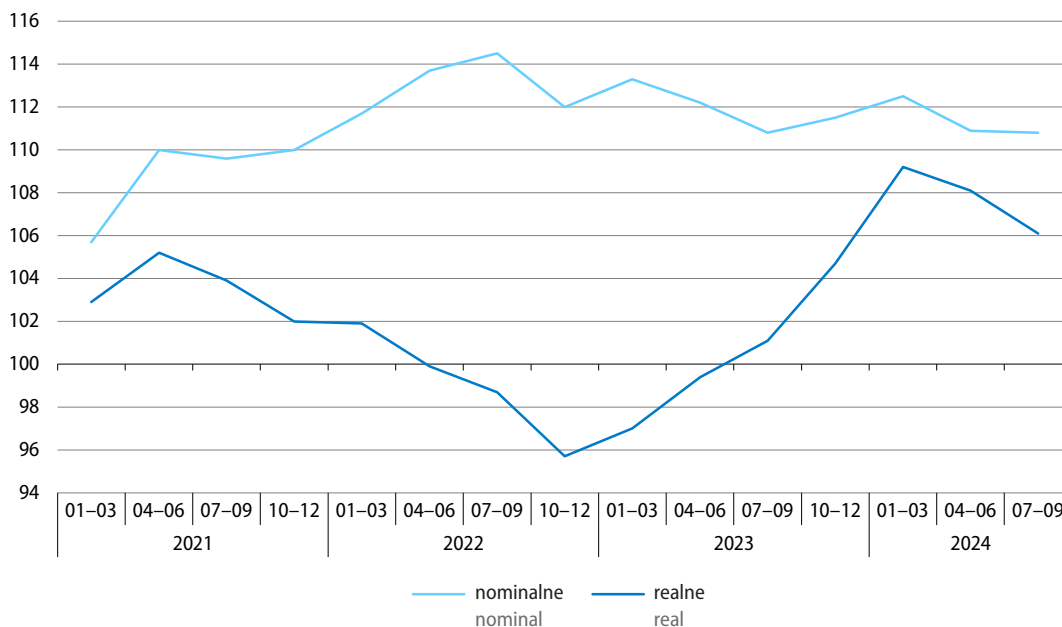
TABL. 20. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne Wages and salaries; social benefits

W okresie styczeń–wrzesień br. przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw były znacznie wyższe niż rok wcześniej. Nominalne emerytury i renty brutto w obu systemach wzrosły w skali roku bardziej niż płace. Przy osłabieniu dynamiki cen konsumpcyjnych, siła nabywcza wynagrodzeń oraz świadczeń emerytalno-rentowych była dużo większa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku.

Wykres 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 4. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector
corresponding period of previous year=100

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw¹ w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosło 8171,69 zł i było o 11,4% wyższe niż przed rokiem (kiedy wzrost wyniósł 12,0%). Jego **siła nabywcza** była w tym okresie o 7,8% większa niż rok wcześniej (wówczas spadła o 0,9%). W 1 kwartale br. wynagrodzenia nominalne wzrosły w skali roku o 12,5%, w 2 kwartale – o 10,9%, a w 3 kwartale – o 10,8%. Realnie płace zwiększyły się natomiast o 9,2% w 1 kwartale, o 8,1% w 2 kwartale i o 6,1% w 3 kwartale.

W okresie dziewięciu miesięcy br. nominalne płace zwiększyły się w skali roku we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw. Największy wzrost wynagrodzeń dotyczył administrowania i działalności wspierającej (14,6%), działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (14,4%), zakwaterowania i gastronomii (14,2%) oraz budownictwa (14,1%). Bardziej niż przeciętnie w sektorze, spośród analizowanych sekcji, wzrosły również płace w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (13,4%), obsłudze rynku nieruchomości (12,4%), przetwórstwie przemysłowym (12,0%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (11,6%). Najmniej wzrosły wynagrodzenia w górnictwie i wydobywaniu (o 3,4%).

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Tablica 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
 Table 9. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2023		2024			
	09	01-09	09	01-09	09	01-09
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100		w zł in PLN		analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	
Sektor przedsiębiorstw Enterprise sector	110,3	112,0	8140,98	8171,69	110,3	111,4
w tym: of which:						
Przemysł Industry	110,0	111,7	8067,34	8061,40	110,4	111,3
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	101,2	113,6	12486,74	12125,71	117,5	103,4
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	110,3	111,4	7724,56	7727,12	110,3	112,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	113,3	112,8	11301,53	11754,22	102,5	110,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	110,4	110,3	7363,39	7173,54	112,8	113,4
Budownictwo Construction	106,4	106,9	7897,70	7876,64	112,4	114,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	109,3	110,8	7478,55	7581,26	110,8	111,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	113,7	116,1	7858,84	7775,92	108,2	110,2
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	114,0	113,6	6096,83	6061,97	111,9	114,2
Informacja i komunikacja Information and communication	108,9	111,4	13252,55	13516,91	107,6	108,3
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	109,7	111,0	8156,84	8172,18	111,6	112,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a Professional, scientific and technical activities ^a	108,5	109,6	10949,52	11079,47	110,4	110,1
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	115,7	115,3	6472,46	6520,55	111,5	114,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	113,4	115,1	7394,59	7446,22	112,0	114,4

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

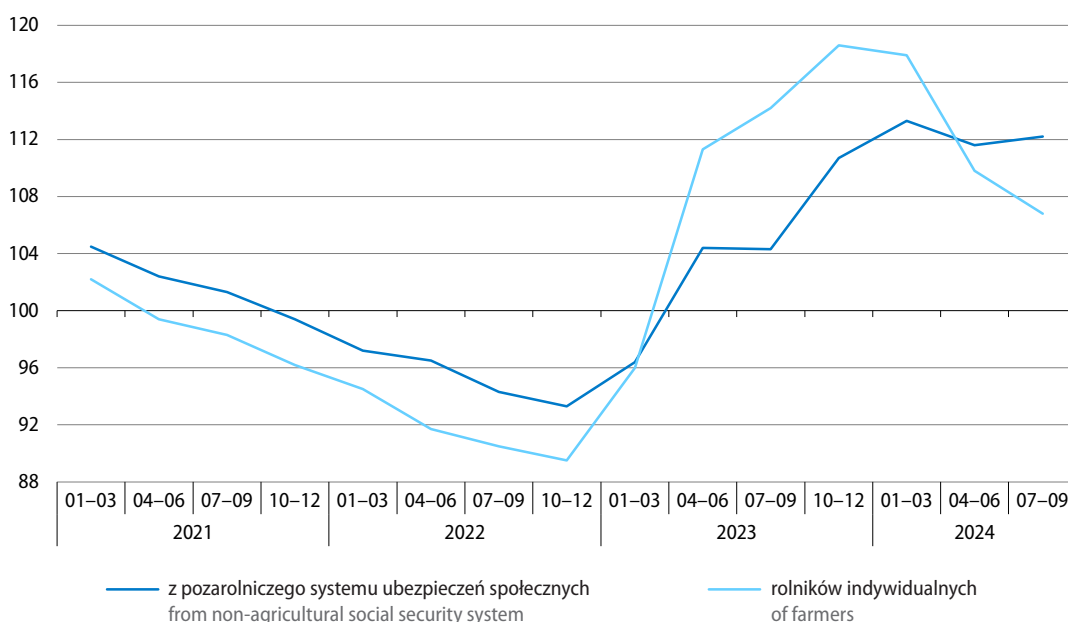
a Does not include divisions: Research and experimental development and Veterinary activities.

W okresie styczeń–wrzesień br. wzrost w skali roku przeciętnych nominalnych wynagrodzeń obserwowano również we wszystkich działach o znaczącym udziale w zatrudnieniu. W największym stopniu wzrosły płace w budowie budynków (o 18,7%, po niewielkim spadku przed rokiem) oraz w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 16,0%). Znaczny wzrost wynagrodzeń notowano również w produkcji artykułów spożywczych (14,1%), handlu detalicznym (13,3%) oraz w produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych i w produkcji mebli (po 13,2%). W najmniejszym stopniu wzrosły płace w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 1,9%).

We wrześniu br. przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 8140,98 zł i było o 10,3% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 11,1% w sierpniu br. oraz o 10,3% we wrześniu ub. roku). Jego siła nabywcza była o 5,3% większa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 6,6% w sierpniu br. oraz o 1,9% we wrześniu ub. roku).

Wykres 5. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 5. Average monthly real gross retirement and other pensions corresponding period of previous year=100

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w okresie dziewięciu miesięcy br. wyniosła 3819,81 zł i była o 14,6% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (kiedy jej wzrost wyniósł 17,0%). Siła nabywcza tego świadczenia zwiększyła się o 11,2% w porównaniu z okresem styczeń–wrzesień ub. roku (wówczas wzrosła o 2,7%). W 1 kwartale br. świadczenia nominalne z tego systemu wzrosły w skali roku o 16,1%, w 2 kwartale – o 13,9%, a w 3 kwartale – o 17,5% (realny wzrost wyniósł odpowiednio 13,3%, 11,6% oraz 12,2%). We wrześniu br. przeciętna nominalna emerytura i renta z tego systemu wyniosła 3939,37 zł i była o 13,9% wyższa niż przed rokiem, a realnie zwiększyła się o 8,2%.

Przeciętna miesięczna nominalna **emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w okresie styczeń–wrzesień br. wyniosła 2090,94 zł, tj. wzrosła o 14,6% w skali roku (wobec wzrostu o 22,0% rok wcześniej). Jej siła nabywcza zwiększyła się w tym okresie o 11,2% (przed rokiem wzrosła o 7,1%). W 1 kwartale br. świadczenia nominalne rolników indywidualnych wzrosły w skali roku o 20,8%, w 2 kwartale – o 12,1%, a w 3 kwartale – o 11,8% (realnie zwiększyły się odpowiednio o 17,9%, o 9,8% i o 6,8%). We wrześniu br. przeciętna nominalna emerytura i renta rolników indywidualnych wyniosła 2134,47 zł i była o 11,7% wyższa niż rok wcześniej, a realnie wzrosła o 6,1%.

Tablica 10. Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto
Table 10. Number of retirees and pensioners and average monthly gross benefits

Wyszczególnienie Specification	2023			2024				
	09	07–09	01–09	09	01–03	04–06	07–09	01–09
Przeciętna liczba emerytów i rencistów: Average number of retirees and pensioners w tys. osób in thousand persons	9322,7	9322,1	9308,1	9394,5	9353,0	9387,5	9393,0	9374,5
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	100,8	100,8	100,6	100,8	100,8	100,7	100,7	100,7
Pobierający emerytury i renty: Received retirement and other pensions:								
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w tys. osób from non-agricultural social security system in thousand persons	8355,9	8347,4	8330,6	8426,7	8383,1	8417,8	8414,2	8405,0
rolników indywidualnych w tys. osób of farmers in thousand persons	971,8	974,7	977,5	967,8	969,9	969,7	968,8	969,5
Przeciętna emerytura i renta: Average retirement and other pension:								
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł from non-agricultural social security system in PLN	3458,08	3347,66	3332,44	3939,37	3620,03	3906,91	3931,88	3819,81
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	118,1	114,9	117,0	113,9	116,1	113,9	117,5	114,6
rolników indywidualnych w zł of farmers in PLN	1910,79	1913,22	1824,09	2134,47	1991,50	2141,52	2139,82	2090,94
analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100	126,0	125,8	122,0	111,7	120,8	112,1	111,8	114,6

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 19. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW

TABL. 20. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

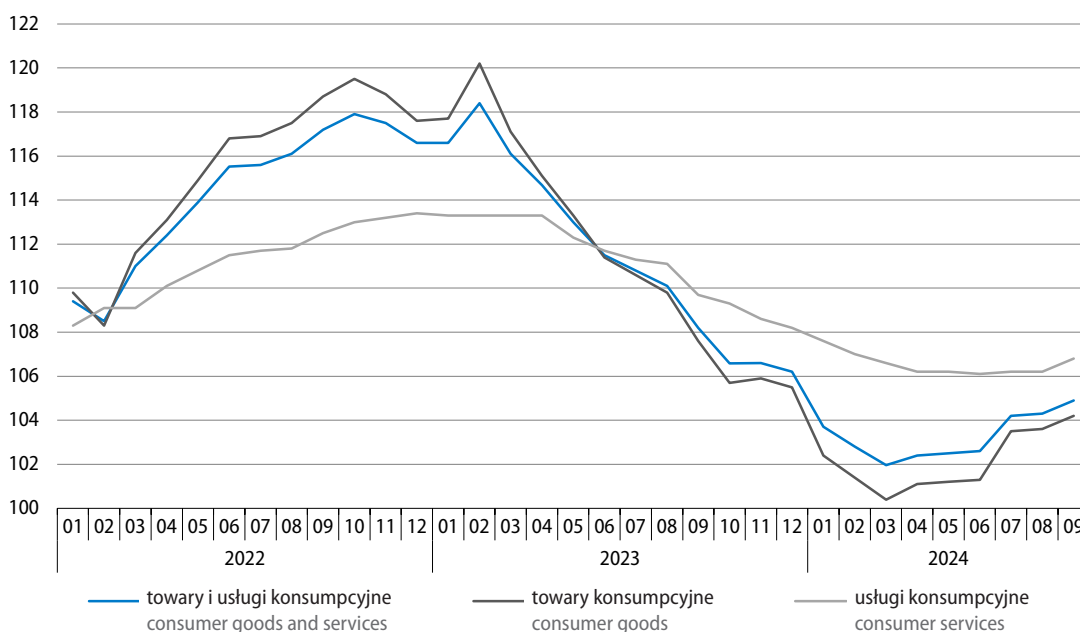
Ceny Prices

W okresie styczeń–wrzesień br. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych¹ w skali roku był dużo mniejszy niż przed rokiem (3,3% wobec 13,2%). Od kwietnia br. dynamika cen stopniowo rosła, natomiast od lipca br. wyraźnie przyspieszyła. We wrześniu br. ceny były o 4,9% wyższe niż rok wcześniej. Większy niż w poprzednich miesiącach był m.in. wzrost cen żywności oraz cen związanych z mieszkaniem (w tym znacznie wzrosły w skali roku opłaty za nośniki energii, m.in. za energię elektryczną i gaz). Podobnie jak miesiąc wcześniej notowano spadek cen związanych z transportem.

Ceny produkcji² sprzedanej przemysłu w okresie trzech kwartałów br. były o 7,7% niższe niż przed rokiem (wówczas obserwowano ich wzrost o 5,1%). Ceny produkcji budowlano-montażowej wzrosły w mniejszym stopniu niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku (6,5% wobec 11,0%). We wrześniu br. ceny producentów w przemyśle spadły bardziej niż w poprzednim miesiącu, natomiast tempo wzrostu cen producentów w budownictwie uległo dalszemu spowolnieniu.

Wykres 6. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 6. Price indices of consumer goods and services corresponding period of previous year=100

1 Na kształtowanie się cen mogły częściowo wpływać działania rządu, np. mrożenie cen oraz zmiany w zakresie stawek podatkowych (w tym przywrócenie od kwietnia br. wyższej stawki VAT na żywność, a od lipca br. częściowe odmrożenie cen energii elektrycznej).

2 Dane dotyczące września br., 3 kwartału br. oraz okresu styczeń–wrzesień br. zarówno w przypadku cen produkcji sprzedanej przemysłu, jak i cen produkcji budowlano-montażowej są wstępne.

Tablica 11. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 11. Price indices of consumer goods and services

Okresy Periods	Ogółem Total	żywność i napoje bezalkoholo- we food and non-al- coholic beverages	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe alcoholic beverages and tobacco	odzież i obuwie clothing and foot- wear	mieszkanie dwelling	zdrowie health	transport	łączność communi- cation	rekreacja i kultura recre- ation and culture	edukacja education	resta- uracje i hotele restaur- ants and hotels	inne towary i usługi other goods and services
Grudzień roku poprzedniego=100 December of previous year=100												
2023												
09	105,1	104,3	108,8	101,0	108,1	104,2	94,5	106,3	106,3	108,3	108,6	107,8
2023												
09	103,8	103,1	103,7	96,0	107,6	105,0	95,9	102,4	106,6	106,8	106,2	103,1
Miesiąc poprzedni=100 Previous month=100												
2023												
09	99,6	99,6	100,3	102,5	99,9	97,4	97,1	99,5	98,5	104,9	100,7	100,2
10	100,3	100,5	100,4	103,3	100,3	100,0	97,8	101,3	99,6	101,6	100,3	100,3
11	100,7	100,9	100,3	100,1	100,0	100,7	105,1	99,1	99,3	100,1	100,4	100,4
12	100,1	100,2	100,0	98,8	100,0	100,3	100,2	99,9	100,3	100,1	100,5	99,8
2024												
01	100,4	100,9	100,6	96,2	100,8	101,3	97,5	100,4	102,2	100,9	100,8	100,5
02	100,3	99,6	100,5	98,6	100,0	100,6	102,1	100,7	101,8	100,4	100,8	100,7
03	100,2	99,9	100,3	103,3	100,0	100,3	100,1	100,9	99,3	100,2	100,7	100,5
04	101,1	102,1	100,4	102,6	100,3	100,5	101,6	99,2	101,2	100,2	100,7	100,7
05	100,1	100,3	100,5	99,6	100,0	100,9	99,6	100,4	98,6	100,1	100,9	100,0
06	100,1	100,7	100,2	98,3	100,1	100,6	98,1	99,1	101,4	100,1	100,6	100,5
07	101,4	99,5	100,5	96,9	105,7	100,3	100,1	100,7	102,1	100,1	100,6	100,1
08	100,1	99,9	100,2	98,7	100,3	100,1	99,8	99,9	100,5	100,1	100,4	100,6
09	100,1	100,2	100,4	101,9	100,4	100,4	97,3	101,0	99,4	104,5	100,5	99,5
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Corresponding period of previous year=100												
2023												
09	108,2	110,4	110,5	104,3	109,2	106,1	97,2	107,6	108,6	111,1	112,0	110,0
10	106,6	108,0	110,1	104,4	108,2	105,4	92,1	109,0	107,5	110,5	111,1	109,4
11	106,6	107,3	109,9	104,7	107,6	105,5	97,8	106,7	106,5	110,4	110,3	108,5
12	106,2	106,0	109,5	103,3	108,4	105,2	97,2	106,7	105,5	110,3	109,9	108,2
2024												
01	103,7	104,9	108,7	103,0	102,0	104,5	95,0	105,7	105,0	109,5	109,4	106,9
02	102,8	102,7	106,7	102,6	101,6	104,5	96,0	103,5	104,4	109,2	108,9	106,7
03	102,0	100,3	105,2	101,1	101,5	104,0	97,1	102,6	104,1	109,0	108,6	105,4
04	102,4	101,9	104,6	100,4	101,5	103,9	98,4	101,7	104,5	109,0	108,3	105,1
05	102,5	101,6	104,1	99,8	101,6	102,8	102,2	102,2	103,7	109,0	107,9	103,7
06	102,6	102,5	103,9	99,1	101,7	102,8	100,6	101,2	103,8	109,0	107,7	104,3
07	104,2	103,2	104,4	99,0	107,4	103,0	100,6	101,2	103,8	109,0	107,6	104,0
08	104,3	104,1	104,3	98,6	107,5	102,7	98,6	101,0	104,1	109,0	107,5	104,2
09	104,9	104,7	104,4	98,2	108,0	106,1	98,5	102,6	105,4	109,0	107,4	103,6

Tablica 11. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)
 Table 11. Price indices of consumer goods and services (cont.)

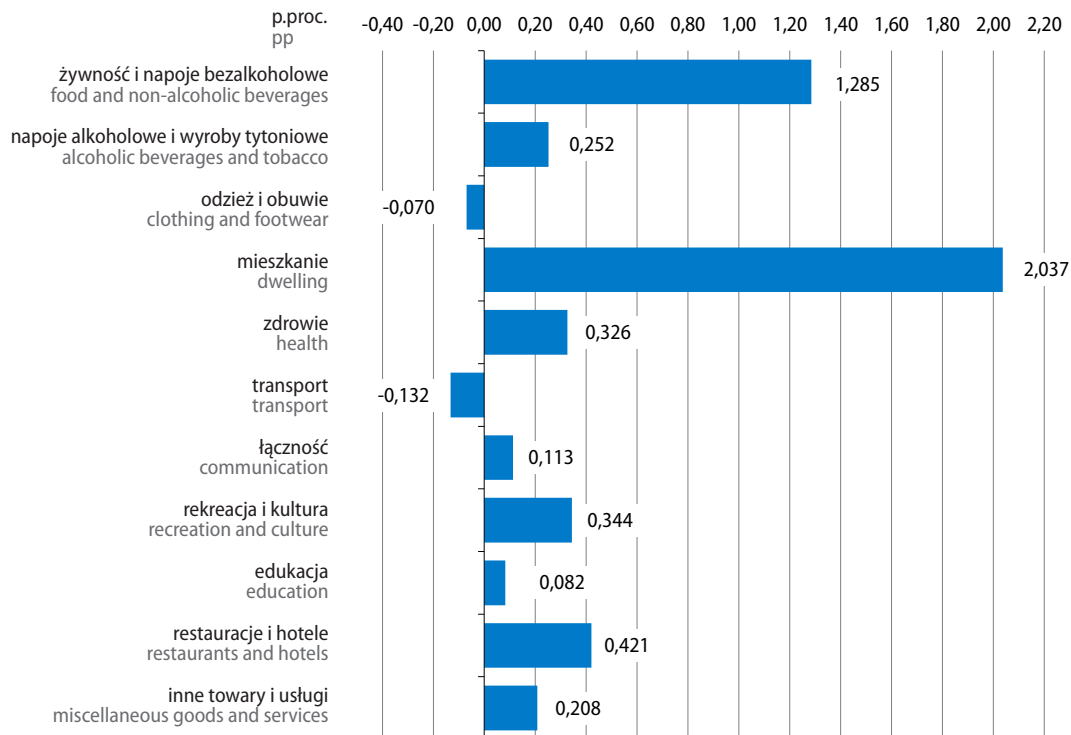
Okresy Periods	Ogółem Total	żywność i napoje bezalkoholo- we	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie clothing and foot- wear	mieszkanie dwelling	zdrowie health	transport transport	łączność communica- tion	rekreacja i kultura recrea- tion and culture	edukacja education	restaura- cje i hotele restaurants and hotels	inne towary i usługi other goods and services
		food and non-al- coholic beverages	alcoholic beverages and tobacco									
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 (dok.) Corresponding period of previous year=100 (cont.)												
2023												
01–03	117,0	122,9	111,0	107,0	119,7	110,1	114,1	107,8	116,3	114,0	117,2	112,8
04–06	113,1	118,8	112,4	107,8	115,4	109,8	97,0	109,3	113,5	113,7	115,2	113,6
07–09	109,7	112,9	111,0	106,0	111,2	108,6	95,6	108,7	110,5	112,7	113,0	111,6
10–12	106,4	107,1	109,8	104,1	108,1	105,4	95,7	107,4	106,5	110,4	110,4	108,7
2024												
01–03	102,8	102,6	106,9	102,2	101,7	104,3	96,0	103,9	104,5	109,3	109,0	106,3
04–06	102,5	102,0	104,2	99,8	101,6	103,2	100,4	101,7	104,0	109,0	108,0	104,4
07–09	104,5	104,0	104,4	98,6	107,6	103,9	99,2	101,6	104,4	109,0	107,5	103,9
01–09	103,3	102,8	105,1	100,2	103,7	103,8	98,5	102,4	104,3	109,1	108,1	104,8

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu br. były o 4,9% wyższe niż przed rokiem (w sierpniu br. ich wzrost wyniósł 4,3%, a we wrześniu ub. roku – 8,2%). Towary podrożały o 4,2%, a usługi o 6,8%. Wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem w największym stopniu został podwyższony przez wzrost cen towarów i usług w zakresie mieszkania (o 2,04 p.proc.) oraz cen żywności i napojów bezalkoholowych (o 1,29 p.proc., w tym żywności o 1,17 p.proc.). Wskaźnik został podniesiony także przez wzrost cen w zakresie restauracji i hoteli (o 0,42 p.proc.). Spadek cen w zakresie transportu obniżył wskaźnik cen ogółem o 0,13 p.proc., a odzieży i obuwia – o 0,07 p.proc.

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w skali roku wyniósł we wrześniu br. 4,7% (wobec 4,1% w sierpniu br.), zarówno żywność, jak i napoje bezalkoholowe podrożały po 4,7%. Znacznie więcej niż we wrześniu ub. roku konsumenci płacili za oleje i tłuszcze – przeciętnie o 8,7%, z których tłuszcze zwierzęce były droższe o 18,2% (w tym masło o 20,7%), natomiast tłuszcze roślinne potaniały o 2,5%. Ceny owoców były wyższe niż we wrześniu ub. roku o 8,5%, warzyw o 5,7%, a pieczywa o 5,4%. Podrożało w skali roku również mięso – przeciętnie o 3,2% (wzrosły m.in. ceny mięsa wołowego – o 4,9%, mięsa drobiowego – o 4,7% oraz wędlin – o 4,3%, przy spadku cen mięsa wieprzowego – o 1,2%). Droższe niż rok wcześniej były również makarony i produkty makaronowe oraz artykuły z grupy mleko, sery i jaja – przeciętnie po 2,8% (w tym podrożała śmietana – o 4,1%, sery i twarogi – o 3,7%, jogurty – o 3,2% oraz mleko – o 1,4%, natomiast nieco potaniały jaja – o 0,3%). Więcej niż we wrześniu ub. roku płacono także za ryby i owoce morza – o 1,4%. Dużo niższe niż przed rokiem były natomiast ceny cukru (o 26,7%). Tańsze niż rok wcześniej były także kasze i ziarna zbóż – o 2,6%, mąka – o 1,6% oraz, nieznacznie, ryż – o 0,3%. Spośród napojów znacznie podrożały w skali roku m.in. soki owocowe i warzywno – o 9,9%.

Wykres 7. Wpływ zmian cen grup towarów i usług na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem we wrześniu 2024 r. analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 7. Impact of price changes of goods and services groups on the total consumer price index in September 2024 corresponding period of previous year=100

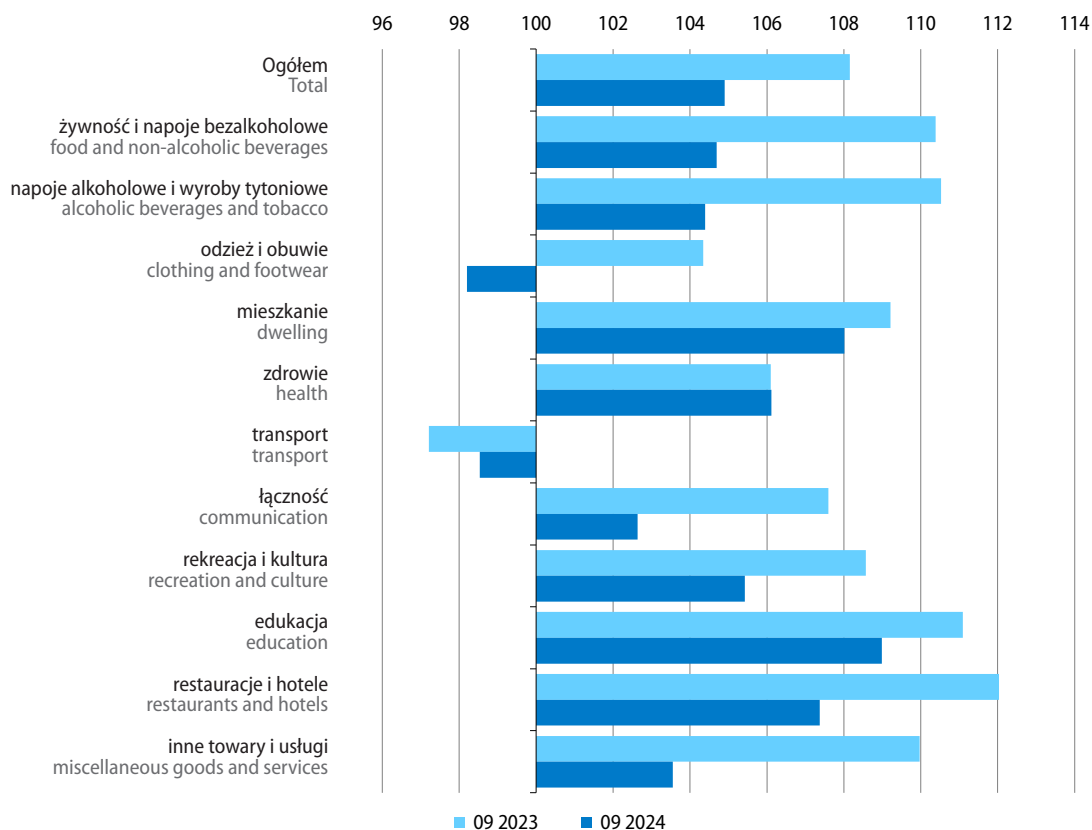
Ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem we wrześniu br. były o 8,0% wyższe niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 7,5% w sierpniu br.). Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii były o 9,7% droższe niż we wrześniu ub. roku. Znacznie podrożało zaopatrywanie w wodę (o 12,9%) oraz usługi kanalizacyjne (o 12,2%). Ceny nośników energii wzrosły przeciętnie o 11,4%, w tym najbardziej opłaty za energię elektryczną (o 21,2%) oraz za gaz (o 16,9%), przy spadku cen opału (o 9,4%). Wyższe niż rok wcześniej były opłaty za energię ciepłą (o 5,9%). Więcej niż we wrześniu ub. roku konsumenci płacili za wywóz śmieci (o 1,7%). Ceny towarów i usług w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego były wyższe niż przed rokiem (o 1,2%), w tym m.in. usług związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego (o 11,9%).

Ceny towarów i usług w zakresie transportu we wrześniu br. były o 1,5% niższe niż rok wcześniej (wobec spadku o 1,4% w sierpniu br.). Potaniały paliwa do prywatnych środków transportu – o 2,0%, w tym benzyna była tańsza o 3,0%, a olej napędowy o 0,8%, podrożał natomiast gaz ciekły i pozostałe paliwa do prywatnych środków transportu – o 1,3%. Ceny samochodów osobowych były niższe niż we wrześniu ub. roku o 6,7%, a opłaty za usługi transportowe kształtowały się nieco poniżej poziomu sprzed roku (o 0,1%).

Spośród pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu br. szybsze niż w poprzednim miesiącu było tempo wzrostu cen w skali roku w zakresie zdrowia (6,1% wobec 2,7%), rekreacji i kultury (5,4% wobec 4,1%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (4,4% wobec 4,3%) oraz łączności (2,6% wobec 1,0%). Podobny do notowanego w sierpniu br. był wzrost cen towarów i usług związanych z edukacją (wyniósł 9,0%), natomiast nieco mniejszy – cen w zakresie restauracji i hoteli (7,4% wobec 7,5%). Niższe niż we wrześniu ub. roku były natomiast ceny odzieży i obuwia – o 1,8% (w sierpniu br. ich spadek wyniósł 1,4%).

Wykres 8. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 8. Price indices of consumer goods and services
corresponding period of previous year=100

W porównaniu z poprzednim miesiącem³ ceny towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu br., podobnie jak w sierpniu br., wzrosły o 0,1%. Wzrost cen notowano w większości grup, m.in. odzieży i obuwia – o 1,9% oraz w zakresie łączności – o 1,0%. Ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem i zdrowiem były po 0,4% wyższe niż sierpniu br., a ceny żywności i napojów bezalkoholowych – o 0,2%. Wrzesień był drugim z kolei miesiącem, w którym spadły ceny związane z transportem (spadek wyniósł 2,7%). Wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem został podwyższony głównie przez wzrost cen związanych z mieszkaniem – o 0,10 p.proc., cen odzieży i obuwia – o 0,07 p.proc. oraz cen żywności i napojów bezalkoholowych – o 0,06 p.proc. Spadek cen w zakresie transportu obniżył wskaźnik cen ogółem o 0,24 p.proc.

W okresie styczeń–wrzesień br. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w skali roku w większym stopniu niż ceny konsumpcyjne ogółem (11,4% wobec 3,3%). **Siła nabywczą płac** zwiększyła się względem większości produktów, w tym spośród żywnościowych m.in. w odniesieniu do: cukru, margaryny i innych tłuszczów roślinnych, kasz i ziaren zbóż, mąki, ryżu, mięsa drobiowego, jaj, mleka, mięsa wieprzowego, serów i twarogów, owoców, ryb i owoców morza, jogurtów, warzyw, mięsa wołowego, makaronów i produktów makaronowych, śmietany, masła, pieczywa oraz wędlin. Spośród produktów nieżywnościowych siła nabywczą wynagrodzeń wzrosła m.in. w stosunku do sprzętu telekomunikacyjnego, sprzętu audiowizualnego, fotograficznego i informatycznego, opłat radiowo-telewizyjnych, usług transportowych, usług związanych z kulturą, odzieży,

³ Szczegółowe dane dostępne pod adresem: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-we-wrzesniu-2024-roku,2,155.html>

wyrobów farmaceutycznych, usług wywozu śmieci, nośników energii, usług telekomunikacyjnych, obuwia, książek, gazet i czasopism oraz środków kosmetycznych i higienicznych. Zmniejszyła się natomiast siła nabywcza płac m.in. w stosunku do cen jabłek oraz cen turystyki zorganizowanej za granicą.

Tablica 12. Wskaźniki cen w przemyśle i budownictwie
Table 12. Price indices in industry and construction

Okresy Periods	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu Prices of sold production of industry					Ceny produkcji budowlano- montażowej Prices of construction and assembly production
	ogółem total	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	
Grudzień roku poprzedniego=100 December of previous year=100						
2023						
09	96,1	106,2	94,6	98,3	103,0	106,1
2024						
09	96,7	94,7	97,6	91,3	102,9	103,4
Miesiąc poprzedni=100 Previous month=100						
2023						
09	100,3	102,4	100,4	98,8	100,6	100,7
10	99,4	98,6	99,0	102,1	100,2	100,6
11	98,8	98,0	99,1	97,0	99,9	100,5
12	98,6	99,5	98,6	98,1	100,0	100,3
2024						
01	98,1	94,4	99,2	90,5	101,2	100,5
02	100,1	99,7	100,3	99,0	100,7	100,3
03	99,5	100,8	99,5	99,1	99,8	100,4
04	100,3	104,3	100,1	99,7	99,9	100,5
05	99,7	102,0	99,4	101,3	100,8	100,4
06	100,4	98,1	100,5	101,7	100,5	100,3
07	99,6	98,8	99,5	101,6	100,0	100,4
08	99,5	97,8	99,5	99,4	100,1	100,3
09	99,5	99,0	99,6	99,1	99,9	100,3
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 Corresponding period of previous year=100						
2023						
09	97,3	102,8	94,5	108,3	103,3	108,9
10	95,8	104,3	92,1	114,8	103,6	108,2
11	94,9	103,3	92,3	104,9	103,2	108,0
12	93,1	102,1	91,6	95,5	103,1	107,5

Tablica 12. Wskaźniki cen w przemyśle i budownictwie (dok.)
 Table 12. Price indices in industry and construction (cont.)

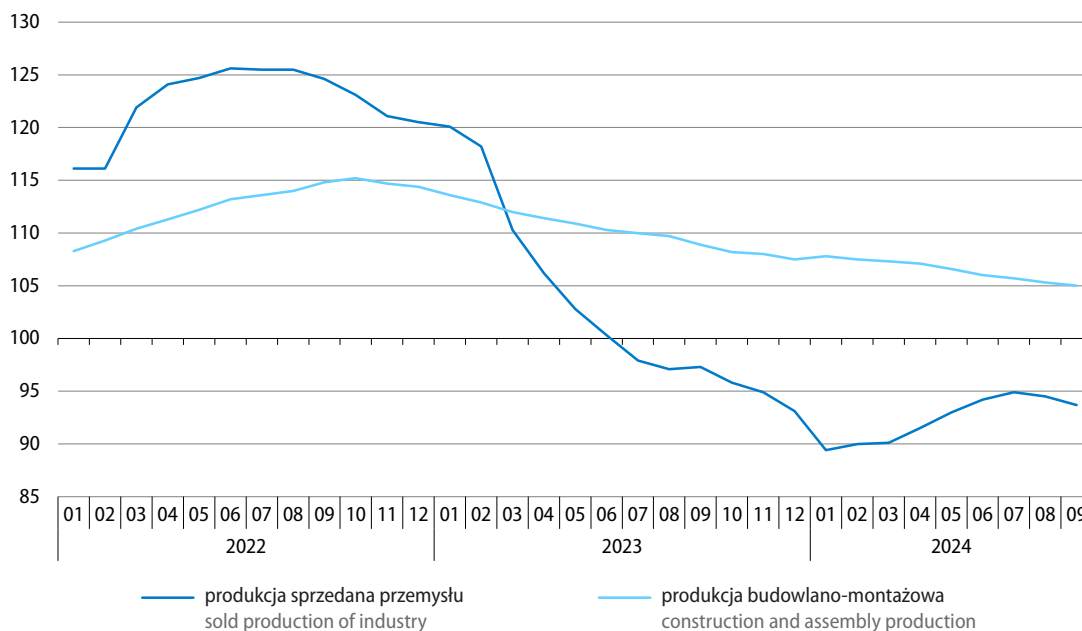
Okresy Periods	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu Prices of sold production of industry					Ceny produkcji budowlano- -montażowej Prices of construction and assembly production
	ogółem total	górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	przetwórstwo przemysłowe manufacturing	wytwarzanie i zaopatrywa- nie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 (dok.) Corresponding period of previous year=100 (cont.)						
2024						
01	89,4	87,8	89,9	84,5	102,3	107,8
02	90,0	87,2	90,8	82,5	102,2	107,5
03	90,1	87,6	91,1	81,0	101,7	107,3
04	91,5	91,1	92,5	82,6	101,6	107,1
05	93,0	94,8	93,7	85,3	102,5	106,6
06	94,2	94,4	95,0	86,3	102,9	106,0
07	94,9	95,8	95,7	88,2	103,5	105,7
08	94,5	94,3	95,2	88,2	103,6	105,3
09	93,7	91,1	94,5	88,1	102,9	105,0
2023						
01–03	116,1	126,6	109,7	164,3	105,6	112,9
04–06	103,1	115,9	98,2	136,1	103,2	110,9
07–09	97,4	107,2	94,3	109,9	103,3	109,5
10–12	94,6	103,2	92,0	104,6	103,3	108,0
2024						
01–03	89,8	87,6	90,6	82,7	102,1	107,5
04–06	92,9	93,4	93,7	84,7	102,3	106,6
07–09	94,4	93,7	95,1	88,2	103,4	105,4
01–09	92,3	91,5	93,1	85,1	102,6	106,5

Ceny produkcji sprzedanej przemysłu we wrześniu br. były o 6,3% niższe niż rok wcześniej (wobec spadku o 5,5% w sierpniu br. oraz o 2,7% we wrześniu ub. roku). Spadek cen w skali roku notowano w większości sekcji, oprócz dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji, w której ceny wzrosły o 2,9%. W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ceny były niższe niż we wrześniu ub. roku o 11,9%, w górnictwie i wydobywaniu o 8,9%, a w przetwórstwie przemysłowym o 5,5%. Wśród większości działów przetwórstwa przemysłowego ceny nadal kształtowały się poniżej poziomu sprzed roku, w tym najgłębszy spadek notowano w produkcji koks i produktów rafinacji ropy naftowej – o 13,8%. Niższe niż we wrześniu ub. roku były również ceny m.in. w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 8,2%), urządzeń elektrycznych (o 7,4%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 6,8%), mebli (o 6,6%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 6,5%), metali (o 6,2%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 5,9%), papieru i wyrobów z papieru (o 5,4%) oraz wyrobów z metali (o 5,3%). Wzrost cen w skali roku obserwowano natomiast m.in. w produkcji wyrobów tytoniowych (o 7,0%) oraz w produkcji skór i wyrobów skórzanych (o 4,7%).

W porównaniu z poprzednim miesiącem ceny produkcji sprzedanej przemysłu we wrześniu br. spadły o 0,5%, podobnie jak w sierpniu br. Spadek cen notowano we wszystkich sekcjach przemysłu: w górnictwie i wydobywaniu (o 1,0%), w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,9%), w przetwórstwie przemysłowym (o 0,4%) oraz, niewielki, w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 0,1%).

Ceny produkcji budowlano-montażowej we wrześniu br. były o 5,0% wyższe niż rok wcześniej, a w porównaniu z sierpniem br. wzrosły o 0,3%.

Wykres 9. Wskaźniki cen producentów
analogiczny okres roku poprzedniego=100
Chart 9. Producer price indices
corresponding period of previous year=100

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym** oraz w informacji sygnałnej dotyczącej cen konsumpcyjnych, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 33. WSKAŹNIKI CEN PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU

TABL. 35. WSKAŹNIKI CEN NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH I PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ

TABL. 40. WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

INFORMACJA SYGNAŁNA: WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH WE WRZEŚNIU 2024 R.

Rolnictwo Agriculture

Średnia temperatura powietrza w 3 kwartale br. wyniosła 19,1°C i była o 2,1°C wyższa od średniej normy z lat 1991–2020. Średnia suma opadów ukształtowała się na poziomie 224 mm, tj. o ok. 6% wyższym od średniej z wielolecia. Również we wrześniu br. średnia temperatura powietrza (16,9°C) była wyższa od średniej normy z lat 1991–2020 – o 3,2°C, a średnia suma opadów (67,9 mm) o ok. 18%.

We wrześniu br. notowano wyjątkowo wysokie jak na tę porę roku temperatury powietrza, znacznie przekraczające normy wieloletnie. W pierwszej połowie miesiąca, w wyniku niedoboru opadów, w wielu rejonach kraju występowało niedostateczne uwilgotnienie gleby. Ulewne deszcze występujące w drugiej dekadzie miesiąca, głównie w południowo-zachodniej części kraju, spowodowały natomiast podtopienia pól i powodzie. W ich wyniku wiele gospodarstw rolnych odnotowało straty w uprawach i na trwałych użytkach zielonych. Na pozostałych obszarach kraju ciepła i słoneczna pogoda stwarzała na ogół dobre warunki dla przeprowadzenia zbioru upraw.

W pierwszej dekadzie września zakończono trwające od sierpnia siewy rzepaku ozimego oraz rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta ozimego. W połowie miesiąca przystąpiono do siewu pszenicy ozimej. Kontynuowano wykopki ziemniaków (rozpoczęte w sierpniu), prowadzono zbiór buraków cukrowych, a także zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych. W drugiej połowie września rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno. Pod koniec miesiąca lokalnie zbierano poplony ścierniskowe.

Tablica 13. Skup podstawowych produktów pochodzenia roślinnego^a
Table 13. Procurement of major crop products^a

Wyszczególnienie Specification	09 2024			07–09 2024		
	w tys. ton in thousand tonnes	08 2024=100	09 2023=100	w tys. ton in thousand tonnes	07–09 2023=100	udział skupu w zbiorach 2024 r. ^b w % purchase share in the 2024 ^b harvest in %
Ziarno zbóż^c Cereal grains^c	544,9	66,7	63,4	2533,1	77,3	10,0
w tym: of which:						
pszenica wheat	396,6	74,5	61,6	1628,7	75,8	13,2
pszenżyto triticale	67,9	59,1	74,4	300,4	68,9	5,9
żyto rye	28,1	42,1	46,6	187,3	85,8	7,6
jęczmień barley	44,2	52,0	76,7	373,6	83,0	12,7
Ziemniaki Potatoes	372,3	266,4	120,3	570,2	127,0	9,8

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Dane wstępne. c Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.
a Without procurement realised by natural persons. b Preliminary data. c Basic cereals including cereal mixed and excluding cereals for sowing.

Na podstawie przedwzrostkowego szacunku produkcji głównych upraw rolnych ocenia się, że tegoroczne zbiory zbóż ogółem (szacowane na 35,3 mln ton) są o ok. 2% mniejsze niż rok wcześniej, w tym zebrano o ok. 4% mniej zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi (25,4 mln ton). Według szacunku zbiory rzepaku i rzepiku są mniejsze o ok. 11% (wyniosły 3,3 mln t), owoców z drzew o ponad 17% (szacowane na blisko 3,6 mln t), a owoców z krzewów owocowych w sadach i plantacji jagodowych o ok. 13% (zebrano 0,5 mln t). Większe są natomiast, według tego szacunku, zbiory ziemniaków – o ok. 5% (5,8 mln t) oraz buraków cukrowych – o ok. 10% (18,6 mln t), przy podobnych do ubiegłorocznych zbiorach warzyw gruntowych (3,8 mln t).

Na rynku rolnym w okresie styczeń–wrzesień br. przeciętne ceny skupu podstawowych produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego były niższe niż przed rokiem. We wrześniu br. w skupie za większość produktów rolnych płacono więcej niż w poprzednim miesiącu (oprócz żyta i ziemniaków). W porównaniu z sytuacją sprzed roku ceny skupu podstawowych produktów były przeważnie niższe (z wyjątkiem cen żywca wołowego i mleka).

Skup **zboż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) zrealizowany od początku bieżącego sezonu, tj. od lipca do września br., był o 22,7% mniejszy niż rok wcześniej i stanowił 10,0% zbiorów (przed rokiem 12,2%). We wrześniu br. skupiono o 33,3% mniej ziarna niż przed miesiącem, w wyniku ograniczenia dostaw wszystkich podstawowych gatunków zbóż (w największym stopniu podaży żyta – o 57,9%). W porównaniu z wrześniem ub. roku skup zboż zmniejszył się o 36,6%, w tym najbardziej spadła podaż żyta – o 53,4%.

Przeciętne ceny podstawowych gatunków zbóż w okresie trzech kwartałów br. zarówno w skupie, jak i na targowiskach były znacznie niższe niż przed rokiem (o 15,6%–27,0%). W skupie najbardziej spadły ceny pszenżyta – o 22,3%, a na targowiskach żyta – 27,0%. We wrześniu br. ceny skupu większości podstawowych gatunków zbóż wzrosły w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 1,0%–3,4%, z wyjątkiem ceny żyta, która spadła o 0,3%), również na targowiskach (wzrost o 0,2%–5,4%). Na obu rynkach ceny zbóż były niższe niż rok wcześniej (w skupie o 6,1%–13,5%, a w obrocie targowiskowym o 9,4%–11,3%).

Tablica 14. Ceny podstawowych produktów pochodzenia roślinnego

Table 14. Average prices of major crop products

Wyszczególnienie Specification	Ceny w skupie Procurement prices					Ceny na targowiskach Marketplace prices				
	09 2024			01–09 2024		09 2024			01–09 2024	
	w zł in PLN	08 2024=100	09 2023=100	w zł in PLN	01–09 2023=100	w zł in PLN	08 2024=100	09 2023=100	w zł in PLN	01–09 2023=100
Pszemica ^a za 1 dt Wheat ^a – per dt	84,82	102,3	93,7	81,32	79,7	108,30	100,7	89,8	108,24	76,6
Pszemżyto ^a za 1 dt Triticale ^a – per dt	74,85	103,4	93,9	70,23	77,7	93,51	101,6	88,7	92,47	74,3
Żyto ^a za 1 dt Rye ^a – per dt	58,22	99,7	86,5	59,77	78,7	84,73	105,4	89,3	81,94	73,0
Jęczmień ^a za 1 dt Barley ^a	78,72	101,0	92,5	74,25	84,4	101,56	100,2	90,6	102,91	77,5
Ziemniaki ^b za 1 dt Potatoes ^b – per dt	58,97	71,8	82,4	100,53	98,8	216,93	92,5	89,4	228,80	117,0

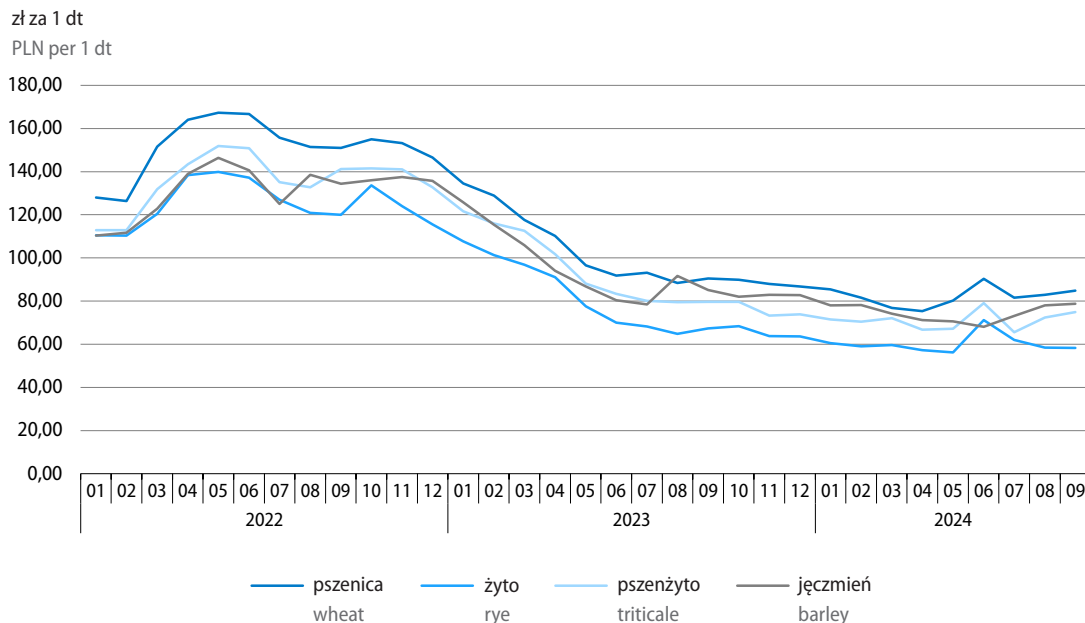
a W skupie bez ziarna siewnego. b Na targowiskach – jadalne późne.

a In procurement without seed. b On marketplaces – late edible.

Skup **ziemniaków** w okresie lipiec–wrzesień br. był o 27,0% większy niż rok wcześniej. We wrześniu br., tj. w trakcie zbiorów, skupiono ponad dwa razy więcej ziemniaków niż w sierpniu br. oraz o 20,3% więcej niż przed rokiem.

Przeciętna cena ziemniaków w okresie trzech kwartałów br. w skupie była o 1,2% niższa niż przed rokiem, a na targowiskach wyższa – o 17,0%. We wrześniu br. ceny tego surowca na obydwu rynkach były niższe niż w sierpniu br. (w skupie o 28,2%, a w obrocie targowiskowym o 7,5%) oraz niż we wrześniu ub. roku (odpowiednio o 17,6% oraz o 10,6%).

Wykres 10. Przeciętne ceny skupu zbóż
Chart 10. Average procurement prices of cereal grain

Tablica 15. Skup podstawowych produktów pochodzenia zwierzęcego^a
Table 15. Procurement of major animal products^a

Wyszczególnienie Specification	09 2024			01–09 2024	
	w tys. ton in thousand tonnes	08 2024=100	09 2023=100	w tys. ton in thousand tonnes	01–09 2023=100
Żywiec rzeźny ^b Animals for slaughter ^b	324,6	99,7	102,7	3426,9	103,4
w tym: of which:					
wołowy (z cielęcym) cattle (including calves)	16,9	104,4	83,1	243,8	98,8
wieprzowy pigs	100,6	97,8	102,2	1155,2	96,4
drobiowy poultry	206,9	100,3	105,0	2024,5	108,6
Mleko Milk	1032,5 ^c	95,0	102,6	9961,0 ^c	103,9

a Od lipca do września br. bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej. c W milionach litrów.

a In the period from July to September 2024 without procurement realised by natural persons. b Includes cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry; in terms of meat (including fats) in post-slaughter warm weight. c In million litres.

Skup **żywca rzeźnego** (w wadze poubojowej ciepłej) w okresie styczeń–wrzesień br. był o 3,4% wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku, w wyniku większych dostaw żywca drobiowego (o 8,6%), przy ograniczonej podaży żywca wieprzowego (o 3,6%) oraz wołowego (o 1,2%). We wrześniu br. skup żywca rzeźnego zmniejszył się w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 0,3%), ale był większy niż przed rokiem (o 2,7%).

Tablica 16. Ceny podstawowych produktów pochodzenia zwierzęcego
Table 16. Average prices of major animal products

Wyszczególnienie Specification	Ceny w skupie Procurement prices					Ceny na targowiskach Marketplace prices				
	09 2024			01–09 2024		09 2024			01–09 2024	
	w zł in PLN	08 2024=100	09 2023=100	w zł in PLN	01–09 2023=100	w zł in PLN	08 2024=100	09 2023=100	w zł in PLN	01–09 2023=100
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej: Animals for slaughter (in live weight) – per kg:										
w tym: of which:										
wołowy (bez cielęcogo) ^a cattle (excluding calves) ^a	10,49	101,0	105,1	10,35	98,3	12,10	102,7	124,9	11,76	112,8
w tym młode bydło of which young cattle	10,81	101,2	104,9	10,63	98,9
wieprzowy pigs	7,18	101,3	85,8	7,37	85,0
drobiowy poultry	5,56	100,6	97,9	5,27	86,6
Mleko za 1 hl Milk per hl	208,36	103,9	110,6	201,68	96,8	.	.	.	X	.

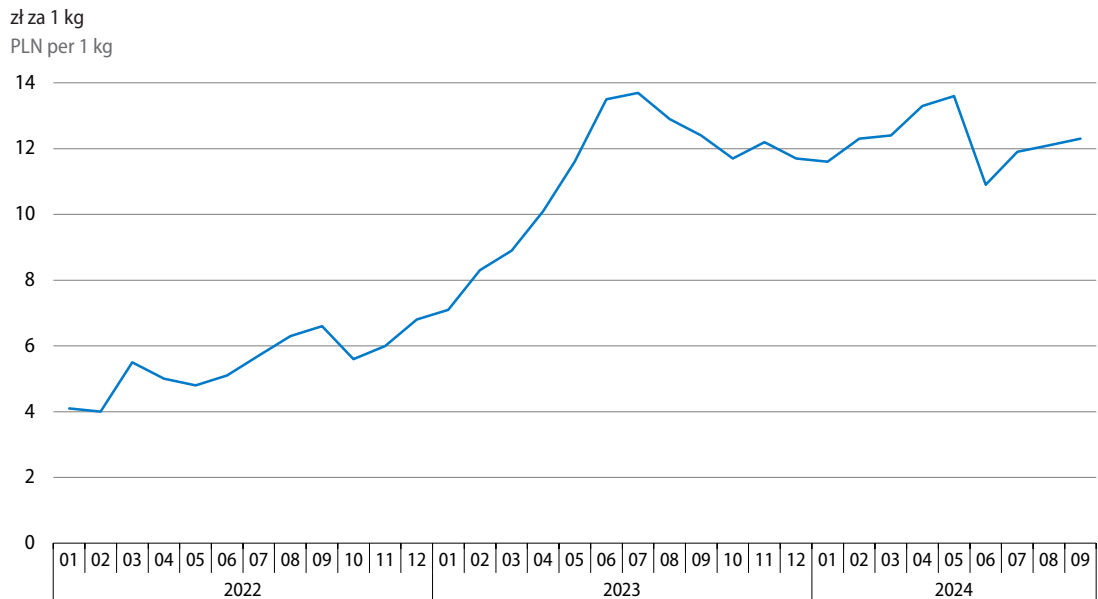
a Na targowiskach – średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.
a On marketplaces – average weighted price of cattle for slaughter calculated with the use of structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

Przeciętna cena skupu **żywca wieprzowego** w okresie styczeń–wrzesień br. była o 15,0% niższa niż rok wcześniej. We wrześniu br. cena skupu żywca wieprzowego przekroczyła poziom sprzed miesiąca (o 1,3%), ale była niższa niż przed rokiem (o 14,2%). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen żyta na targowiskach¹ we wrześniu br. pogorszyła się do 8,5 (z 8,8 w sierpniu br. i we wrześniu ub. roku).

Przy zwiększonych dostawach **drobiu rzeźnego**, jego przeciętna cena skupu w okresie trzech kwartałów br. była niższa niż rok wcześniej (o 13,4%). We wrześniu br. cena skupu żywca drobiowego nieznacznie wzrosła w porównaniu z sierpniem br. (o 0,6%), ale nadal była niższa niż przed rokiem (o 2,1%).

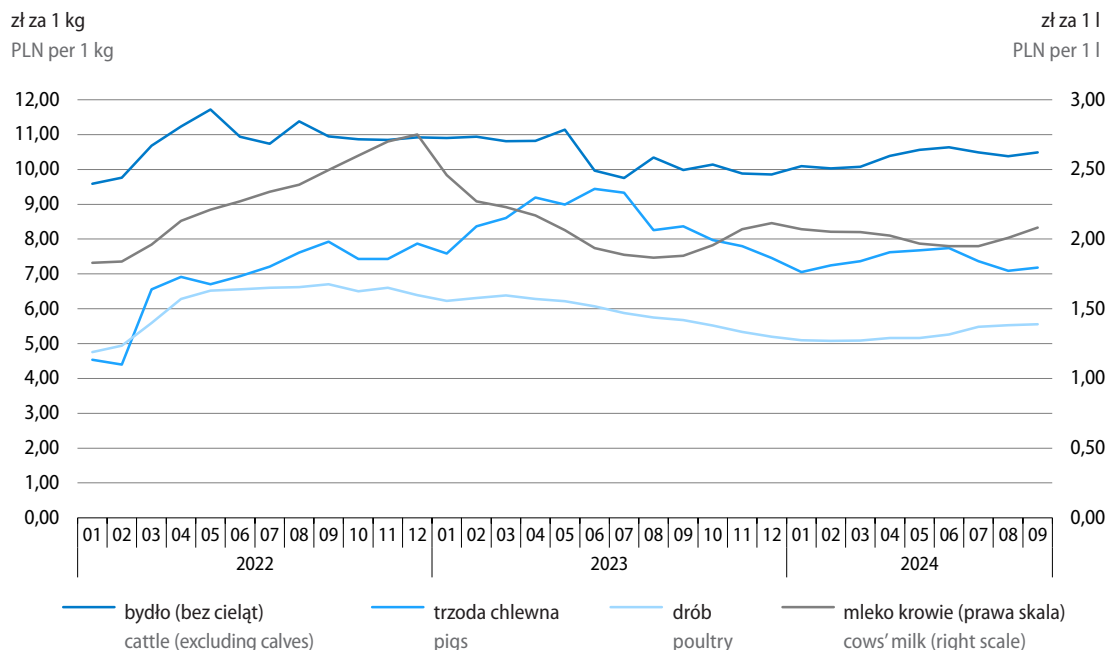
¹ Biorąc pod uwagę ceny obu produktów w skupie, relacja cen żywca wieprzowego do cen żyta we wrześniu br. wyniosła 12,3 (wobec 12,1 w sierpniu br. oraz 12,4 we wrześniu ub. roku).

Wykres 11. Relacja przeciętnych cen skupu żywca wieprzowego do przeciętnych cen żyta w skupie
 Chart 11. Price relation of average procurement prices of pigs for slaughter to average marketplace prices of rye

Przeciętne ceny **żywca wołowego i młodego bydła rzeźnego** w okresie styczeń–wrzesień br. w skupie były niższe niż przed rokiem (odpowiednio o 1,7% i o 1,1%). We wrześniu br. ceny skupu żywca były wyższe niż przed miesiącem (żywca wołowego o 1,0%, a młodego bydła rzeźnego o 1,2%) oraz niż przed rokiem (odpowiednio o 5,1% i o 4,9%). W obrocie targowiskowym w okresie trzech kwartałów br. za żywiec wołowy płacono o 12,8% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br. cena żywca wołowego na targowiskach była wyższa niż w sierpniu br. (o 2,7%) oraz niż rok wcześniej (o 24,9%).

Wykres 12. Przeciętne ceny skupu żywca i mleka
 Chart 12. Average procurement prices of animals for slaughter and of milk

Przy zwiększonych dostawach **mleka** do skupu (o 3,9%) w okresie trzech kwartałów br. przeciętne ceny skupu tego surowca były o 3,2% niższe niż rok wcześniej. We wrześniu br. podaż mleka do skupu była mniejsza niż przed miesiącem (o 5,0%), ale większa niż przed rokiem (o 2,6%). Za ten surowiec płacono w skupie więcej niż w sierpniu br. (o 3,9%) i nadal więcej niż przed rokiem (o 10,6%).

W 3 kwartale br. **relacje cen** detalicznych środków produkcji do cen skupu większości prezentowanych produktów rolnych nieznacznie poprawiły się w porównaniu z poprzednim kwartałem (oprócz odniesienia do cen skupu żywca wieprzowego).

Tablica 17. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych

Table 17. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of major agricultural products

Wyszczególnienie Specification	Lata/ Kwartały Years/ Quarters	Ceny środków produkcji wyrażone w: Prices of production goods expressed in:				hl mleka hl of cows' milk
		dt decitonnes				
		pszenicy wheat	żyta rye	żywca slaughter		
wieprzowego pigs	wołowego cattle					
Ciągnik rolniczy – szt. Farm tractor – per unit	2023	3592	4897	425	341	1708
	01–03	2776	3438	424	321	1506
	04–06	3619	4552	388	335	1735
	07–09	3955	5390	410	354	1892
	10–12	4048	5462	462	359	1747
	2024					
	01–03	4430	6008	498	357	1745
	04–07	4478	6061	466	340	1807
	07–09	4311	5937	495	341	1775
	Saletra amonowa – 1 dt Ammonium nitrate – per decitonne	2023	3,0	4,1	0,35	0,28
01–03		3,0	3,8	0,47	0,35	1,7
04–06		3,0	3,8	0,33	0,28	1,5
07–09		2,8	3,9	0,29	0,25	1,4
10–12		2,7	3,7	0,31	0,24	1,2
2024						
01–03		2,9	3,9	0,33	0,23	1,1
04–07		2,6	3,6	0,27	0,20	1,1
07–09		2,5	3,4	0,28	0,20	1,0
Mieszanka paszowa dla tuczników – 1 dt Compound feedingstuffs – per decitonne		2023	2,5	3,5	0,30	0,24
	01–03	2,0	2,5	0,31	0,23	1,1
	04–06	2,6	3,2	0,28	0,24	1,2
	07–09	2,8	3,8	0,29	0,25	1,3
	10–12	2,8	3,8	0,32	0,25	1,2
	2024					
	01–03	3,0	4,1	0,34	0,24	1,2
	04–07	3,0	4,0	0,31	0,23	1,2
	07–09	2,9	3,9	0,33	0,23	1,2

Tablica 17. Relacje cen detalicznych wybranych środków produkcji dla rolnictwa do cen skupu podstawowych produktów rolnych (dok.)

Table 17. Relations between retail prices of selected means of production for agriculture and procurement prices of major agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Lata/ Kwartały Years/ Quarters	Ceny środków produkcji wyrażone w: Prices of production goods expressed in:					hl mleka hl of cows' milk
		dt decitonnes				żywca slaughter	
		pszenicy wheat	żyta rye	wieprzowego pigs			
				wołowego cattle			
Olej napędowy – 1 hl Diesel oil – per hectolitre	2023	6,8	9,2	0,80	0,64	3,2	
	01–03	5,9	7,3	0,91	0,69	3,2	
	04–06	6,5	8,2	0,70	0,60	3,1	
	07–09	7,1	9,7	0,74	0,64	3,4	
	10–12	7,4	10,0	0,84	0,65	3,2	
	2024						
	01–03	8,2	11,2	0,93	0,66	3,2	
	04–07	8,4	11,4	0,88	0,64	3,4	
	07–09	7,8	10,7	0,89	0,62	3,2	

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 37. PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

TABL. 38. PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH

TABL. 39. RELACJE CEN W ROLNICTWIE

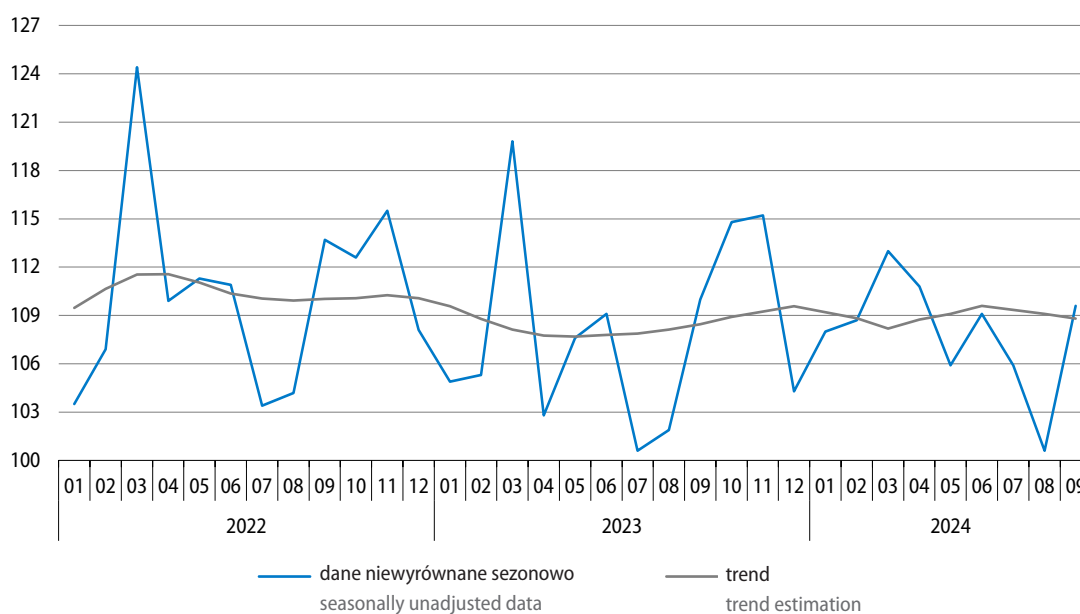
TABL. 45. SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

Przemysł Industy

Produkcja sprzedana przemysłu¹ w okresie styczeń–wrzesień br. była nieznacznie wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku, na co wpłynął jej wzrost w 2 i 3 kwartale br., przy spadku w 1 kwartale. We wrześniu br., podobnie jak w poprzednim miesiącu, produkcja sprzedana przemysłu była nieco niższa niż przed rokiem m.in. w wyniku oddziaływania czynników sezonowych.

Wykres 13. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe) przeciętna miesięczna 2021=100

Chart 13. Sold production of industry (constant prices)
monthly average of 2021=100

Zrealizowana w okresie trzech kwartałów br. produkcja sprzedana przemysłu była o 0,2% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (kiedy notowano spadek o 2,3%). W 1 kwartale br. sprzedaż była o 0,6% niższa niż rok wcześniej, natomiast w 2 i 3 kwartale br. obserwowano jej wzrost w skali roku – odpowiednio o 0,8% i o 0,6% (w poprzednim roku we wszystkich kwartałach sprzedaż kształtowała się poniżej poziomu sprzed roku).

Wyższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku była produkcja sprzedana w większości sekcji przemysłu, z wyjątkiem górnictwa i wydobywania, gdzie notowano spadek o 4,3%. Najbardziej wzrosła sprzedaż w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 8,2%. W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę sprzedaż zwiększyła się o 1,2%, a w przetwórstwie przemysłowym (głównej sekcji przemysłu) nieznacznie – 0,1%.

Pośród **głównych grupowań przemysłowych** sprzedaż była wyższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku w produkcji dóbr konsumpcyjnych nietrwałych – o 2,7% oraz konsumpcyjnych trwałych – o 2,1%, a także dóbr inwestycyjnych – o 0,7%. W produkcji dóbr związanych z energią sprzedaż ukształtowała się na poziomie sprzed roku, natomiast w produkcji dóbr zaopatrzeniowych – obniżyła się o 2,3%.

¹ W cenach stałych z 2021 r.; w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, w okresie styczeń–wrzesień br. była o 1,2% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku, przy spadku przeciętnego zatrudnienia o 1,0% i wzroście przeciętnego miesięcznego nominalnego wynagrodzenia brutto o 11,3%.

Tablica 18. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)
Table 18. Sold production of industry (constant prices)

Wyszczególnienie Specification	Niewyrównana sezonowo Seasonally unadjusted		Wyrównana sezonowo Seasonally adjusted
	01–09 2024	09 2024	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year =100		
Ogółem Total	100,2	99,7	100,4
Według sekcji By sections			
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	95,7	92,7	93,9
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	100,1	99,7	100,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	101,2	101,6	101,9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	108,2	106,9	107,6
Według głównych grupowań przemysłowych By main industrial groupings			
Dobra zaopatrzeniowe Intermediate goods	97,7	97,4	97,6
Dobra inwestycyjne Capital goods	100,7	98,8	101,3
Dobra konsumpcyjne trwałe Durable consumer goods	102,1	102,3	104,8
Dobra konsumpcyjne nietrwałe Non-durable consumer goods	102,7	102,7	102,8
Dobra związane z energią Energy	100,0	100,1	100,5

We wrześniu br. produkcja sprzedana przemysłu była o 0,3% niższa niż rok wcześniej (wobec spadku w sierpniu br. o 1,2% oraz we wrześniu ub. roku o 3,3%). **Po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych** produkcja sprzedana przemysłu we wrześniu br. obniżyła się w skali miesiąca o 0,2%, natomiast w skali roku wzrosła o 0,4%.

Produkcja sprzedana obniżyła się w stosunku do września ub. roku w górnictwie i wydobywaniu – o 7,3% oraz, w niewielkim stopniu, w przetwórstwie przemysłowym – o 0,3%. W pozostałych dwóch sekcjach przemysłu notowano jej wzrost: w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 6,9% oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 1,6%.

Niższa niż we wrześniu ub. roku była sprzedaż w dwóch głównych grupowaniach przemysłowych, tj. w produkcji dóbr zaopatrzeniowych – o 2,6% oraz dóbr inwestycyjnych – o 1,2%. Wyższa niż przed rokiem była natomiast sprzedaż w produkcji dóbr konsumpcyjnych nietrwałych – o 2,7% i trwałych – o 2,3%, a także, nieznacznie, w produkcji dóbr związanych z energią – o 0,1%.

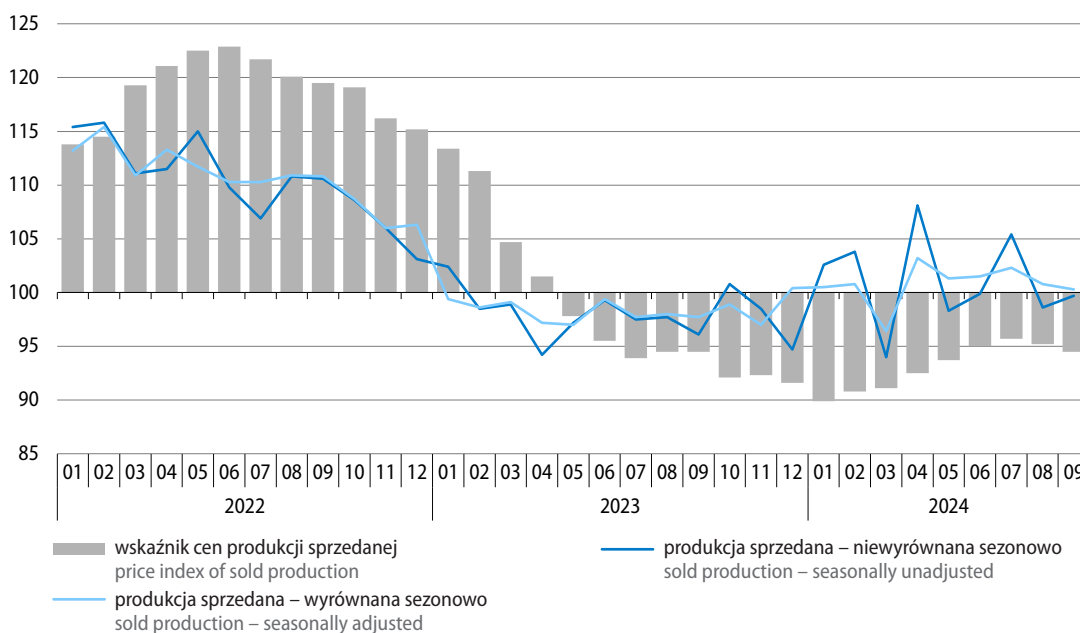
Tablica 19. Dynamika (w cenach stałych) produkcji sprzedanej przemysłu (kwartały)

Table 19. Indices (at constant prices) of sold production of industry (quarters)

Wyszczególnienie Specification	2023				2024		
	01-03	04-06	07-09	10-12	01-03	04-06	07-09
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100						
Przemysł Industry	98,9	96,9	97,4	99,8	99,4	100,8	100,6
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	99,1	85,3	96,2	102,3	92,6	99,6	95,3
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	100,2	98,2	97,4	98,6	99,3	100,7	100,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	88,4	85,4	97,5	110,7	102,4	98,5	102,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	96,5	99,8	98,0	104,6	108,1	107,6	109,0

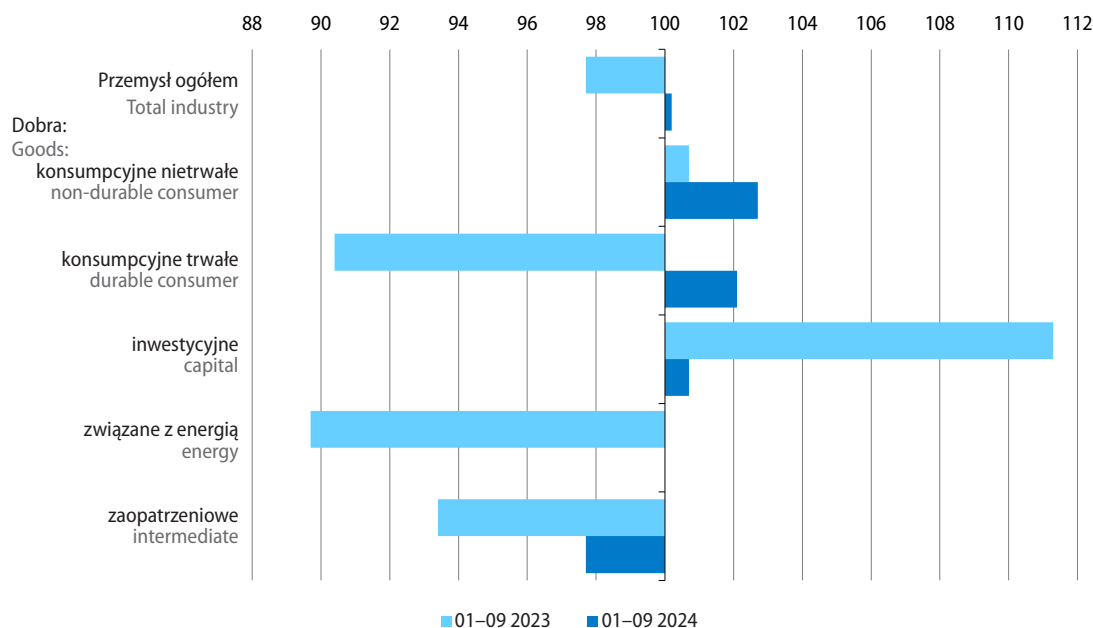
Wykres 14. Produkcja sprzedana (ceny stałe) i wskaźnik cen w przetwórstwie przemysłowym
analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 14. Sold production (constant prices) and price index in manufacturing
corresponding period of previous year=100

Wykres 15. Produkcja sprzedana przemysłu według głównych grupowań przemysłowych (ceny stałe)
analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 15. Sold production of industry by main industrial groupings (constant prices)
corresponding period of previous year=100

W okresie styczeń–wrzesień br. produkcja sprzedana była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku w 21 (spośród 34) działach przemysłu, których sprzedaż stanowiła 73,7% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem. Jej wzrost notowano m.in. w przedsiębiorstwach specjalizujących się w:

- produkcji pozostałego sprzętu transportowego – o 14,2% (w tym w produkcji statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn – o 19,8%, a także lokomotyw kolejowych oraz taboru szynowego – o 19,4%);
- gospodarce odpadami; odzysku surowców – o 9,7%;
- produkcji papieru i wyrobów z papieru – o 6,8% (w tym wyrobów z papieru i tektury – o 7,2%);
- produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 5,5% (m.in. elektronicznego sprzętu powszechnego użytku – o 23,4%);
- produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych – o 4,9% (w tym pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych – o 28,8% oraz pozostałych wyrobów chemicznych – o 27,9%).

W podmiotach specjalizujących się w produkcji odzieży sprzedaż ukształtowała się na poziomie sprzed roku, natomiast w pozostałych 12 działach przemysłu – spadła. Znacznie niższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku była sprzedaż m.in. w:

- produkcji urządzeń elektrycznych – o 24,4%;
- wydobywaniu węgla kamiennego i brunatnego – o 14,1%;
- produkcji wyrobów tekstylnych – o 5,9% (w tym w przygotowaniu i przędzeniu włókien tekstylnych – o 16,8% oraz w produkcji pozostałych wyrobów tekstylnych – o 9,6%).

Sprzedaż w produkcji artykułów spożywczych (stanowiąca 17,5% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem) była o 5,2% wyższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku (wówczas notowano spadek o 0,5%). Produkcja sprzedana wzrosła w większości grup tego działu (z wyjątkiem produkcji olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, gdzie obniżyła się o ok. 6%). Znacznie wyższa niż przed rokiem była sprzedaż w wytwarzaniu produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych (o ok. 12%). Zwiększyła się ona także m.in. w wytwarzaniu wyrobów mleczarskich, produkcji wyrobów piekarskich i mącznych, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa, produkcji pozostałych artykułów spożywczych, przetwarzaniu i konserwowaniu ryb, skorupiaków i mięczaków oraz w produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt (wzrosty w granicach ok. 7% – 5%).

Tablica 20. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu
Table 20. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of sold production of industry

Wyszczególnienie Specification	2023		2024		2023	2024
	09	01–09	09	01–09		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				struktura w % structure in %	
Przemysł Industry	96,7	97,7	99,7	100,2	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	99,4	93,3	92,7	95,7	3,5	3,4
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	96,1	98,6	99,7	100,1	82,8	86,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę electricity, gas, steam and air conditioning supply	104,4	89,8	101,6	101,2	11,4	7,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja water supply; sewerage, waste management and remediation activities	98,7	98,1	106,9	108,2	2,3	2,7
Z przemysłu ogółem – działy: From total industry – divisions:						
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego mining of coal and lignite	96,1	81,0	79,0	85,9	1,7	1,3
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	98,5	99,5	105,0	105,2	16,3	17,5
produkcja napojów manufacture of beverages	107,6	98,0	95,6	97,2	1,3	1,4
produkcja odzieży manufacture of wearing apparel	102,2	109,1	91,6	100,0	0,4	0,4
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	88,8	83,9	104,2	103,6	2,4	2,3
produkcja papieru i wyrobów z papieru manufacture of paper and paper products	85,9	88,2	107,4	106,8	2,7	2,8
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych manufacture of chemicals and chemical products	105,3	84,8	94,3	104,9	4,1	4,3
produkcja wyrobów farmaceutycznych manufacture of pharmaceutical products	107,3	105,9	108,4	97,4	0,7	0,8
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych manufacture of rubber and plastic products	98,4	96,9	99,0	101,4	5,9	5,9

Tablica 20. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu (dok.)
 Table 20. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of sold production of industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2023		2024		2023	2024
	09	01–09	09	01–09		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				struktura w % structure in %	
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych manufacture of other non-metallic mineral products	89,5	88,5	103,4	103,1	3,6	3,8
produkcja metali manufacture of basic metals	84,7	85,5	97,9	95,8	3,3	3,0
produkcja wyrobów z metali manufacture of metal products	97,9	97,7	98,7	98,8	7,5	7,4
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych manufacture of computer, electronic and optical products	89,8	96,4	106,7	105,5	2,3	2,6
produkcja urządzeń elektrycznych manufacture of electrical equipment	84,6	109,0	84,3	75,6	5,8	4,4
produkcja maszyn i urządzeń manufacture of machinery and equipment n.e.c.	98,9	107,9	97,1	95,6	2,9	2,9
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep manufacture of motor vehicles, trailers and semitrailers	100,7	117,1	98,0	101,9	9,5	9,7
produkcja pozostałego sprzętu transportowego manufacture of other transport equipment	97,8	102,8	118,7	114,2	1,4	1,7
produkcja mebli manufacture of furniture	96,4	91,4	99,1	100,9	2,4	2,4

Spośród 460 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych**² objętych badaniem produkcji, prezentacja danych za okres styczeń–wrzesień br. możliwa jest dla 457³. Produkcja 245 z nich była większa niż przed rokiem, w tym wytworzono m.in. znacznie więcej: cukru, pestycydów i innych środków agrochemicznych, rowerów, nawozów mineralnych lub chemicznych azotowych, pojazdów do transportu publicznego, odkurzaczy, nawozów mineralnych lub chemicznych fosforowych, samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep, stali surowej, produktów uboju trzody chlewnej, odbiorników telewizyjnych, benzyny silnikowej, olejów napędowych, tworzyw sztucznych, komputerów oraz opon.

Mniejsza niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku była natomiast produkcja 212 wyrobów i grup wyrobów przemysłowych. Wyprodukowano m.in. znacznie mniej: ciągników rolniczych, wyrobów walcowanych na gorąco (bez półwyrobów), kuchni gazowych z piekarnikiem, samochodów osobowych, chłodziarek i zamrażarek, tarcicy liściastej, akumulatorów kwasowo-ołowiowych do pojazdów samochodowych, produktów uboju bydła i cieląt, wyrobów z gumy, węgla kamiennego oraz wędlin.

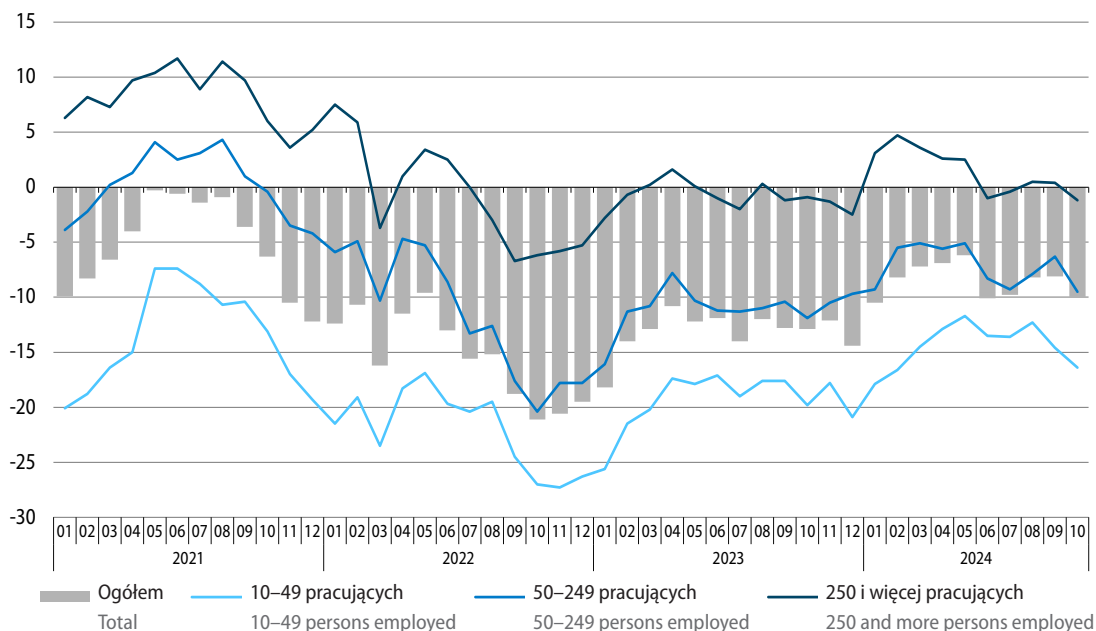
2 W ujęciu ilościowym; dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 50 i więcej osób.

3 W związku z brakiem danych o produkcji niektórych wyrobów od części badanych podmiotów.

Wartość **nowych zamówień**⁴ otrzymanych przez badane przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego we wrześniu br. była o 7,2% niższa niż rok wcześniej (w tym dla zamówień na eksport spadek wyniósł 7,7%). O blisko połowę obniżyły się nowe zamówienia w produkcji pozostałego sprzętu transportowego, a o ponad jedną trzecią – w produkcji wyrobów farmaceutycznych. Mniejsza niż we wrześniu ub. roku była również wartość nowych zamówień otrzymanych w produkcji m.in. metali, chemikaliów i wyrobów chemicznych oraz urządzeń elektrycznych (spadki w granicach ok. 17%–7%). Wzrosły natomiast w skali roku nowe zamówienia m.in. w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o ok. 22%) oraz maszyn i urządzeń (o ok. 19%).

Wykres 16. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym

Chart 16. General business climate indicators in manufacturing

W październiku br. **ogólny klimat koniunktury** w przetwórstwie przemysłowym oceniany jest bardziej negatywnie niż przed miesiącem (na co wpłynęły bardziej pesymistyczne niż we wrześniu br. prognozy ogólnej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw, przy podobnie niekorzystnych jej diagnozach). Oceny bieżące w zakresie portfela zamówień, produkcji i sytuacji finansowej badanych podmiotów pozostają negatywne, zbliżone do zgłaszanych przed miesiącem. Pogorszyły się natomiast niekorzystne przewidywania w tych obszarach. Dyrektorzy przedsiębiorstw nadal planują ograniczenie zatrudnienia oraz przewidują możliwość wzrostu cen wyrobów przemysłowych.

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery w prowadzeniu bieżącej działalności w przetwórstwie przemysłowym nadal najczęściej wymieniają trudności związane z kosztami zatrudnienia. W porównaniu z sytuacją sprzed roku wyraźnie wzrosła m.in. odczuwalność niedostatecznego popytu (na rynku krajowym i zagranicznym). Znacznie mniejsza niż rok wcześniej jest natomiast uciążliwość niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej oraz niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych.

Przedsiębiorcy w październiku br. przeważnie zgłaszają nadmiar zapasów wyrobów gotowych (inaczej niż przed miesiącem, kiedy większość z nich uznawała stan ich zapasów za wystarczający w stosunku do zapotrzebowania).

⁴ W cenach bieżących; dane dotyczą wybranych działów przetwórstwa przemysłowego (podmioty gospodarcze o liczbie pracujących 50 i więcej osób oraz ok. 10% próba podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób).

Badane firmy oceniają aktualne wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym na ok. 78%, tj. podobnie jak przed kwartałem oraz przed rokiem. W porównaniu z październikiem ub. roku większe wykorzystanie mocy produkcyjnych zgłaszają m.in. producenci artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych, a mniejsze – m.in. producenci wyrobów farmaceutycznych oraz urządzeń elektrycznych.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 46. PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU

TABL. 47. INDEKS PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU

TABL. 48. PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG GŁÓWNYCH GRUPOWAŃ PRZEMYSŁOWYCH

TABL. 62. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

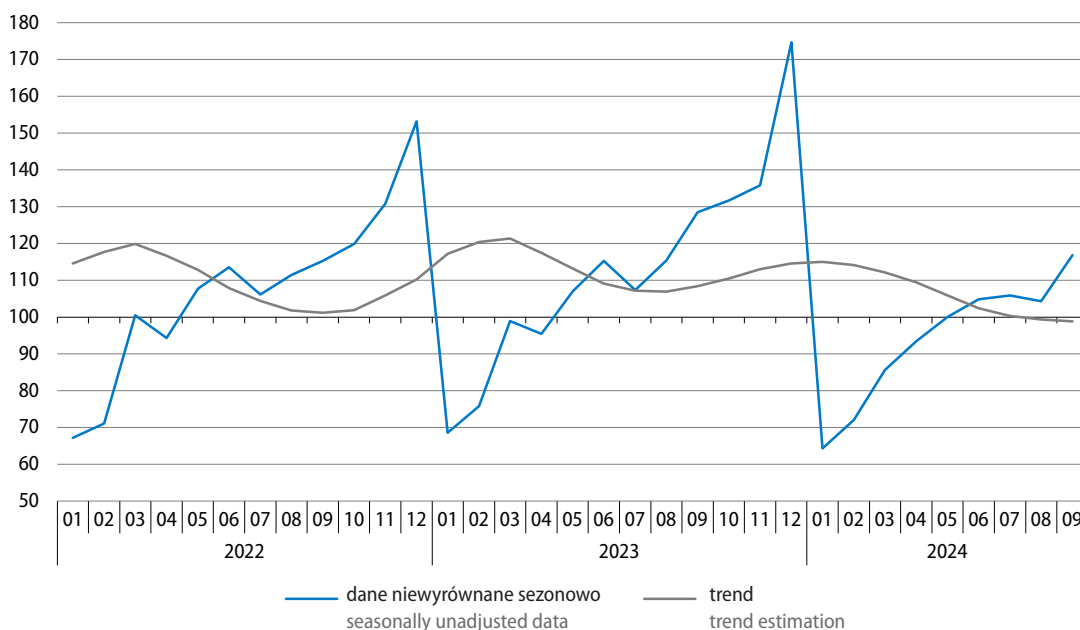
Budownictwo Construction

W okresie styczeń–wrzesień br. **produkcja budowlano-montażowa**¹ zrealizowana na terenie kraju była niższa niż w analogicznym okresie ub. roku (spadek był mniejszy od notowanego w 1 kwartale oraz w 1 półroczu br.). We wrześniu br., podobnie jak w poprzednich miesiącach, produkcja kształtowała się poniżej poziomu sprzed roku.

Produkcja budowlano-montażowa zrealizowana w okresie styczeń–wrzesień br. była o 7,0% niższa niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec odpowiednio spadku o 8,7% w 1 półroczu br. oraz wzrostu o 2,1% w okresie styczeń–wrzesień ub. roku). Produkcja zmniejszyła się we wszystkich działach budownictwa, w tym w podmiotach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne o 10,1%, w przedsiębiorstwach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej o 8,1%, a w jednostkach zajmujących się głównie budową budynków o 2,9%. Sprzedaż robót inwestycyjnych obniżyła się bardziej (o 7,7%) niż sprzedaż robót o charakterze remontowym (o 5,4%).

Wykres 17. Produkcja budowlano-montażowa (ceny stałe)
przeciętna miesięczna 2021=100

Chart 17. Construction and assembly production (constant prices)
monthly average of 2021=100

We wrześniu br. produkcja budowlano-montażowa była o 9,0% niższa niż przed rokiem (wobec spadku o 9,6% w sierpniu br. oraz wzrostu o 11,3% we wrześniu ub. roku). **Po wyeliminowaniu wpływu czynników sezonowych** produkcja we wrześniu br. była o 0,9% wyższa niż w poprzednim miesiącu, a jej spadek w skali roku wyniósł 9,3%.

¹ W cenach stałych z 2021 r.; w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Spadek produkcji w porównaniu z wrześniem ub. roku notowano we wszystkich działach budownictwa. W jednostkach zajmujących się głównie budową budynków wyniósł on 10,1%, w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – 8,9%, a w przedsiębiorstwach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne – 7,9%. Sprzedaż robót inwestycyjnych spadła w znacznie większym stopniu (12,2%) niż sprzedaż robót remontowych (1,1%).

Tablica 21. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej
Table 21. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of construction and assembly production

Wyszczególnienie Specification	2023				2024				2023	2024
	09	01-03	01-06	01-09	09	01-03	01-06	01-09		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100							struktura w % structure in %		
Ogółem Total	111,3	103,3	103,6	102,1	91,0	89,3	91,3	93,0	100,0	100,0
roboty budowlane o charakterze: construction work with:										
inwestycyjnym investment character	136,6	108,3	115,1	124,9	87,8	96,5	92,4	92,3	70,3	69,8
remontowym restoration character	76,2	96,4	87,9	71,4	98,9	78,2	89,2	94,6	29,7	30,2
Budowa budynków Construction of buildings	103,7	93,4	94,5	91,7	89,9	93,1	91,4	97,1	31,7	32,9
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej Civil engineering	118,0	113,6	110,6	110,5	91,1	83,8	92,5	91,9	41,9	41,7
Roboty budowlane specjalistyczne Specialised construction activities	109,9	105,2	106,7	104,0	92,1	91,2	89,4	89,9	26,4	25,4

W okresie styczeń–wrzesień br. w dziale robót budowlanych specjalistycznych znacznie obniżyła się w skali roku produkcja budowlano-montażowa w podmiotach zajmujących się głównie robotami wykończeniowymi – o 15,1%, pozostałymi specjalistycznymi robotami budowlanymi – o 12,0% oraz wykonywaniem instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych i pozostałych instalacji budowlanych (podstawowa grupa działu) – o 11,8%. Wyższa niż przed rokiem była natomiast produkcja w jednostkach specjalizujących się w rozbiórce i przygotowaniu terenu pod budowę – o 10,5%.

Spośród podmiotów specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej najbardziej spadła produkcja budowlano-montażowa w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie budową rurociągów, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych – o 19,7%. Spadek notowano także w jednostkach specjalizujących się w budowie dróg kołowych i szynowych (które mają przeważający udział w produkcji w dziale) – o 5,4%. Wzrosła natomiast produkcja w podmiotach specjalizujących się w budowie pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 10,2%.

Wśród przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie budynków produkcja obniżyła się w podstawowej grupie działu, tj. w podmiotach specjalizujących się we wznoszeniu budynków mieszkalnych i niemieskalnych – o 6,9%. Znacznie wyższa niż w okresie styczeń–wrzesień ub. roku była natomiast produkcja w jednostkach zajmujących się głównie realizacją projektów związanych ze wznoszeniem budynków – o 18,4%.

Tablica 22. Struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych²

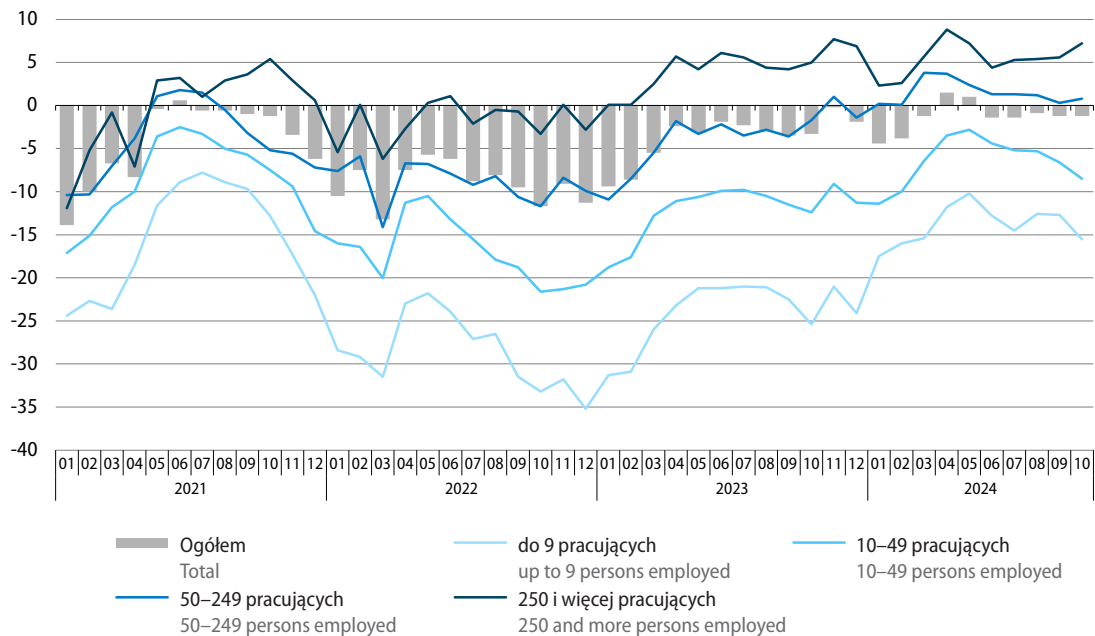
Table 22. Structure (at current prices) of construction and assembly production by types of constructions²

Rodzaje obiektów Types of constructions	01-09 2023	01-09 2024	
	udział w produkcji ogółem w % share in total production in %		zmiana w p.proc. do 01-09 2023 change in pp compared with 01-09 2023
Ogółem Grand total	100,0	100,0	.
Budynki razem Buildings total	48,5	48,9	+0,4
Budynki mieszkalne Residential buildings	16,4	18,5	+2,1
w tym: of which:			
mieszkalne jednorodzinne one-dwelling buildings	3,3	4,8	+1,5
o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe two- and more dwelling buildings	12,5	13,0	+0,5
Budynki niemieszkalne Non-residential buildings	32,1	30,4	-1,7
w tym: of which:			
biurowe office buildings	2,4	2,4	0,0
handlowo-usługowe wholesale and retail trade buildings	7,0	6,4	-0,6
przemysłowe i magazynowe industrial buildings and warehouses	13,1	12,5	-0,6
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care and sports halls	7,4	6,6	-0,8
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej Civil engineering works	51,5	51,1	-0,4
w tym: of which:			
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe highways, streets and roads	20,0	21,1	+1,1
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych railways, suspension and elevated railways	5,2	4,4	-0,8
mosty, wiadukty i estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne bridges, elevated highways, tunnels and subways	2,4	3,4	+1,0
budowle wodne harbours, waterways, dams and other waterworks	7,6	7,9	+0,3
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe long-distance pipelines, communication and electricity lines	1,6		
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze local pipelines and cables	7,2	5,9	-1,3
w tym oczyszczalnie wód i ścieków of which waste water treatment plants	1,8	1,3	-0,5
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych complex constructions on industrial sites	5,5	4,8	-0,7
budowle sportowe i rekreacyjne sport and recreation constructions	1,3	1,2	-0,1

² Klasyfikowanych według Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

² Classified according to the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

Wykres 18. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie
 Chart 18. General business climate indicators in construction

W październiku br. **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie oceniany jest bardziej negatywnie niż miesiąc wcześniej (przy bardziej pesymistycznych prognozach ogólnej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw niż przed miesiącem i podobnie niekorzystnych ocenach bieżących). Negatywne i gorsze niż w poprzednich miesiącach są diagnozy i prognozy portfela zamówień. Podobnie pesymistyczne jak we wrześniu br. są oceny bieżące dotyczące produkcji i sytuacji finansowej, natomiast przewidywania w tych obszarach są bardziej niekorzystne. Dyrektorzy przedsiębiorstw nadal sygnalizują możliwość redukcji zatrudnienia oraz przewidują wzrost cen robót budowlano-montażowych.

Podmioty zgłaszające bariery w prowadzeniu bieżącej działalności w budownictwie, podobnie jak w poprzednich miesiącach, najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia. W porównaniu z październikiem ub. roku najbardziej zwiększyła się uciążliwość zbyt dużej konkurencji na rynku. W największym stopniu zmniejszyło się natomiast znaczenie niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej, kosztów materiałów oraz niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych.

Firmy budowlane oceniają obecne wykorzystanie swoich mocy produkcyjnych na ok. 84%, tj. jako nieznacznie większe niż przed rokiem (o ok. 1 p.proc.).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 50. SPRZEDAŻ PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ

TABL. 51. SPRZEDAŻ PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

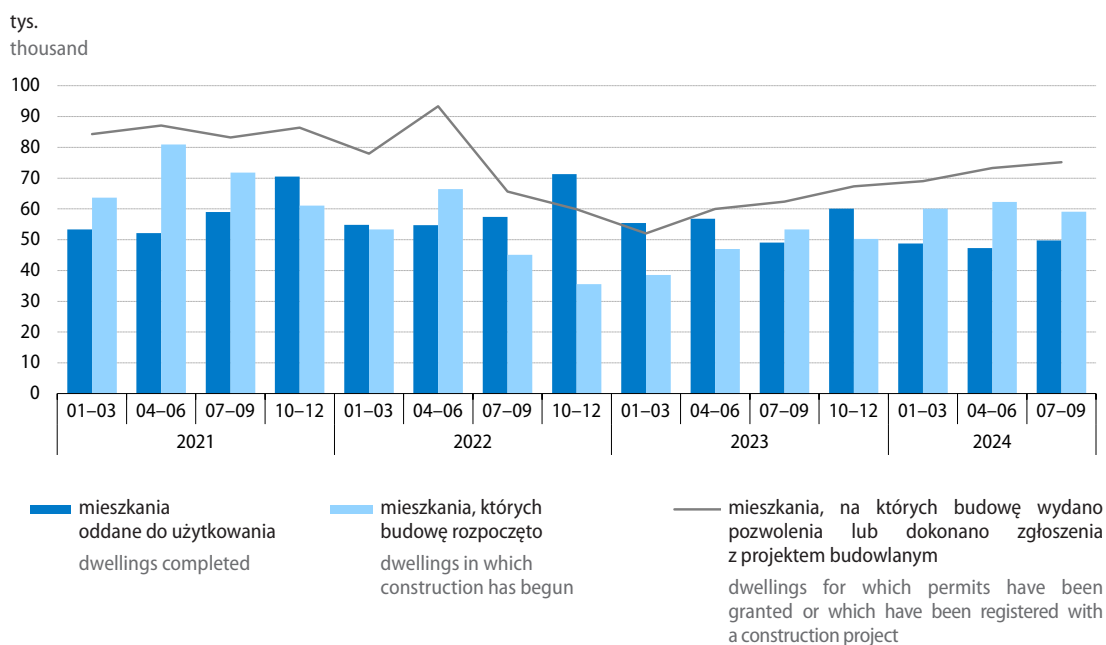
TABL. 62. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Budownictwo mieszkaniowe

Housing construction

W okresie 3 kwartałów br. oddano do użytkowania mniej mieszkań niż przed rokiem. Dużo więcej było natomiast mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto. We wrześniu br. liczba mieszkań oddanych do użytkowania była większa niż rok wcześniej. Po raz pierwszy od roku nieznacznie spadła natomiast liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Nieco więcej niż we wrześniu ub. roku było natomiast mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Wykres 19. Ruch budowlany mieszkań
Chart 19. Dwellings construction activity

Według wstępnych danych¹ w okresie styczeń–wrzesień br. **oddano do użytkowania** 145,4 tys. mieszkań, tj. o 9,6% mniej niż przed rokiem (kiedy spadek wyniósł 3,7%). Spadła liczba mieszkań w budownictwie indywidualnym (o 15,1%) oraz, w mniejszym stopniu, w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 7,6%). W pozostałych formach budownictwa oddano łącznie o 35,1% więcej mieszkań niż w okresie 3 kwartałów ub. roku.

We wrześniu br. oddano do użytkowania ogółem 16,6 tys. mieszkań, tj. o 1,9% więcej niż rok wcześniej (wówczas notowano spadek o 25,0%). Liczba mieszkań w budownictwie indywidualnym wzrosła w podobnym stopniu jak w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (odpowiednio o 4,6% i o 4,2%). W pozostałych formach budownictwa przekazano natomiast trzy razy mniej mieszkań niż we wrześniu ub. roku.

¹ Dane mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Tablica 23. Budownictwo mieszkaniowe
Table 23. Housing construction

Formy budownictwa Forms of construction	09 2024		01–09 2024		01–09 2023	01–09 2024
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	09 2023=100	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	01–09 2023=100	struktura w % structure in %	
Mieszkania oddane do użytkowania Dwellings completed						
Ogółem Total	16581	101,9	145411	90,4	100,0	100,0
Indywidualne Private	5299	104,6	51631	84,9	37,8	35,5
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem For sale or rent	11094 ^a	104,2	89608 ^a	92,4	60,3	61,6
Pozostałe ^b Others ^b	188	33,0	4172	135,1	1,9	2,9
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project						
Ogółem Total	22986	99,5	219421	125,9	100,0	100,0
Indywidualne Private	6781	106,5	60268	111,2	31,1	27,5
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem For sale or rent	16122	99,0	154377	134,4	65,9	70,3
Pozostałe ^b Others ^b	83	18,9	4776	91,6	3,0	2,2
Mieszkania, których budowę rozpoczęto Dwellings in which construction has begun						
Ogółem Total	19241	100,8	181486	130,7	100,0	100,0
Indywidualne Private	6990	104,8	61383	110,5	40,0	33,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem For sale or rent	11795 ^c	96,7	116973 ^c	145,9	57,7	64,5
Pozostałe ^b Others ^b	456	208,2	3130	99,7	2,3	1,7

a, c W tym na wynajem odpowiednio: a – 157 oraz 676 mieszkań, c – 44 oraz 259 mieszkań. b Mieszkania spółdzielcze, społeczne czynszowe, komunalne i zakładowe.

a, c Of which for rent respectively: a – 157 and 676 dwellings, c – 44 and 259 dwellings. b Cooperative, public building society, municipal and company dwellings.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w okresie 3 kwartałów br. wyniosła 89,8 m² (o 1,8 m² mniej niż rok wcześniej), w tym w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem 61,3 m² (odpowiednio o 0,3 m² mniej), a w budownictwie indywidualnym 142,4 m² (o 0,9 m² więcej).

Według wstępnych danych¹ w okresie styczeń–wrzesień br. **wydano pozwolenia** lub dokonano **zgłoszenia z projektem budowlanym** na budowę 219,4 tys. mieszkań oraz **rozpoczęto budowę** 181,5 tys. mieszkań, tj. odpowiednio o 25,9% i o 30,7% więcej niż rok wcześniej. We wrześniu br. nieznacznie spadła w skali roku liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 0,5% do 23,0 tys.), natomiast w niewielkim stopniu wzrosła liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 0,8% do 19,2 tys.).

Szacuje się, że w końcu września br. **w budowie** pozostawało 837,0 tys. mieszkań, tj. o 3,2% więcej niż w końcu września ub. roku.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 43. MIESZKANIA

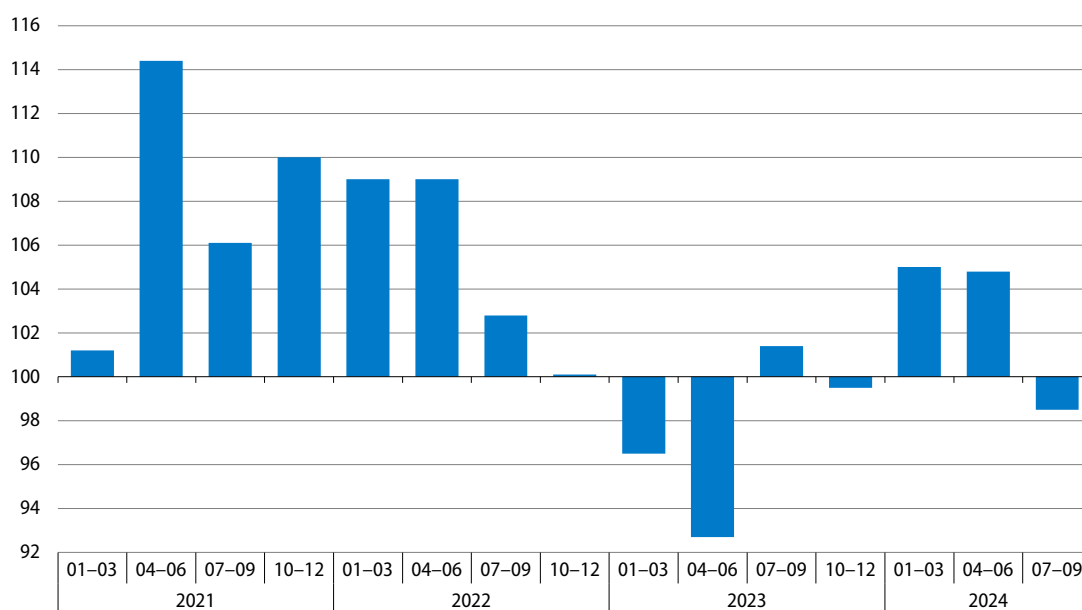
¹ Dane mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Rynek wewnętrzny Domestic market

W okresie styczeń–wrzesień br. **sprzedaż detaliczna**¹ była o 2,6% wyższa niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 3,4%). W dwóch pierwszych kwartałach br. sprzedaż kształtowała się powyżej poziomu sprzed roku, natomiast w 3 kwartale odnotowano jej niewielki spadek. We wrześniu br., po wzroście w poprzednich miesiącach, sprzedaż detaliczna zmniejszyła się w skali roku o 3,0% (wobec wzrostu o 2,6% w sierpniu br. i spadku o 0,3% przed rokiem).

Wykres 20. Sprzedaż detaliczna towarów (ceny stałe) analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 20. Retail sales of goods (constant prices)
corresponding period of previous year=100

W okresie styczeń–wrzesień br. w większości grup sprzedaż detaliczna była wyższa niż rok wcześniej, w tym największy jej wzrost odnotowano w jednostkach handlujących pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (o 19,3%). W znacznym stopniu wzrosła sprzedaż również w grupie pozostałe (o 12,5% po spadku o 10,8% w analogicznym okresie ub. roku) oraz w podmiotach handlujących paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (o 9,7% wobec spadku o 9,0% rok wcześniej). Niższa niż przed rokiem była natomiast sprzedaż w największej grupie, tj. żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 0,6%), a także w grupach: meble, rtv, agd (o 6,6%) oraz tekstylia, odzież, obuwie (o 13,0%).

We wrześniu br. natomiast w większości grup sprzedaż detaliczna była niższa niż przed rokiem, w tym znaczny spadek utrzymał się w grupie tekstylia, odzież, obuwie (wyniósł 12,5%). Nadal mniejsza niż rok wcześniej była również sprzedaż m.in. w grupach: meble, rtv, agd (spadek o 8,0%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 7,6%). Po raz pierwszy od początku br. zmniejszyła się sprzedaż w podmiotach handlujących paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (o 4,8%). Wzrost sprzedaży utrzymał się m.in. w jednostkach handlujących pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (11,2%).

¹ W cenach stałych; w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Udział **sprzedaży detalicznej przez Internet**² (w cenach bieżących) w sprzedaży detalicznej ogółem w okresie styczeń–wrzesień br. wyniósł 8,5% i był większy niż rok wcześniej (8,2%). Większy niż przed rokiem był udział tej formy handlu m.in. w całkowitej sprzedaży grup: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (23,2% wobec 22,9%), tekstylia, odzież, obuwie (23,1% wobec 18,5%) oraz meble, rtv, agd (17,8% wobec 16,3%).

Tablica 24. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej
Table 24. Indices (at constant prices) and structure (at current prices) of retail sales

Wyszczególnienie Specification	2023		2024		2023	2024
	09	01–09	09	01–09		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100				struktura w % structure in %	
Ogółem^a Total^a	99,7	96,6	97,0	102,6	100,0	100,0
w tym: of which:						
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	109,8	101,9	111,2	119,3	7,1	7,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	107,5	91,0	95,2	109,7	14,1	14,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	99,9	96,0	92,4	99,4	25,9	25,7
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment	100,6	99,1	105,2	108,2	7,0	7,5
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	83,7	96,6	87,5	87,0	6,7	5,6
Meble, rtv, agd Furniture, radio, TV and household appliances	87,8	86,7	92,0	93,4	7,8	7,2
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialised stores	84,0	85,0	97,2	100,5	4,0	3,9
Pozostałe Others	90,3	89,2	102,7	112,5	8,7	10,0

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) dynamiki sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a Groups of enterprises were created based on the Polish Classification of Activities – PKD 2007. A given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The recorded changes of rise or fall of the dynamic of retail sales in particular groups of enterprises activity may result from a change in the predominating kind of activity and organisational changes (e.g. a merger of enterprises). This does not have impact on the dynamics of the total retail sales.

² Podmioty, dla których sprzedaż internetowa jest przeważającą formą sprzedaży są ujęte w grupie „Sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet”. Natomiast sprzedaż przez Internet może być realizowana również przez podmioty w innych grupach, dla których podstawową formą jest sprzedaż stacjonarna.

Tablica 25. Dynamika sprzedaży detalicznej (w cenach stałych)

Table 25. Indices of retail sales (at constant prices)

Wyszczególnienie Specification	2023				2024		
	01-03	04-06	07-09	10-12	01-03	04-06	07-09
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100						
Ogółem^a Total^a	96,5	92,7	101,4	99,5	105,0	104,8	98,5
w tym: of which:							
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	103,2	97,2	105,4	121,1	118,7	131,6	108,6
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	82,0	88,6	103,5	98,0	112,5	111,8	104,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	96,3	94,5	97,7	99,6	102,4	96,3	99,8
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment	101,4	97,4	98,9	105,1	106,1	107,8	110,9
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	109,6	92,1	91,5	96,1	79,9	90,2	90,4
Meble, rtv, agd Furniture, radio, TV and household appliances	89,2	85,1	86,2	86,3	91,3	91,8	96,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialised stores	89,3	81,5	85,3	86,4	98,9	103,7	99,0
Pozostałe Others	88,9	81,6	97,3	96,6	119,2	126,3	95,3

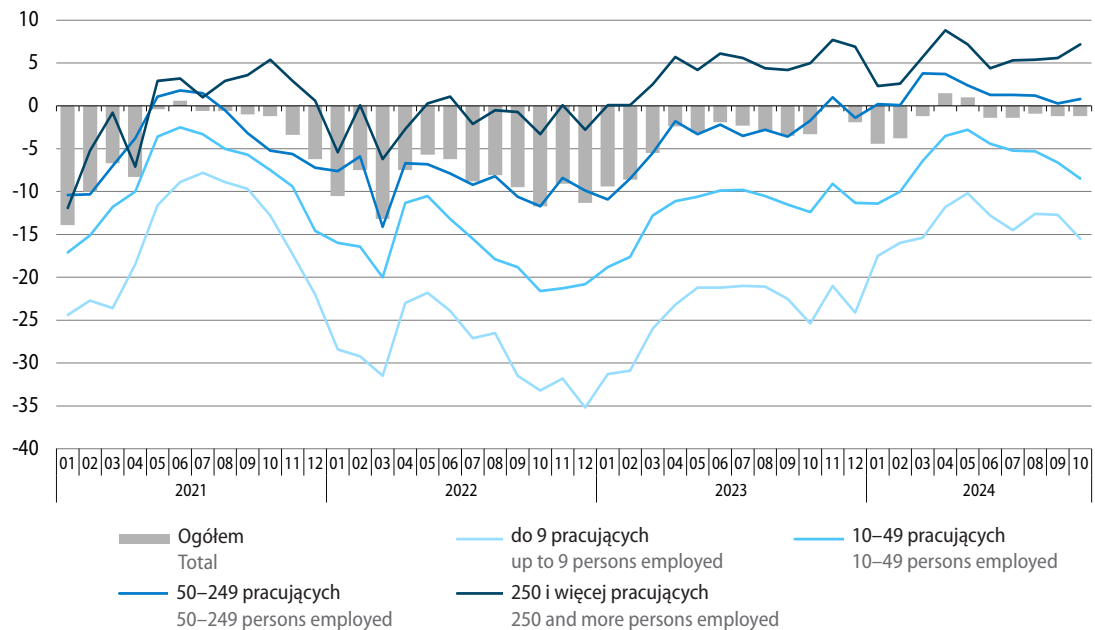
a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) dynamiki sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a Groups of enterprises were created based on the Polish Classification of Activities – PKD 2007. A given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The recorded changes of rise or fall of the dynamic of retail sales in particular groups of enterprises activity may result from a change in the predominating kind of activity and organisational changes (e.g. a merger of enterprises). This does not have impact on the dynamics of the total retail sales.

Sprzedaż hurtowa³ (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych w okresie styczeń-wrzesień br. była o 2,0% niższa niż przed rokiem, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych zmniejszyła się o 3,3% (rok wcześniej notowano spadek odpowiednio o 15,4% i o 21,6%). Wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży hurtowej ogółem najbardziej zmniejszyła się sprzedaż w grupie narzędzia technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyny, urządzenia i dodatkowe wyposażenie (o 6,6%). Mniejsza niż rok wcześniej była również sprzedaż w grupie żywność (o 4,7%) oraz półprodukty i odpady pochodzenia nierolniczego oraz złom (o 3,7%). We wrześniu br. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych spadła w skali roku o 3,6%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych – o 4,2% (przed rokiem spadek wyniósł odpowiednio 22,7% i 28,8%).

³ W przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wykres 21. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym
 Chart 21. General business climate indicators in retail trade

W październiku br. przedsiębiorcy w handlu detalicznym oceniają **ogólny klimat koniunktury** równie niekorzystnie jak we wrześniu br. (utrzymują się pesymistyczne prognozy ogólnej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw, przy pozytywnych diagnozach w tym zakresie). Podobnie niekorzystne jak przed miesiącem są diagnozy sprzedaży, natomiast bardziej optymistyczne – przewidywania w tym obszarze. Oceny bieżącej sytuacji finansowej oraz dotyczące jej prognozy są negatywne, zbliżone do zgłaszanych we wrześniu br. Dyrektorzy firm nadal planują redukcje zatrudnienia oraz przewidują wzrost cen.

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery w prowadzeniu bieżącej działalności w handlu detalicznym nadal najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia. Bardziej uciążliwa niż w październiku ub. roku jest m.in. zbyt duża konkurencja na rynku. Najbardziej zmniejszyło się w skali roku natomiast znaczenie niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej oraz niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 54. SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

TABL. 55. SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA

TABL. 62. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Transport¹

Transport

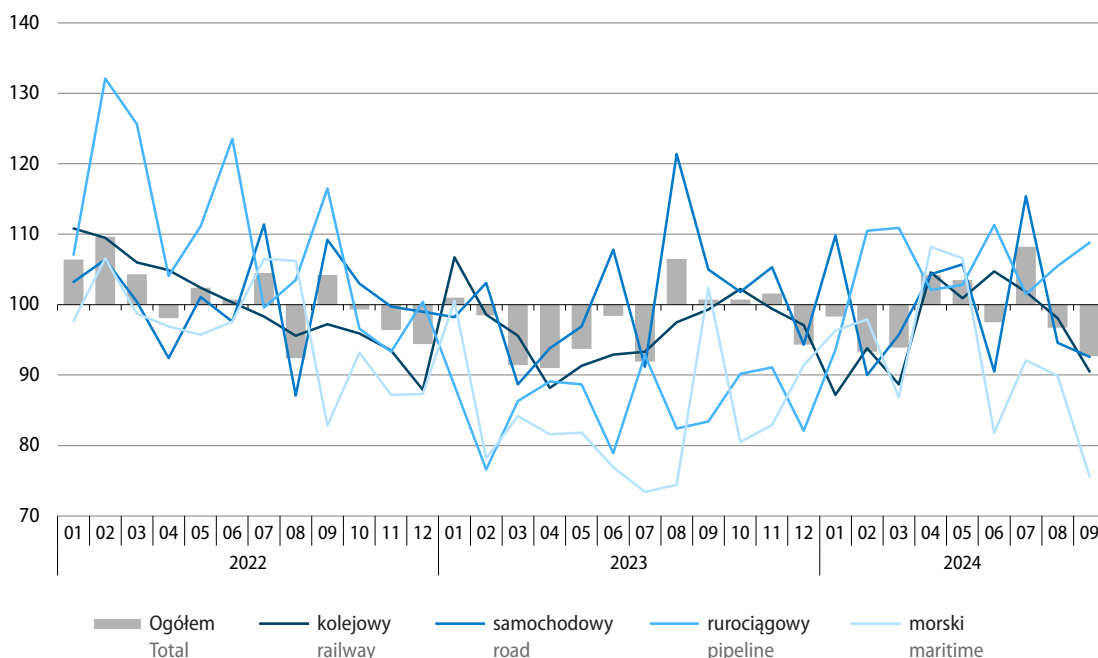
W okresie trzech kwartałów br. przetransportowano mniej ładunków niż w analogicznym okresie ub. roku, wzrosła natomiast liczba przewozów pasażerów. We wrześniu br. przewozy ładunków były niższe niż przed rokiem. Po raz pierwszy od kwietnia 2021 r. odnotowano również spadek przewozów pasażerskich.

W okresie styczeń–wrzesień br. przetransportowano o 1,5% mniej **ładunków** niż rok wcześniej (kiedy notowano spadek o 3,1%), w tym obniżyły się przewozy transportem kolejowym (o 3,6%), samochodowym (o 0,6%) oraz morskim (o 7,6%). Wzrosły natomiast przewozy transportem rurociągowym (o 5,1%).

Przewozy ładunków ogółem we wrześniu br. były o 7,3% mniejsze niż w analogicznym miesiącu ub. roku (wówczas notowano niewielki wzrost – o 0,7%). Ograniczeniu uległy przewozy transportem kolejowym (o 9,5%), samochodowym (o 7,4%), a także morskim (o 24,4%). Wzrost, po znacznym spadku rok wcześniej, odnotowano jedynie w transporcie rurociągowym (o 8,8%).

Wykres 22. Przewozy ładunków według wybranych rodzajów transportu analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 22. Transport of goods by selected types of transport corresponding period of previous year=100

¹ Dane miesięczne i narastające dotyczące przewozów ładunków i pasażerów według wybranych rodzajów transportu są wstępne i mogą ulec zmianie. Dane ostateczne za rok poprzedni są publikowane w grudniu.

Tablica 26. Przewozy ładunków według wybranych rodzajów transportu
 Table 26. Transport of goods by selected types of transport

Rodzaje transportu Types of transport	09 2024			01–09 2024	
	w tys. ton in thousand tonnes	08 2024=100	09 2023=100	w tys. ton in thousand tonnes	01–09 2023=100
Ogółem^a Total^a	46887	98,9	92,7	413745	98,5
w tym: of which:					
Kolejowy Railway	17777	94,9	90,5	165473	96,4
Samochodowy ^b Road ^b	24511	101,7	92,6	207871	99,4
Rurociągowy Pipeline	3999	99,0	108,8	34858	105,1
Morski Maritime	522	110,2	75,6	4800	92,4

a Dane dotyczą polskich przewoźników. b Bez transportu gospodarczego. Dane częściowo szacunkowe.
 a Data concern Polish carriers. b Road transport on own account excluded. Partially estimated data.

W okresie styczeń–wrzesień br. w **portach morskich** przeładowano 92,7 mln ton ładunków, tj. o 10,6% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku (kiedy notowano wzrost o 23,8%). W znacznym stopniu spadły obroty ładunków masowych suchych (o 33,9%, w tym przeładunek węgla i koksu o 59,2%). Przeładunki kontenerów zmniejszyły się o 6,5%, a obroty pozostałych ładunków drobnicowych obniżyły się o 11,3%. Wzrosły natomiast obroty ładunków masowych ciekłych (o 4,5%, w tym ropy naftowej łącznie z produktami z ropy naftowej o 4,9%) oraz ładunków tocznych (o 6,5%).

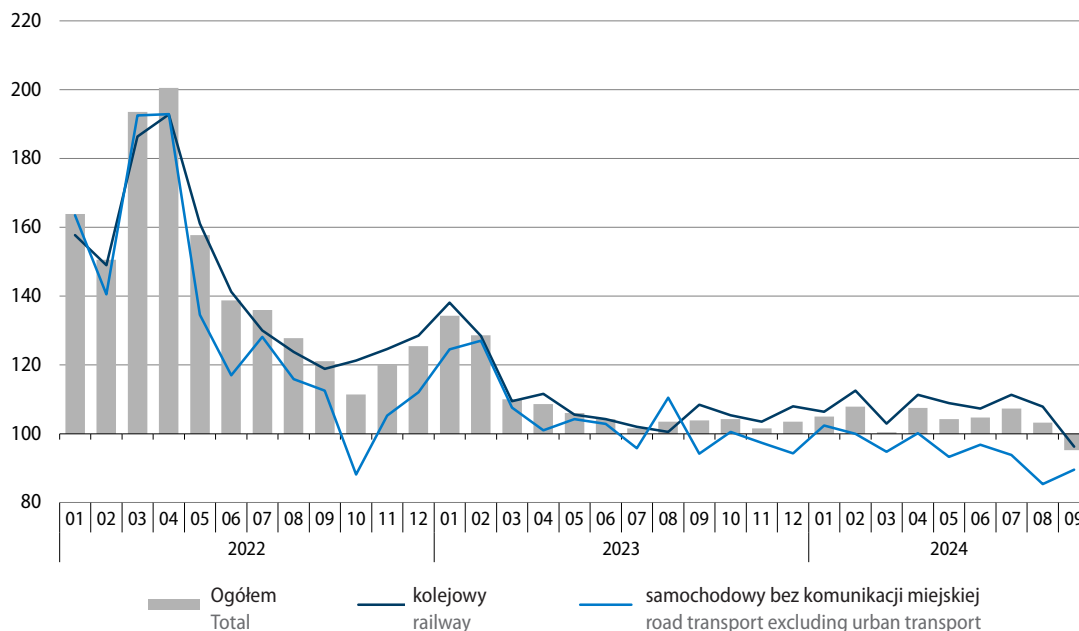
Obroty ładunkowe w portach morskich we wrześniu br. wyniosły 10,3 mln ton, tj. o 2,4% mniej niż rok wcześniej (kiedy notowano wzrost o 1,2%). Niższe niż we wrześniu ub. roku były obroty ładunków masowych suchych (o 22,0%, w tym przeładunek węgla i koksu o 35,7%), a także kontenerów i pozostałych ładunków drobnicowych (po 10,2%). Zwiększyły się natomiast przeładunki ładunków masowych ciekłych (o 13,8%, w tym ropy naftowej łącznie z produktami z ropy naftowej o 18,4%). Nadal wyższe niż przed rokiem były również obroty ładunków tocznych (o 4,5%).

W okresie styczeń–wrzesień br. przetransportowano ogółem o 3,8% więcej **pasażerów** niż przed rokiem (wówczas wzrost wyniósł 10,1%). Zwiększyły się przewozy transportem kolejowym (o 7,1%) oraz transportem lotniczym (o 11,2%). Obniżyły się natomiast przewozy transportem samochodowym (o 4,4%).

Środkami transportu publicznego we wrześniu br. przewieziono ogółem o 4,8% mniej pasażerów niż rok wcześniej (kiedy notowano wzrost o 3,8%). Zmniejszyły się przewozy transportem kolejowym (o 3,7%) oraz transportem samochodowym (o 10,4%). Więcej pasażerów niż we wrześniu ub. roku przetransportowano natomiast drogą powietrzną (o 10,9%).

Wykres 23. Przewozy pasażerów według wybranych rodzajów transportu
analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 23. Transport of passengers by selected types of transport
corresponding period of previous year=100

Tablica 27. Przewozy pasażerów według wybranych rodzajów transportu

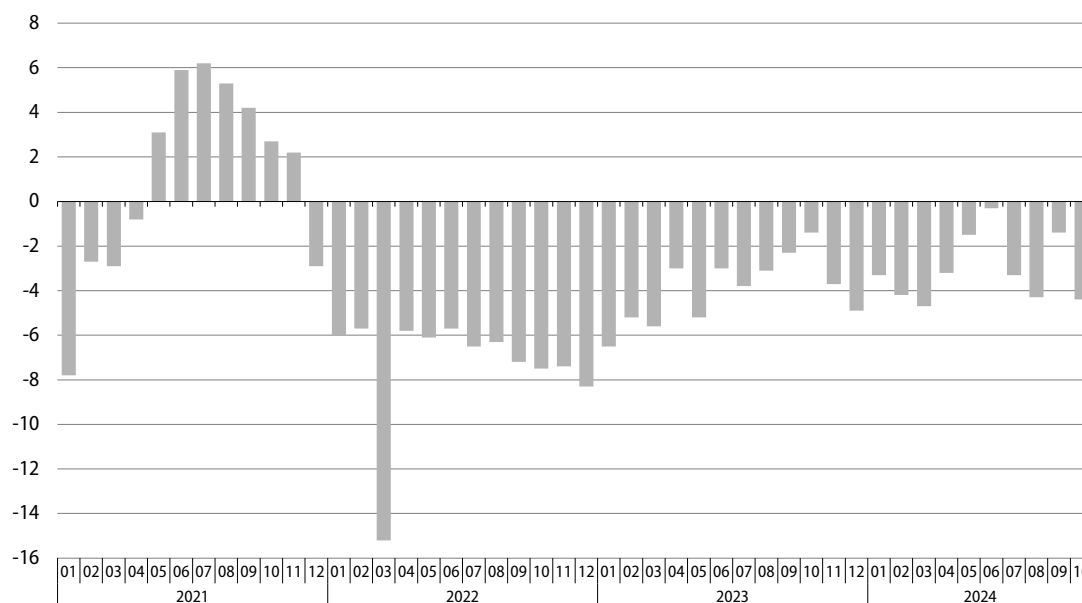
Table 27. Transport of passengers by selected types of transport

Rodzaje transportu Types of transport	09 2024			01-09 2024	
	w tys. pasażerów in thousand passengers	08 2024=100	09 2023=100	w tys. pasażerów in thousand passengers	01-09 2023=100
Ogółem^a Total^a	45937	95,3	101,3	402762	104,7
w tym: of which:					
Kolejowy Railway	32562	94,0	104,9	263438	108,0
Samochodowy ^b Road ^b	8726	98,5	86,1	112330	96,5
Lotniczy ^c Air ^c	4398	99,4	111,7	26121	111,1

a Dane dotyczą polskich przewoźników. b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej. c Dane miesięczne i narastające mogą obejmować zarówno przewozy realizowane przez polskich przewoźników lotniczych, jak i przez oddziały obcych przewoźników lotniczych zarejestrowane w Polsce.

a Data concern Polish carriers. b Urban transport services excluded. c Monthly and cumulative data may include transport performed by Polish carriers as well as by branch offices registered in Poland of foreign air carriers.

Wykres 24. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w transporcie i gospodarce magazynowej
 Chart 24. General business climate indicator in transportation and storage

W październiku br. **ogólny klimat koniunktury** w transporcie i gospodarce magazynowej jest oceniany bardziej negatywnie niż przed miesiącem (pogorszyły się do nieznacznie niekorzystnych oceny bieżące ogólnej sytuacji gospodarczej, oraz pesymistyczne przewidywania w tym zakresie). Podobnie negatywne jak we wrześniu br. są diagnozy popytu oraz sprzedaży natomiast bardziej niekorzystne – przewidywania w tych obszarach, a także diagnozy i prognozy sytuacji finansowej. Dyrektorzy jednostek planują zwiększenie zatrudnienia oraz przewidują niewielki wzrost cen.

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery w prowadzeniu bieżącej działalności w transporcie i gospodarce magazynowej najczęściej wskazują na koszty zatrudnienia, wysokie obciążenia na rzecz budżetu oraz niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej. W porównaniu z sytuacją sprzed roku najbardziej wzrosła dotkliwość wysokich obciążeń na rzecz budżetu, natomiast zmniejszyło się znaczenie niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej.

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 52. PRZEWOZY ŁADUNKÓW I PASAŻERÓW

TABL. 53. ŁADUNKI ZAŁADOWANE I WYŁADOWANE W PORTACH MORSKICH

TABL. 62. WSKAŹNIKI KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ

Handel zagraniczny

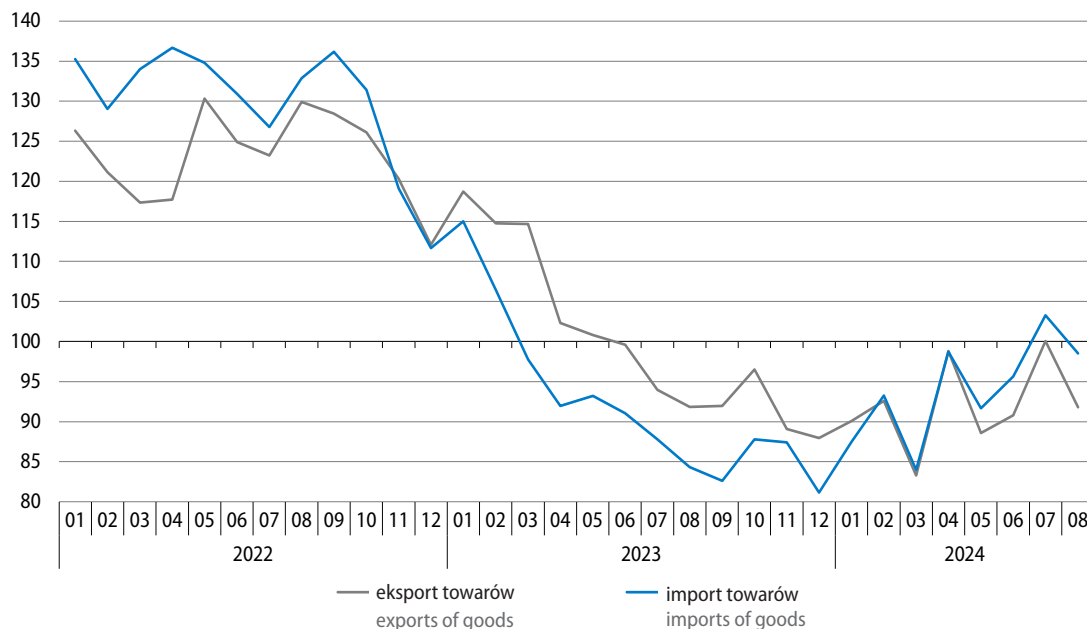
Foreign trade

W okresie styczeń–sierpień br. obroty towarowe handlu zagranicznego (wyrażone w złotych) zmniejszyły się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku w większym stopniu po stronie eksportu niż importu. Dodatkowo saldo obrotów ogółem było ponad trzykrotnie niższe niż przed rokiem. Odnotowano spadek wymiany towarowej ze wszystkimi grupami krajów, w tym najbardziej obniżył się import z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. W okresie styczeń–lipiec br. wskaźnik terms of trade kształtował się niekorzystnie (wobec korzystnej relacji przed rokiem).

Eksport liczony w złotych (**w cenach bieżących**) zmniejszył się w porównaniu z okresem ośmiu miesięcy ub. roku o 8,3% do 991,9 mld zł, a import – o 6,3% do 981,2 mld zł (przed rokiem notowano wzrost eksportu o 4,3% oraz spadek importu o 4,6%). Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 10,7 mld zł (wobec 34,6 mld zł rok wcześniej). Eksport do krajów rozwiniętych zmniejszył się o 8,7% (w tym do krajów UE o 9,8%), do krajów rozwijających się spadł o 7,3%, a do krajów Europy Środkowo-Wschodniej o 2,6% (w tym do Ukrainy eksport wzrósł o 7,7%, natomiast do Rosji obniżył się o 31,0%). Po stronie importu odnotowano głęboki spadek w wymianie z krajami Europy Środkowo-Wschodniej (o 16,5%), wynikający m.in. z dużego ograniczenia importu z Rosji (o 39,0%) oraz spadku wartości towarów sprowadzanych z Ukrainy (o 6,2%). Import z krajów rozwiniętych obniżył się o 6,4% (w tym z krajów UE spadł o 7,3%), a z krajów rozwijających się zmniejszył się o 5,3%.

Wykres 25. Obroty handlu zagranicznego (ceny bieżące)
analogiczny okres roku poprzedniego=100

Chart 25. Foreign trade turnover (current prices)
corresponding period of previous year=100

Tablica 28. Obroty towarowe handlu zagranicznego
 Table 28. Foreign trade turnover of goods

Wyszczególnienie Specification	01–08 2024						01–08 2023	01–08 2024
	w mln zł in million PLN	w mln EUR in million EUR	w mln USD in million USD	01–08 2023=100				
				zł PLN	EUR EUR	USD USD	struktura w % structure in %	
Eksport Exports	991895,7	229582,5	248438,4	91,7	97,8	97,5	100,0	100,0
Kraje rozwinięte Developed countries	856749,5	198304,6	214596,3	91,3	97,4	97,1	86,8	86,4
w tym Unia Europejska of which European Union	733094,9	169682,7	183623,8	90,2	96,2	95,9	75,1	73,9
w tym strefa euro of which euro area	578435,2	133881,4	144889,2	89,8	95,7	95,5	59,6	58,3
Kraje rozwijające się Developing countries	83314,7	19281,6	20860,9	92,7	98,7	98,4	8,3	8,4
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern European countries	51831,6	11996,3	12981,2	97,4	103,7	103,3	4,9	5,2
Import^a Imports^a	981224,6	227138,0	245738,9	93,7	99,9	99,6	100,0	100,0
Kraje rozwinięte Developed countries	645011,1	149297,1	161518,0	93,6	99,8	99,4	65,8	65,7
w tym Unia Europejska of which European Union	525043,6	121520,8	131472,7	92,7	98,8	98,5	54,1	53,5
w tym strefa euro of which euro area	419420,6	97073,2	105034,6	92,4	98,5	98,2	43,4	42,7
Kraje rozwijające się Developing countries	315522,0	73050,9	79039,5	94,7	101,0	100,6	31,8	32,2
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern European countries	20691,5	4790,0	5181,4	83,5	89,5	89,4	2,4	2,1
Saldo Balance	10671,1	2444,4	2699,5
Kraje rozwinięte Developed countries	211738,3	49007,4	53078,3
w tym Unia Europejska of which European Union	208051,3	48162,0	52151,2
w tym strefa euro of which euro area	159014,7	36808,2	39854,7
Kraje rozwijające się Developing countries	-232207,3	-53769,3	-58178,6
Kraje Europy Środkowo-Wschodniej Central and Eastern European countries	31140,1	7206,2	7799,8

a Dane dot. importu w podziale na grupy krajów prezentowane są wg kraju pochodzenia. Dane dot. importu wg kraju wysyłki dostępne są w informacji sygnałnej o wynikach wstępnych „Obroty towarowe handlu zagranicznego ogółem i według krajów w okresie styczeń–sierpień 2024 roku” na stronie internetowej GUS: https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5466/1/145/1/obroty_towarowe_handlu_zagranicznego_ogolem_i_wedlug_krajow_w_styczniu_-_sierpniu_2024_r.pdf

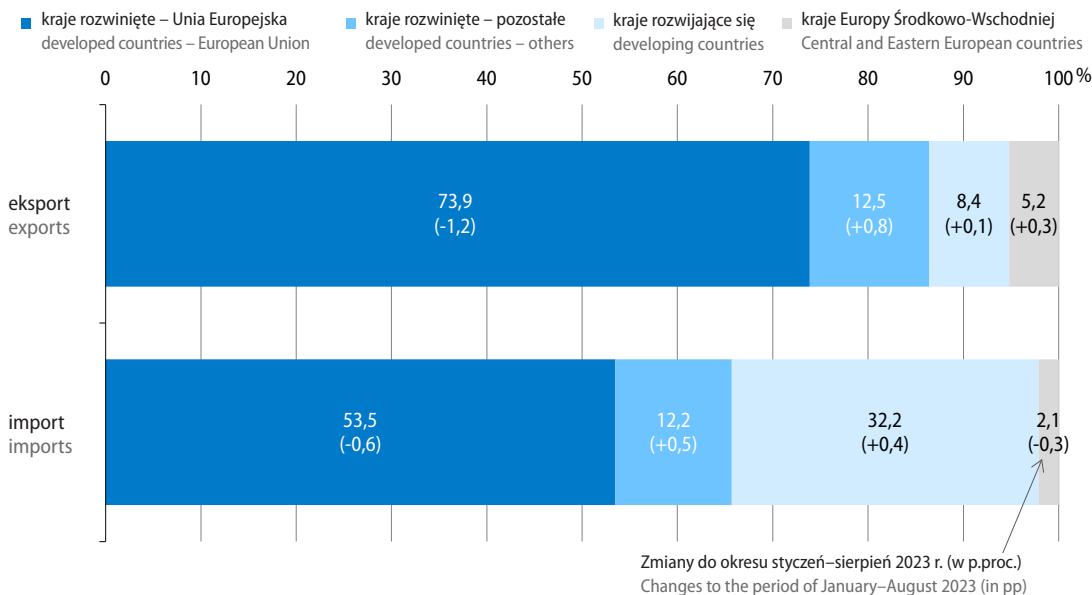
a Data on imports by groups of countries are presented by country of origin. Data on imports by country of consignment are available in news releases on preliminary results 'Foreign trade turnover of goods in total and by countries in January–August 2024' at Statistics Poland's website: https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/en/defaultaktualnosci/3285/1/148/1/foreign_trade_turnover_of_goods_in_total_and_by_countries_in_january_-_august_2024.pdf

Eksport i import w **cenach stałych** w okresie styczeń–lipiec br. zwiększyły się w skali roku w podobnym stopniu (odpowiednio o 3,4% i o 3,2%). Znacznie wzrósł wolumen eksportu do krajów Europy Środkowo-Wschodniej (o 17,8%), przy niewielkim udziale tych krajów w obrotach ogółem. Wyższy niż w okresie siedmiu miesięcy ub. roku był także wolumen eksportu do krajów rozwijających się (o 3,9%) oraz do krajów rozwiniętych (o 1,8%, w tym do krajów UE o 2,0%). Po stronie importu wzrosły obroty z krajami rozwiniętymi (o 4,2%, w tym z krajami UE o 3,0%) oraz z krajami rozwijającymi się (o 2,0%). Ograniczeniu uległ natomiast wolumen towarów sprowadzanych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (o 7,9%).

Ceny transakcyjne towarów eksportowanych i importowanych (liczone w złotych) w okresie styczeń–lipiec br. spadły odpowiednio o 11,3% i o 9,8%. **Wskaźnik terms of trade** w obrotach ogółem, odmiennie niż przed rokiem, kształtował się niekorzystnie (98,3 wobec 107,5 w analogicznym okresie ub. roku). Wyraźnie pogorszyły się uwarunkowania cenowe w obrotach z krajami Europy Środkowo-Wschodniej (wskaźnik terms of trade spadł do 94,5 ze 120,2 rok wcześniej). Niekorzystne były również relacje cenowe w wymianie z krajami rozwijającymi się (98,9 wobec 104,0) oraz z krajami rozwiniętymi (99,6 wobec 106,6, w tym z krajami UE – 97,8 wobec 104,6).

Wykres 26. Struktura geograficzna obrotów handlu zagranicznego według grup krajów w okresie styczeń–sierpień 2024 r.

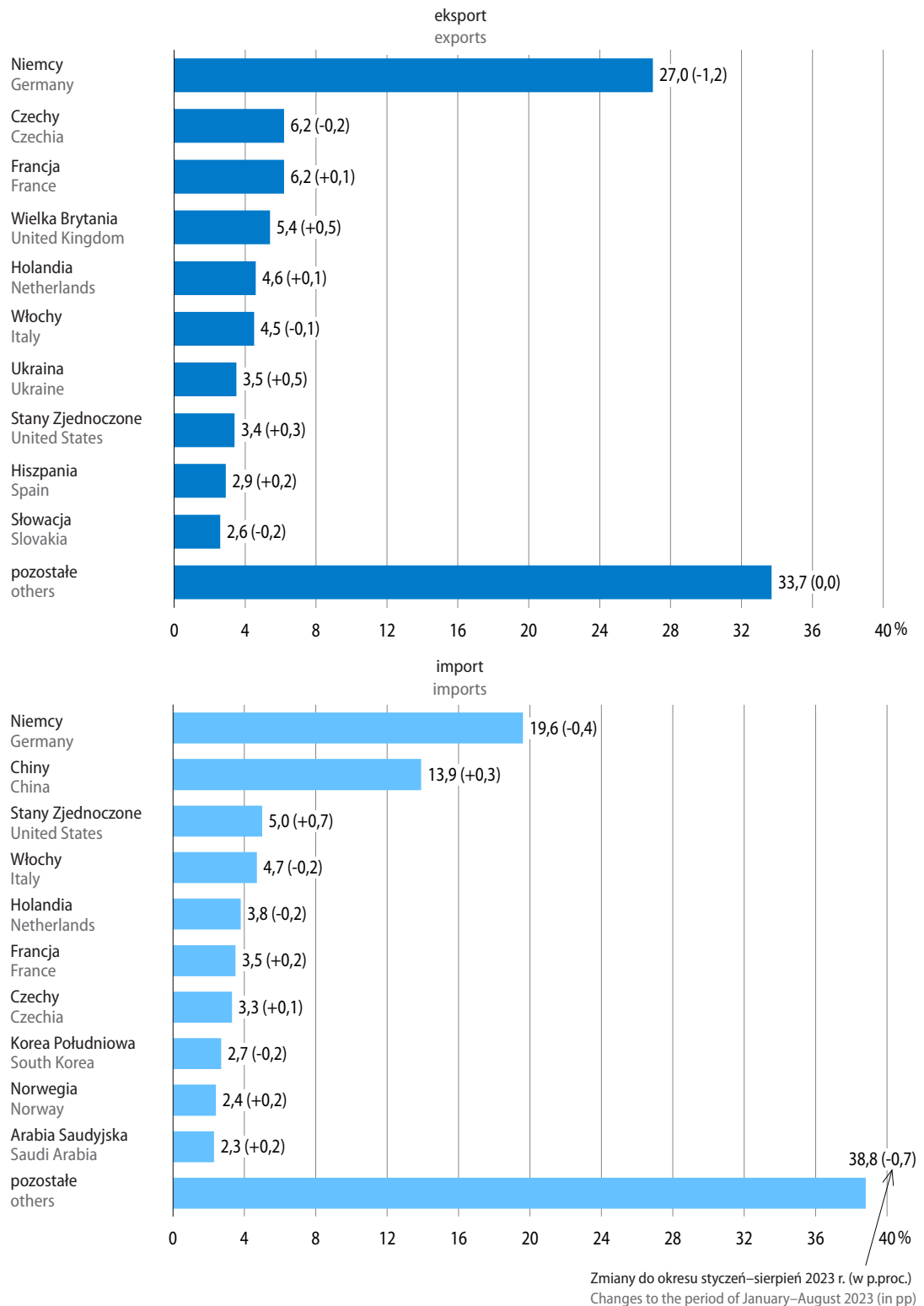
Chart 26. Geographical structure of foreign trade turnover by the groups of countries in the period of January–August 2024

W **strukturze geograficznej** obrotów w okresie styczeń–sierpień br. po stronie eksportu zmniejszył się w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku udział krajów rozwiniętych (o 0,4 p.proc. do 86,4%, w tym udział krajów UE spadł o 1,2 p.proc. do 73,9%), nie zmienił się istotnie udział krajów rozwijających się (tj. wzrósł o 0,1 p.proc. do 8,4%), a zwiększył się udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej (o 0,3 p.proc. do 5,2%). W imporcie ogółem podobny jak rok wcześniej był udział krajów rozwiniętych (tj. zmniejszył się o 0,1 p.proc. do 65,7%, w tym udział krajów UE obniżył się o 0,6 p.proc. do 53,5%), wzrósł udział krajów rozwijających się (o 0,4 p.proc. do 32,2%), natomiast spadł udział krajów Europy Środkowo-Wschodniej (o 0,3 p.proc. do 2,1%).

Wykres 27. Struktura geograficzna obrotów handlu zagranicznego według krajów w okresie styczeń–sierpień 2024 r.

Chart 27. Geographical structure of foreign trade turnover by countries in the period of January–August 2024

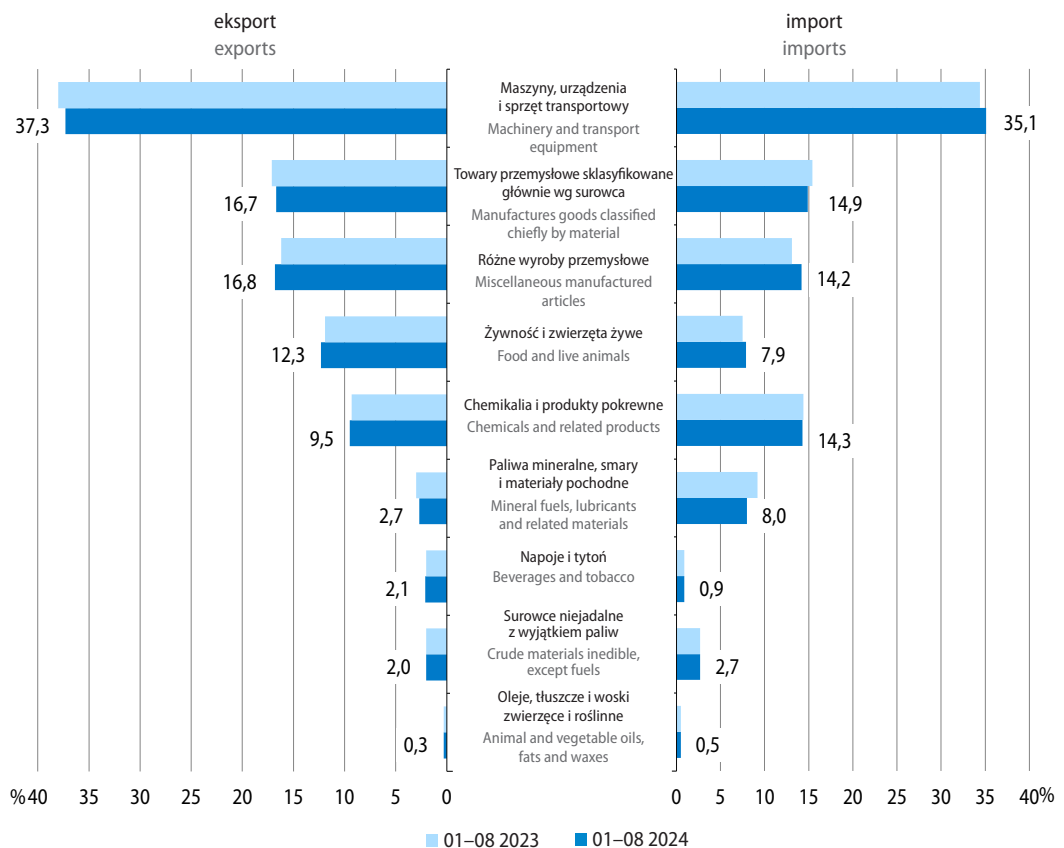

W okresie ośmiu miesięcy br. obroty z pierwszą dziesiątką partnerów handlowych Polski stanowiły 66,3% eksportu ogółem (podobnie jak przed rokiem) oraz 61,2% importu ogółem (wobec 60,5% w analogicznym okresie ub. roku). Udział **Niemiec**, naszego głównego partnera handlowego, obniżył się w skali roku w eksporcie ogółem o 1,2 p.proc. do 27,0%, a w imporcie – o 0,4 p.proc. do 19,6%. Wartość eksportu do Niemiec spadła o 12,3%, a importu z tego kraju zmniejszyła się o 8,0%. Wymiana z Niemcami zamknęła się dodatnim saldem, znacznie niższym niż rok wcześniej (74,9 mld zł wobec 95,9 mld zł).

W okresie styczeń–sierpień br. w większości sekcji towarowych **według nomenklatury SITC** obroty były niższe niż przed rokiem. Znacznemu ograniczeniu, po obu stronach wymiany, uległa wartość towarów z sekcji paliwa mineralne, smary i materiały pochodne (w eksporcie obniżyła się o 17,2%, a w imporcie o 19,1%). Spośród wszystkich sekcji towarowych wzrost notowano jedynie w imporcie różnych wyrobów przemysłowych (o 2,0%). W strukturze towarowej eksportu obniżył się w skali roku udział m.in. sekcji o największym udziale w obrotach, tj. maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego (o 0,7 p.proc.). Najbardziej wzrósł natomiast udział sekcji różne wyroby przemysłowe (o 0,6 p.proc.). W imporcie zmniejszył się udział sekcji paliwa mineralne, smary i materiały pochodne (o 1,2 p.proc.) oraz towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca (o 0,5 p.proc.), a wzrósł udział m.in. sekcji różne wyroby przemysłowe (o 1,1 p.proc.).

Wykres 28. Udział wybranych sekcji towarowych (według SITC) w obrotach towarowych handlu zagranicznego ogółem

Chart 28. Share of selected SITC sections in total foreign trade turnover

Tablica 29. Dynamika i struktura obrotów ogółem według sekcji SITC
Table 29. Foreign trade indices and structure by SITC sections

Wyszczególnienie Specification	01-08 2024		01-08 2023	01-08 2024
	w mln zł in million PLN	01-08 2023=100	struktura w % structure in %	
Eksport Exports	991895,7	91,7	100,0	100,0
w tym: of which:				
Żywność i zwierzęta żywe Food and live animals	121700,0	94,8	11,9	12,3
Napoje i tytoń Beverages and tobacco	20376,3	95,6	2,0	2,1
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw Crude materials inedible, except fuels	19401,9	91,3	2,0	2,0
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne Mineral fuels lubricants and related materials	27303,7	82,8	3,0	2,7
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne Animal and vegetable oils, fats and waxes	3184,4	92,9	0,3	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne Chemicals and related products	94165,1	93,9	9,3	9,5
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca Manufactures goods classified chiefly by material	166038,9	89,9	17,1	16,7
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy Machinery and transport equipment	370026,4	89,9	38,0	37,3
Różne wyroby przemysłowe Miscellaneous manufactured articles	167005,3	95,5	16,2	16,8
Import Imports	981224,6	93,7	100,0	100,0
w tym: of which:				
Żywność i zwierzęta żywe Food and live animals	77927,6	99,4	7,5	7,9
Napoje i tytoń Beverages and tobacco	8848,0	98,3	0,9	0,9
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw Crude materials inedible, except fuels	26402,8	93,9	2,7	2,7
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne Mineral fuels lubricants and related materials	78242,7	80,9	9,2	8,0
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne Animal and vegetable oils, fats and waxes	5131,9	92,2	0,5	0,5
Chemikalia i produkty pokrewne Chemicals and related products	140312,2	93,4	14,4	14,3
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca Manufactures goods classified chiefly by material	145764,5	90,1	15,4	14,9
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy Machinery and transport equipment	344236,2	95,4	34,4	35,1
Różne wyroby przemysłowe Miscellaneous manufactured articles	139331,5	102,0	13,1	14,2

Eksport **produktów rolno-spożywczych** (według CN) zmniejszył się w porównaniu z okresem ośmiu miesięcy ub. roku o 5,6% do 150,1 mld zł, a import spadł o 1,6% do 99,3 mld zł. Obroty zamknęły się niższym niż przed rokiem dodatnim saldem (50,8 mld zł wobec 58,2 mld zł). Udział produktów rolno-spożywczych zwiększył się zarówno w eksporcie ogółem (z 14,7% do 15,1%), jak i w imporcie ogółem (z 9,6% do 10,1%). Z większością grup krajów obroty tymi produktami były niższe niż rok wcześniej, z wyjątkiem importu z krajów rozwijających się (wzrost o 2,4%). Eksport produktów rolno-spożywczych do krajów Europy Środkowo-Wschodniej zmniejszył się o 11,1%, do krajów rozwiniętych o 5,6% (w tym do krajów UE o 5,7%), a do krajów rozwijających się o 3,6%. Znacznie spadła wartość produktów rolno-spożywczych sprowadzanych z krajów Europy Środkowo-Wschodniej (o 17,7%), natomiast w niewielkim stopniu – z krajów rozwiniętych (o 1,0%, w tym z krajów UE o 0,6%).

Tablica 30. Obroty towarowe produktami rolno-spożywczymi (według CN)
Table 30. Foreign trade turnover of agri-food products (by CN)

Wyszczególnienie Specification	01-08 2024						01-08 2023	01-08 2024
	w mln zł in million PLN	w mln EUR in million EUR	w mln USD in million USD	01-08 2023=100			struktura w % structure in %	
				zł PLN	EUR EUR	USD USD		
Eksport Exports	150110,7	34749,8	37599,9	94,4	100,6	100,2	100,0	100,0
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	82342,9	19063,7	20627,1	99,1	105,6	105,2	52,2	54,9
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	41273,4	9554,7	10337,9	95,8	102,2	101,9	27,1	27,5
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	22544,2	5217,2	5645,4	79,0	84,1	83,8	18,0	15,0
Oleje i tłuszcze Fats and oils	3950,1	914,2	989,5	90,6	96,5	96,2	2,7	2,6
Import Imports	99299,8	22984,1	24872,1	98,4	105,0	104,6	100,0	100,0
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	44819,8	10376,0	11227,8	102,6	109,3	108,9	43,3	45,2
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	23848,6	5520,4	5974,0	95,7	102,0	101,5	24,7	24,0
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	24952,7	5772,9	6248,4	95,6	102,1	102,0	25,9	25,1
Oleje i tłuszcze Fats and oils	5678,7	1314,8	1422,0	91,9	98,1	97,7	6,1	5,7
Saldo Balance	50810,8	11765,6	12727,8
Przetwory spożywcze Prepared foodstuffs	37523,1	8687,6	9399,3
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego Live animals; animal products	17424,8	4034,2	4363,9
Produkty pochodzenia roślinnego Vegetable products	-2408,5	-555,7	-603,0
Oleje i tłuszcze Fats and oils	-1728,6	-400,5	-432,4

W strukturze **rozdysponowania importu według głównych kategorii ekonomicznych** w okresie styczeń–sierpień br. zmniejszył się w skali roku udział towarów z przeznaczeniem na zużycie pośrednie (z 60,3% do 58,0%) oraz dóbr inwestycyjnych (z 14,9% do 14,7%), a wzrósł udział towarów konsumpcyjnych (z 24,8% do 27,3%). Spośród głównych kategorii ekonomicznych obniżyła się w porównaniu z okresem styczeń–sierpień ub. roku wartość sprowadzanych towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (o 9,8%) oraz dóbr inwestycyjnych (o 7,9%), natomiast wzrosła wartość towarów konsumpcyjnych (o 3,3%).

Więcej danych w **Biuletynie Statystycznym**, w tym:

TABL. 1. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI

TABL. 58. OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GRUP KRAJÓW I NOMENKLATURY SITC

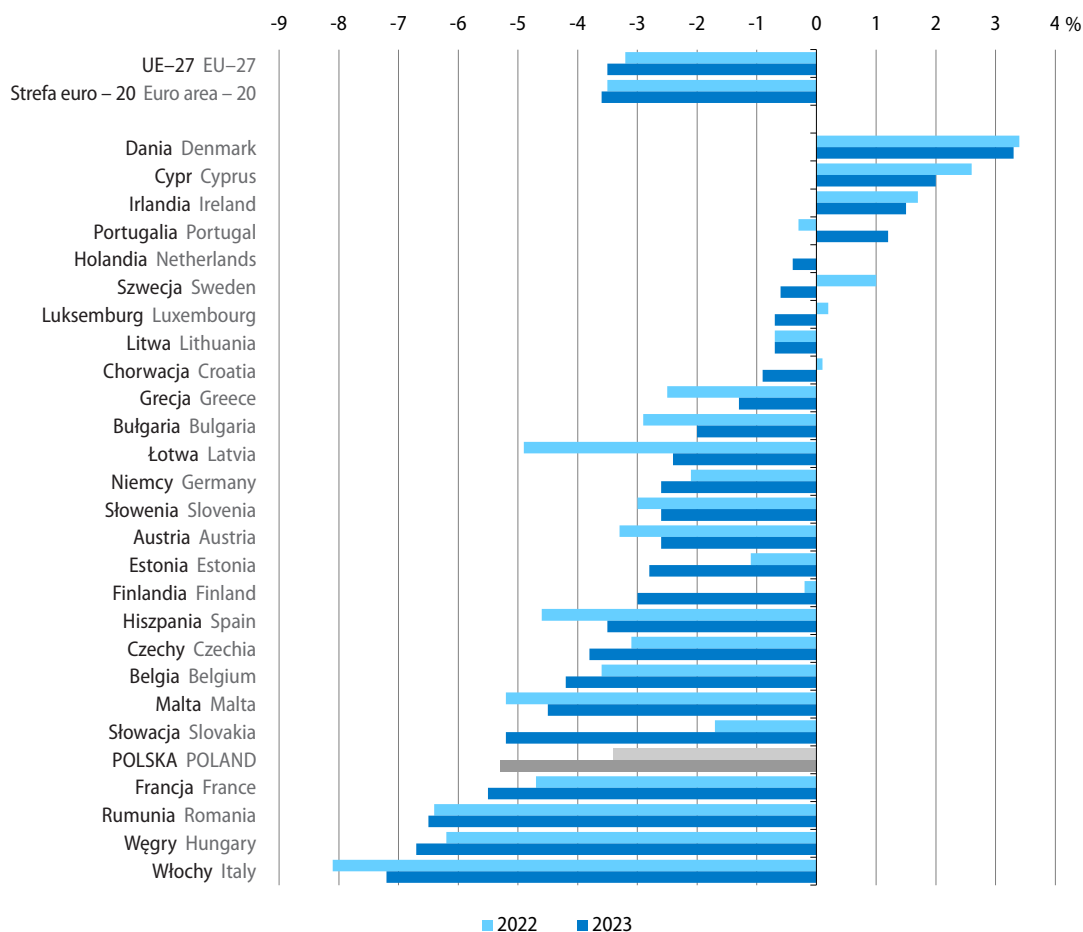
TABL. 59. OBROTY HANDLU ZAGRANICZNEGO WEDŁUG GRUP KRAJÓW

Sytuacja społeczno-gospodarcza w Unii Europejskiej i w wybranych krajach

Socio-economic situation in the European Union and in selected countries

W Unii Europejskiej¹ w 2023 r. relacja **deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych** do produktu krajowego brutto była nieco gorsza niż 2022 r. (-3,5% wobec -3,2%). Pogorszeniu uległa relacja w siedemnastu krajach członkowskich, w tym w Polsce, gdzie deficyt wyniósł -179,9 mld zł, co stanowiło -5,3% PKB (wobec -3,4% PKB w 2022 r.). Najgłębszym deficytem charakteryzowały się Włochy (-7,2% PKB wobec -8,1% rok wcześniej), Węgry (-6,7% wobec -6,2%) oraz Rumunia (-6,5% wobec -6,4%). Ustalone kryterium konwergencji (-3,0% PKB) przekroczyły również Francja, Polska, Słowacja, Malta, Belgia, Czechy oraz Hiszpania (relacja w granicach od -5,5% do -3,5% PKB). W Finlandii deficyt kształtował się na poziomie ustalonego progu kryterium konwergencji. Nadwyżkę sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do PKB notowano natomiast w Danii (3,3%), na Cyprze (2,0%), w Irlandii (1,5%) oraz w Portugalii (1,2%).

Wykres 29. Deficyt/nadwyżka sektora instytucji rządowych i samorządowych w % PKB
Chart 29. General government deficit/surplus in % of GDP

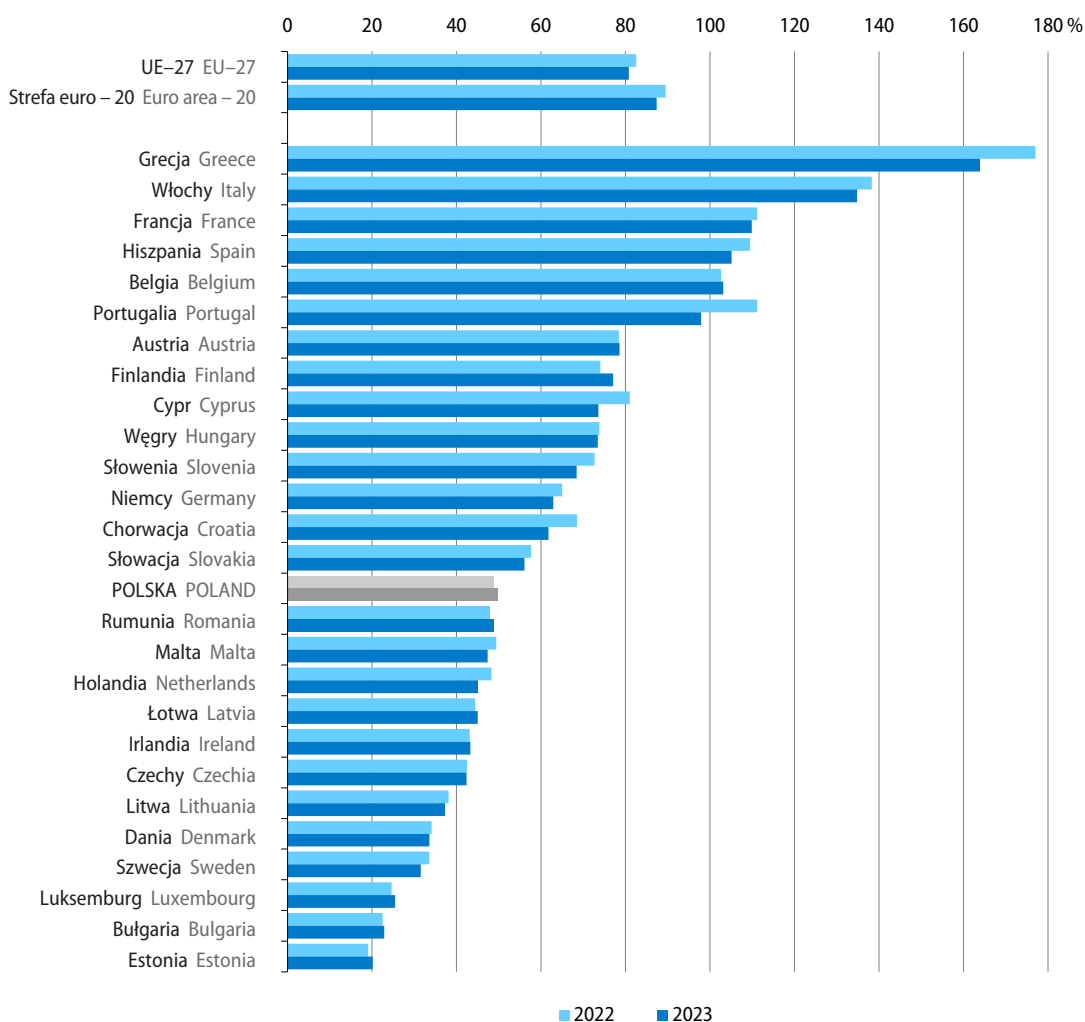
Źródło/Source: Eurostat ([gov_10dd_edpt1](#)).

¹ Według notyfikacji fiskalnej opublikowanej przez Eurostat w dniu 22 października 2024 r.

Poprawiła się natomiast relacja **długu sektora instytucji rządowych i samorządowych** do produktu krajowego brutto w Unii Europejskiej (do 80,8% z 82,5% w 2022 r.). Dopuszczalny poziom długu (60,0% PKB) przekroczyło trzynaście krajów członkowskich. W trudnej sytuacji nadal była Grecja, gdzie pomimo poprawy, poziom długu sektora instytucji rządowych i samorządowych pozostał wysoki – wyniósł 163,9% PKB (wobec 177,0% rok wcześniej). We Włoszech dług tego sektora stanowił 134,8% PKB. Wyższą od przeciętnej w UE relację długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do produktu krajowego brutto notowano także we Francji, w Hiszpanii, Belgii oraz w Portugalii (w granicach od 109,9% do 97,9%). Ustalone kryterium długu przekroczyły także Austria, Finlandia, Cypr, Węgry, Słowenia, Niemcy oraz Chorwacja, gdzie oscylował on w granicach od 78,6% do 61,8% PKB. W Polsce w 2023 r. dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 1691,2 mld zł, co stanowiło 49,7% PKB (wobec 48,8% PKB w 2022 r.). Najniższą relacją długu do PKB, podobnie jak przed rokiem, charakteryzowała się Estonia (20,2%), Bułgaria (22,9%) oraz Luksemburg (25,5%).

Wykres 30. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w % PKB

Chart 30. General government debt in % of GDP

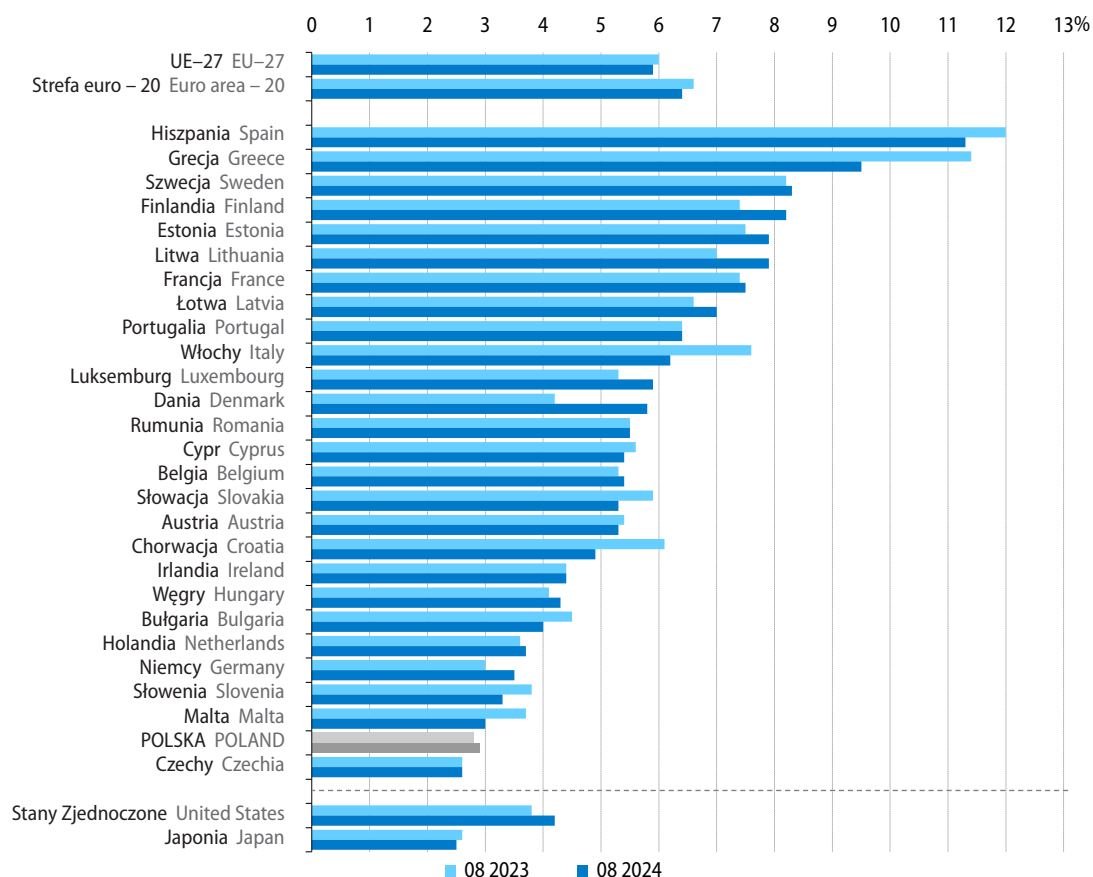

Źródło/Source: Eurostat ([gov_10dd_edpt1](#)).

Zharmonizowana stopa bezrobocia (dane wyrównane sezonowo) w Unii Europejskiej w sierpniu br. wyniosła 5,9%, tj. była nieco niższa niż przed miesiącem oraz niż przed rokiem (po 0,1 p.proc.). Najwyższy wskaźnik bezrobocia nadal notowano w Hiszpanii (11,3%) i Grecji (9,5%). Większym natężeniem bezrobocia niż przeciętnie w UE charakteryzowała się również Szwecja, Finlandia, Estonia, Litwa, Francja, Łotwa, Portugalia oraz Włochy (wskaźnik w granicach 8,3%–6,2%). Najniższą stopę bezrobocia notowano w Czechach (2,6%), Polsce (2,9%) oraz na Malcie (3,0%). W dziesięciu krajach stopa bezrobocia spadła w porównaniu z lipcem br. (najbardziej w Grecji i Finlandii – po 0,4 p.proc. oraz w Irlandii i Szwecji – po 0,3 p.proc.). W kolejnych dziesięciu państwach (w tym w Polsce) nie uległa ona zmianie, natomiast w siedmiu wzrosła (w największym stopniu w Austrii – o 0,3 p.proc.). Mniejsze niż w sierpniu ub. roku było natężenie bezrobocia w dziesięciu krajach, w tym w Grecji (o 1,9 p.proc.), we Włoszech (o 1,4 p.proc.) oraz w Chorwacji (o 1,2 p.proc.), natomiast większe – w trzynastu państwach, m.in. w Danii (o 1,6 p.proc.), na Litwie (o 0,9 p.proc.) oraz w Finlandii (o 0,8 p.proc.). W Polsce natężenie bezrobocia zwiększyło się w skali roku nieznacznie – o 0,1 p.proc. W Stanach Zjednoczonych w sierpniu br. stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 4,2%, tj. nieco mniejszym niż w poprzednim miesiącu (o 0,1 p.proc.), ale większym niż przed rokiem (o 0,4 p.proc.). W Japonii wskaźnik bezrobocia wyniósł 2,5%, tj. był nieco niższy niż w lipcu br. oraz niż w sierpniu ub. roku (odpowiednio o 0,2 p.proc. i 0,1 p.proc.).

Wykres 31. Zharmonizowana stopa bezrobocia
wyrównana sezonowo

Chart 31. Harmonised unemployment rate
seasonally adjusted

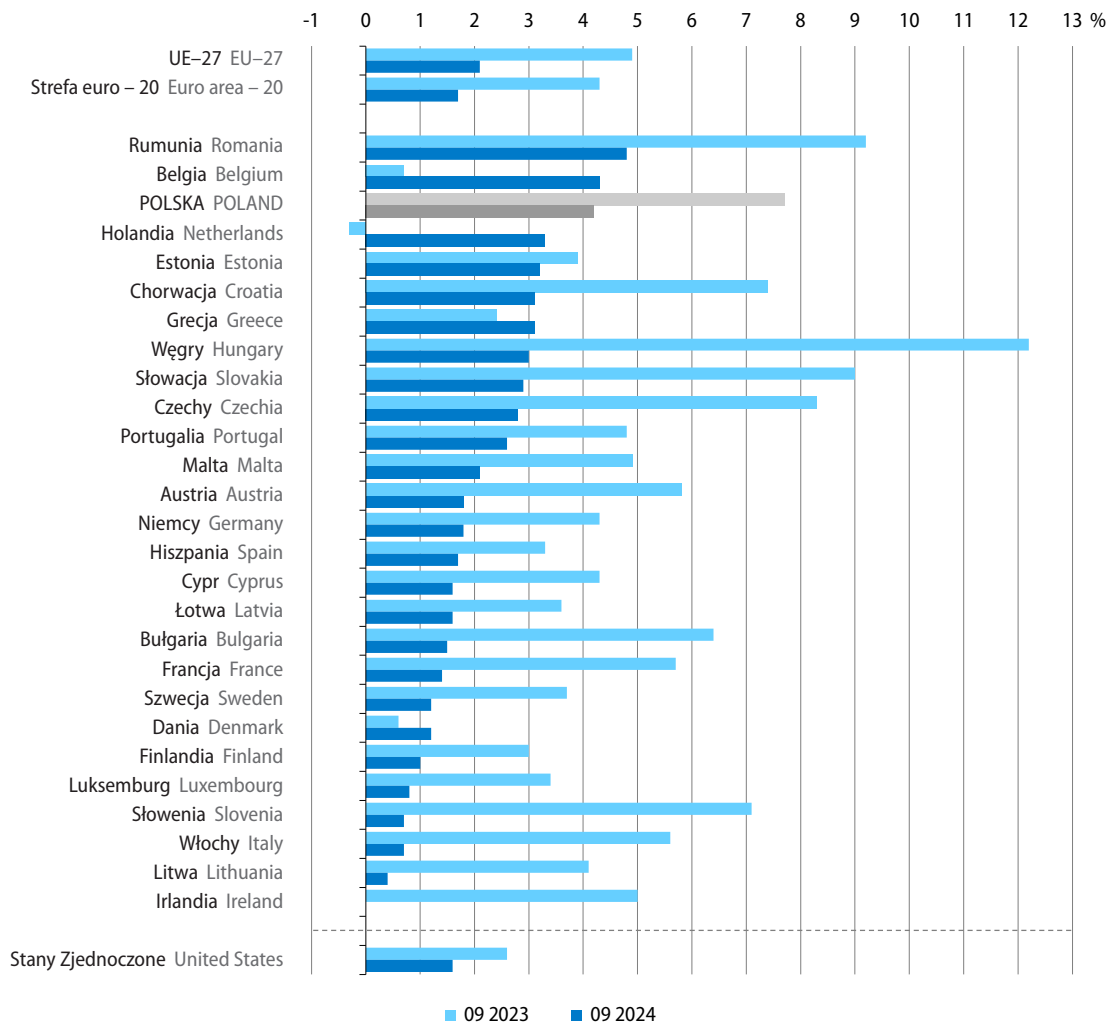

Źródło/Source: Eurostat ([une_rt_m](#)).

We wrześniu br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** (według **HICP**²) w Unii Europejskiej były o 2,1% wyższe niż rok wcześniej (w sierpniu br. towary i usługi podrożały w skali roku o 2,4%, a we wrześniu ub. roku o 4,9%). Wolniejsza niż przed miesiącem była dynamika cen w dwudziestu krajach UE, w tym m.in. w Irlandii, Luksemburgu, Bułgarii, we Francji, w Hiszpanii, na Cyprze oraz w Austrii. Najwyższy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych notowano w Rumunii (4,8%) oraz Belgii (4,3%). W Polsce ceny towarów i usług konsumpcyjnych były o 4,2% wyższe niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 4,0% w sierpniu br. oraz o 7,7% we wrześniu ub. roku). Bardziej niż przeciętnie w UE ceny wzrosły w ośmiu innych krajach członkowskich (wzrost w granicach od 3,3% do 2,6%). W Irlandii ceny konsumpcyjne utrzymały się na poziomie sprzed roku, a najmniejszy wzrost cen obserwowano na Litwie (0,4%). Wśród największych gospodarek UE towary i usługi konsumpcyjne w Niemczech były droższe niż przed rokiem o 1,8%, w Hiszpanii – o 1,7%, we Francji o 1,4%, a we Włoszech – o 0,7%.

Wykres 32. Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP)
zmiana r/r

Chart 32. Harmonised index of consumer prices (HICP)
change y/y

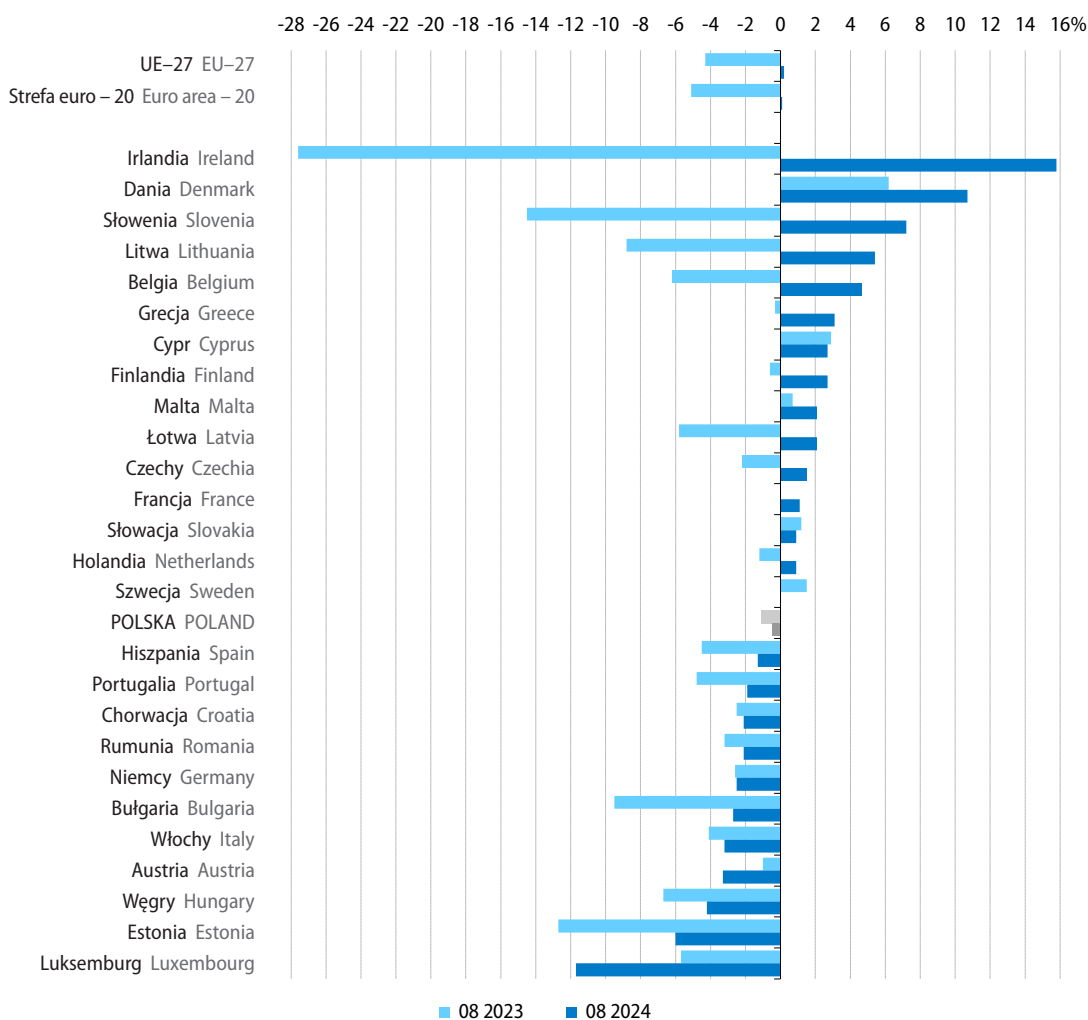
Źródło/Source: Eurostat ([prc_hicp_manr](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table)).

2 Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (Harmonised Index of Consumer Prices).

Produkcja przemysłowa³ w Unii Europejskiej w sierpniu br. była o 0,2% wyższa niż rok wcześniej (wobec spadku o 1,5% w lipcu br. oraz o 4,3% w sierpniu ub. roku). Wzrost produkcji notowano w czternastu krajach członkowskich, w tym najwyższy w Irlandii (o 15,8%, po spadku rok wcześniej o 27,6%) oraz Danii (o 10,7%). Wyższa niż w sierpniu ub. roku była produkcja także m.in. w Słowenii, na Litwie, w Belgii, Grecji, Finlandii, na Cyprze, Malcie i Łotwie (wzrost w granicach od 7,2% do 2,1%). Mniejsza niż przed rokiem była natomiast produkcja przemysłowa w dwunastu krajach UE, w tym najbardziej obniżyła się w Luksemburgu (o 11,7%). Spadek produkcji notowano również m.in. w Estonii, na Węgrzech, w Austrii, Bułgarii, Chorwacji i Rumunii (w granicach od 6,0% do 2,1%). W Polsce produkcja przemysłowa w sierpniu br. była o 0,5% niższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 1,3% przed miesiącem oraz spadku o 1,1% w sierpniu ub. roku). Spośród największych gospodarek UE produkcja przemysłowa zwiększyła się w skali roku we Francji (o 1,1%), natomiast obniżyła się we Włoszech (o 3,2%), w Niemczech (o 2,5%) oraz w Hiszpanii (o 1,3%).

Wykres 33. Produkcja przemysłowa
zmiana r/r, wyrównana dniami roboczymi

Chart 33. Industrial production
change y/y, adjusted by working days

Źródło/Source: Eurostat ([sts_inpr_m](https://ec.europa.eu/eurostat)).

³ Dotyczy górnictwa i wydobywania, przetwórstwa przemysłowego oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (sekcje B–D wg NACE Rev. 2); dane wyrównane dniami roboczymi.

W okresie styczeń–sierpień br. w większości krajów członkowskich UE obroty towarowe handlu zagranicznego (wyrażone w euro) były niższe niż rok wcześniej. Najgłębszy spadek **eksportu** notowano na Łotwie (o 11,3%), a także na Cyprze (o 8,1%) i w Estonii (o 8,0%). Wartość towarów wysyłanych za granicę zmniejszyła się również m.in. w Belgii, Luksemburgu, na Litwie, w Finlandii i Austrii (w granicach 6,8%–4,1%). Wzrost eksportu notowano natomiast w siedmiu krajach UE, w tym największy w Irlandii (o 8,8%) oraz na Malcie (o 8,3%). Wyższy niż przed rokiem był także eksport w Słowenii, Chorwacji, Portugalii, Danii oraz w Czechach (w granicach 4,5%–0,7%). **Import** najbardziej zmniejszył się na Cyprze (o 14,2%) i na Łotwie (o 14,0%). Niższa niż w okresie styczeń–sierpień ub. roku była także wartość towarów sprowadzanych m.in. w Austrii, Belgii, na Litwie, w Luksemburgu, na Węgrzech, w Holandii oraz w Estonii (spadek w granicach 9,9%–6,1%). Wzrost importu notowano natomiast w siedmiu krajach członkowskich, największy w Słowenii (o 10,1%), a także m.in. w Chorwacji (o 4,5%) oraz w Rumunii i Grecji (po 2,1%). W piętnastu krajach UE w okresie styczeń–sierpień br. odnotowano ujemne **saldo wymiany handlowej**, w tym najgłębsze we Francji (minus 68,1 mld EUR wobec minus 90,4 mld EUR przed rokiem). Ujemne było także saldo wymiany m.in. w Hiszpanii, Grecji, Rumunii i Portugalii (od minus 25,4 mld EUR do minus 17,3 mld EUR). Podobnie jak rok wcześniej, najwyższym dodatnim saldem charakteryzowały się natomiast Niemcy (178,1 mld EUR wobec 143,5 mld EUR). Eksport z tego kraju wyniósł 1058,9 mld EUR (tj. o 0,8% mniej niż rok wcześniej), a import – 880,8 mld EUR (odpowiednio o 4,7% mniej). W Polsce, przy spadku eksportu (o 1,1% do 232,3 mld EUR) oraz wzroście importu (o 1,2% do 229,9 mld EUR), notowano dodatnie saldo wymiany handlowej, które było ponad trzy razy niższe niż przed rokiem (2,4 mld EUR wobec 7,8 mld EUR w okresie ośmiu miesięcy ub. roku).

Tablica 31. Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju

Table 31. Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country

Wyszczególnienie a – 2023 b – 2024		01	02	03	04	05	06
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹ w tys.	a	6530	6526	6517	6524	6518	6513
	b	6516	6511	6501	6499	6488	6485
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu) w tys. osób	a	858	865	847	822	802	784
	b	837	845	822	797	777	762
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	a	5,5	5,6	5,4	5,3	5,1	5,1
	b	5,4	5,4	5,3	5,1	5,0	4,9
Przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ :							
w złotych							
	a	6883,96	7065,56	7508,34	7430,65	7181,67	7335,20
	b	7768,35	7978,99	8408,79	8271,99	7999,69	8144,83
poprzedni miesiąc=100	a	93,9	102,6	106,3	99,0	96,6	102,1
	b	96,7	102,7	105,4	98,4	96,7	101,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	113,5	113,6	112,6	112,1	112,2	111,9
	b	112,8	112,9	112,0	111,3	111,4	111,0
Przeciętne miesięczne realne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ – analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100							
	a	97,5	96,1	97,2	97,9	99,5	100,5
	b	108,6	109,6	109,7	108,5	108,6	108,1
Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta brutto:							
z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	94,1	92,8	102,0	103,2	104,3	105,4
	b	113,7	114,7	111,9	111,6	111,7	111,5
rolników indywidualnych							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	89,5	89,3	108,8	109,3	112,3	112,4
	b	122,0	123,1	110,6	109,9	109,9	109,6
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:							
poprzedni miesiąc=100							
	a	102,5	101,2	101,1	100,7	100,0	100,0
	b	100,4	100,3	100,2	101,1	100,1	100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	116,6	118,4	116,1	114,7	113,0	111,5
	b	103,7	102,8	102,0	102,4	102,5	102,6
grudzień poprzedniego roku=100	a	102,5	103,8	104,9	105,7	105,7	105,7
	b	100,4	100,7	100,9	102,0	102,1	102,2
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu ² :							
poprzedni miesiąc=100							
	a	102,1	99,5	99,4	98,7	98,1	99,2
	b	98,1	100,1	99,5	100,3	99,7	100,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	120,1	118,2	110,3	106,2	102,8	100,3
	b	89,4	90,0	90,1	91,5	93,0	94,2
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej ² :							
poprzedni miesiąc=100							
	a	100,4	100,6	100,5	100,7	100,9	100,9
	b	100,5	100,3	100,4	100,5	100,4	100,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	113,6	112,9	112,0	111,4	110,9	110,3
	b	107,8	107,5	107,3	107,1	106,6	106,0

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób; w przeliczeniu na etaty. 2 We wrześniu 2024 r. – dane wstępne.

1 Data concern economic entities employing more than 9 persons; in full-time equivalents. 2 In September 2024 – preliminary data.

07	08	09	10	11	12	Specification a – 2023 b – 2024	
6514	6502	6496	6494	6494	6495	a	Average paid employment in enterprise sector ¹ in thousands
6489	6470	6462				b	
782	783	776	770	773	788	a	Registered unemployed persons (end of period) in thousand persons
765	772	770				b	
5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,1	a	Registered unemployment rate (end of period) in %
5,0	5,0	5,0				b	
							Average monthly nominal gross wages and salaries in enterprise sector ¹ :
7485,12	7368,97	7379,88	7544,98	7670,19	8032,96	a	in PLN
8278,63	8189,74	8140,98				b	
102,0	98,4	100,1	102,2	101,7	104,7	a	previous month=100
101,6	98,9	99,4				b	
110,4	111,9	110,3	112,8	111,8	109,6	a	corresponding month of previous year=100
110,6	111,1	110,3				b	
99,8	101,6	101,9	105,8	104,9	103,2	a	Average monthly real gross wages and salaries in enterprise sector ¹ – corresponding month of previous year=100
106,1	106,6	105,3				b	
							Average monthly real gross retirement and other pensions:
							from non-agricultural social security system
106,2	107,0	109,0	110,6	110,7	110,7	a	corresponding month of previous year=100
109,4	109,2	108,2				b	
							of farmers
112,4	113,7	116,3	118,4	118,6	118,7	a	corresponding month of previous year=100
107,2	107,2	106,1				b	
							Price indices of consumer goods and services:
99,8	100,0	99,6	100,3	100,7	100,1	a	previous month=100
101,4	100,1	100,1				b	
110,8	110,1	108,2	106,6	106,6	106,2	a	corresponding month of previous year=100
104,2	104,3	104,9				b	
105,5	105,5	105,1	105,3	106,1	106,2	a	December of previous year=100
103,7	103,8	103,8				b	
							Price indices of sold production of industry ² :
98,9	99,9	100,3	99,4	98,8	98,6	a	previous month=100
99,6	99,5	99,5				b	
97,9	97,1	97,3	95,8	94,9	93,1	a	corresponding month of previous year=100
94,9	94,5	93,7				b	
							Price indices of construction and assembly production ² :
100,7	100,7	100,7	100,6	100,5	100,3	a	previous month=100
100,4	100,3	100,3				b	
110,0	109,7	108,9	108,2	108,0	107,5	a	corresponding month of previous year=100
105,7	105,3	105,0				b	

Tablica 31. Wybrane wskaźniki sytuacji społeczno-gospodarczej kraju (dok.)

Table 31. Selected indicators regarding the socio-economic situation of the country (cont.)

Wyszczególnienie a – 2023 b – 2024	01	02	03	04	05	06	
Produkcja sprzedana przemysłu ¹ (ceny stałe ²):							
poprzedni miesiąc=100	a	97,0	100,4	113,8	85,8	104,7	101,4
	b	103,6	100,7	103,9	97,7	95,5	103,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,4	98,4	96,3	93,6	96,6	98,4
	b	102,9	103,3	94,4	107,8	98,4	100,0
Produkcja budowlano-montażowa ¹ (ceny stałe ²):							
poprzedni miesiąc=100	a	44,8	110,4	130,6	96,5	112,2	107,7
	b	36,9	112,1	118,8	109,1	107,1	104,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	101,8	106,2	98,2	100,9	99,1	101,5
	b	93,8	95,2	86,6	98,0	93,5	91,0
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	19043	34918	55051	75873	93594	111860
	b	14909	31011	48286	64243	79164	95615
Sprzedaż detaliczna towarów ¹ (ceny stałe ³):							
poprzedni miesiąc=100	a	76,8	96,4	114,0	100,1	99,0	100,9
	b	80,6	99,1	114,2	98,2	99,9	100,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	100,1	95,0	92,7	92,7	93,2	95,3
	b	103,2	106,1	106,1	104,1	105,0	104,4
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	a	11232,3	-47,4	-12028,4	-10026,8	-20851,5	-12682,2
	b	13684,2	-7838,8	-24502,8	-39855,4	-53111,5	-69902,8
Średnie kursy walut w zł – NBP:							
100 dolarów amerykańskich	a	435,71	442,64	439,14	423,33	417,91	412,15
	b	400,11	400,83	396,58	401,06	396,75	401,27
100 euro	a	469,68	474,27	469,25	464,14	454,11	446,48
	b	436,52	432,74	430,74	430,26	428,48	431,77
100 franków szwajcarskich	a	471,70	478,67	474,09	471,02	465,49	457,77
	b	466,21	457,66	446,21	441,06	435,99	448,59
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł:							
eksport	a	139306,9	137254,9	155395,0	131385,6	137603,4	136132,7
	b	125513,4	127085,4	129427,0	129795,7	121899,9	123609,9
import	a	135808,8	132287,3	148360,6	128752,2	131960,4	128195,8
	b	118814,4	123346,8	124601,0	127092,8	120983,4	122590,3
saldo	a	3498,1	4967,6	7034,4	2633,4	5643,1	7936,9
	b	6699,0	3738,6	4826,0	2702,9	916,5	1019,6

1 Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób; w przypadku sprzedaży detalicznej dane dotyczą przedsiębiorstw okresu, a przy podstawie analogiczny okres roku poprzedniego – ceny bieżące z analogicznego okresu roku poprzedniego. 2 The average from the corresponding period of the previous year – as constant prices for the corresponding period of the previous year base. 4 Since January 2024 –

07	08	09	10	11	12	Specification a – 2023 b – 2024	
							Sold production of industry ¹ (constant prices ²):
92,2	101,2	108,0	104,4	100,3	90,5	a	previous month=100
97,0	95,1	109,0				b	
97,3	97,8	96,7	102,0	99,7	96,5	a	corresponding month of previous year=100
105,2	98,8	99,7				b	
							Construction and assembly production ¹ (constant prices ²):
93,1	107,5	111,3	102,5	103,0	128,7	a	previous month=100
100,9	98,5	112,0				b	
100,9	103,4	111,3	109,7	103,8	114,0	a	corresponding month of previous year=100
98,7	90,4	91,0				b	
126785	144566	160843	181569	199957	221259	a	Dwellings completed (from the beginning of year)
114244	128830	145411				b	
							Retail sales of goods ¹ (constant prices ³):
101,9	102,8	99,7	103,2	97,2	111,0	a	previous month=100
101,9	101,1	94,3				b	
96,0	97,3	99,7	102,8	99,7	97,7	a	corresponding month of previous year=100
104,4	102,6	97,0				b	
-13090,8	-16610,5	-34694,3	-36419,5	-42643,2	-85628,6	a	State budget balance – from the beginning of year (in million PLN)
-82767,4	-88650,0	107284,8				b	
							Average exchange rates in PLN – National Bank of Poland:
402,73	408,88	429,74	427,58	407,87	396,72	a	100 USD
394,62	390,20	385,01				b	
444,55	445,99	459,40	451,86	440,33	433,23	a	100 EUR
428,11	429,18	427,82				b	
460,07	465,21	478,83	473,07	457,07	459,10	a	100 CHF
442,31	454,05	454,67				b	
							Foreign trade ⁴ in million PLN:
123147,8	121303,4	134754,6	145183,5	139081,0	112844,3	a	exports
123220,3	111344,2	.				b	
121573,4	120031,6	129667,2	139369,1	137198,5	115124,2	a	imports
125559,0	118237,1	.				b	
1574,4	1271,8	5087,4	5814,3	1882,5	-2280,0	a	balance
-2338,7	-6892,9	.				b	

handlowych i niehandlowych. 2 Średnie ceny bieżące z 2021 r. 3 Przy podstawie okres poprzedni=100 jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z poprzedniego wstępnego.

current prices from 2021. 3 Current prices from the previous period were assumed as constant prices for the previous period=100 base, and current prices preliminary data.

Tablica 32. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne – Unia Europejska
Table 32. Main macroeconomic indicators – European Union

Wyszczególnienie Specification	PKB GDP			Handel zagraniczny Foreign trade				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^a Harmonised unemployment rate ^a		
				eksport exports	import imports	saldo balance				
	2023	2024 ^d		2024		2023		08 2023	2024	
		01–03	04–06	01–08					07	08
zmiana w % w skali roku annual change in %						w mld EUR in billion EUR		w % in %		
UE-27	0,4	0,6	0,8	6,0	6,0	5,9
Strefa euro – 20	0,4	0,5	0,6	6,6	6,4	6,4
Austria	-1,0	-1,3	-0,6	-4,1	-9,9	3,6	-4,8	5,4	5,0	5,3
Belgia	1,4	1,3	1,1	-6,8	-9,9	13,4	2,7	5,3	5,4	5,4
Bułgaria	1,8	1,9	2,1	-2,9	-0,2	-3,9	-3,0	4,5	4,0	4,0
Chorwacja	3,1	3,9	3,0	2,1	4,5	-12,8	-11,9	6,1	5,0	4,9
Cypr	2,5	3,3	3,7	-8,1	-14,2	-5,0	-6,0	5,6	5,4	5,4
Czechy	-0,1	0,4	0,6	0,7	-1,9	17,4	13,7	2,6	2,7	2,6
Dania	2,5	2,1	3,4	0,8	-1,2	8,2	6,7	4,2	5,8	5,8
Estonia	-3,0	-1,4	-1,3	-8,0	-6,1	-2,1	-2,0	7,5	7,8	7,9
Finlandia	-1,2	-1,3	-1,5	-5,5	-5,6	-1,7	-1,9	7,4	8,6	8,2
Francja	0,9	1,5	1,0	-1,8	-6,0	-68,1	-90,4	7,4	7,5	7,5
Grecja	2,3	2,1	2,3	-1,4	2,1	-22,0	-20,4	11,4	9,9	9,5
Hiszpania	2,7	2,5	3,1	-1,0	-1,4	-25,4	-26,9	12,0	11,4	11,3
Holandia	0,1	-0,7	0,6	-3,7	-6,6	65,6	51,8	3,6	3,6	3,7
Irlandia	-5,5	-4,1	-4,1	8,8	-6,0	56,5	39,5	4,4	4,7	4,4
Litwa	0,3	2,6	1,4	-6,0	-7,5	-2,9	-3,6	7,0	8,0	7,9
Luksemburg	-1,1	-0,2	0,3	-6,7	-7,1	-5,1	-5,5	5,3	5,8	5,9
Łotwa	1,7	0,4	0,4	-11,3	-14,0	-2,2	-3,0	6,6	6,9	7,0
Malta	7,5	6,5	4,2	8,3	0,8	-3,3	-3,4	3,7	2,9	3,0
Niemcy	-0,3	-0,1	0,0	-0,8	-4,7	178,1	143,5	3,0	3,5	3,5
Polska	0,1	1,8	4,0	-1,1	1,2	2,4	7,8	2,8	2,9	2,9
Portugalia	2,5	1,4	1,6	2,0	0,4	-17,3	-18,1	6,4	6,5	6,4
Rumunia	2,4	2,0	0,9	-1,6	2,1	-20,9	-18,2	5,5	5,4	5,5
Słowacja	1,6	2,6	2,1	-3,6	-2,8	2,3	2,9	5,9	5,3	5,3
Słowenia	2,1	1,8	0,8	4,5	10,1	-1,3	1,1	3,8	3,3	3,3
Szwecja	-0,3	0,5	0,6	-0,5	-2,2	4,8	2,9	8,2	8,6	8,3
Węgry	-0,9	1,7	1,4	-3,4	-7,0	5,8	2,4	4,1	4,3	4,3
Włochy	0,7	0,2	0,6	-0,6	-5,6	37,4	17,8	7,6	6,4	6,2

a Dane wyrównane sezonowo. b Dane wyrównane dniami roboczymi. c Obejmuje sekcje: górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe oraz e 04–06 2023 r. f 01–03 2024 r. g 04–06 2024 r.

U w a g a. Przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego w oparciu o dane zawarte w bazie Eurostatu dokonano w Departamencie Opracowań Ź r ó d ł o: EUROSTAT – dane pobrano w dn. 18.10.2024 r.

a Data seasonally adjusted. b Data adjusted by working days. c Includes sections: mining and quarrying; manufacturing and electricity, gas, steam and air N o t e. Data concerning foreign trade were computed on the basis of data extracted from the Eurostat database in the Statistical Products Department S o u r c e: EUROSTAT – data were extracted on 18.10.2024.

Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych Harmonised Index of Consumer Prices			Produkcja przemysłowa ^{bc} Industrial production ^{bc}			Produkcja w budownictwie ^b Production in construction ^b			Wyszczególnienie Specification
09 2023	2024		08 2023	2024		08 2023	2024		
	08	09		07	08		07	08	
zmiana w % w skali roku annual change in %									
4,9	2,4	2,1	-4,3	-1,5	0,2	0,8	-2,5	-2,4	EU-27
4,3	2,2	1,7	-5,1	-2,1	0,1	0,6	-2,3	-2,5	Euro area – 20
5,8	2,4	1,8	-1,0	-2,0	-3,3	-2,0	-0,1	-0,6	Austria
0,7	4,3	4,3	-6,2	0,2	4,7	-7,1	-7,4	-1,1	Belgium
6,4	2,4	1,5	-9,5	-2,6	-2,7	-0,5	2,9	5,5	Bulgaria
7,4	3,0	3,1	-2,5	1,6	-2,1	4,4	17,3	.	Croatia
4,3	2,2	1,6	2,9	2,4	2,7	7,2 ^e	.	.	Cyprus
8,3	2,4	2,8	-2,2	-1,9	1,5	-2,0	2,0	0,4	Czechia
0,6	1,4	1,2	6,2	18,0	10,7	0,8	1,9	1,7	Denmark
3,9	3,4	3,2	-12,7	-5,8	-6,0	-11,5 ^e	-12,8 ^f	-4,5 ^g	Estonia
3,0	1,1	1,0	-0,6	6,1	2,7	-7,3	1,3	-0,4	Finland
5,7	2,2	1,4	0,0	-1,3	1,1	-2,3	-5,1	-5,3	France
2,4	3,2	3,1	-0,3	10,1	3,1	11,6 ^e	5,0 ^f	12,0 ^g	Greece
3,3	2,4	1,7	-4,5	-0,8	-1,3	3,7	0,2	1,1	Spain
-0,3	3,3	3,3	-1,2	-3,1	0,9	5,7	-6,6	2,5	Netherlands
5,0	1,1	0,0	-27,6	9,3	15,8	.	.	.	Ireland
4,1	0,8	0,4	-8,8	5,4	5,4	14,4 ^e	11,3 ^f	4,1 ^g	Lithuania
3,4	1,7	0,8	-5,7	-0,8	-11,7	7,1	-9,4	.	Luxembourg
3,6	0,9	1,6	-5,8	1,4	2,1	15,3 ^e	-3,6 ^f	-1,5 ^g	Latvia
4,9	2,4	2,1	0,7	-1,5	2,1	4,8 ^e	15,2 ^f	7,9 ^g	Malta
4,3	2,0	1,8	-2,6	-5,7	-2,5	-0,8	-5,6	-3,8	Germany
7,7	4,0	4,2	-1,1	1,3	-0,5	3,5	-5,5	-7,7	Poland
4,8	1,8	2,6	-4,8	-3,5	-1,9	5,6	2,5	2,0	Portugal
9,2	5,3	4,8	-3,2	-4,0	-2,1	19,8	-6,0	-3,2	Romania
9,0	3,2	2,9	1,2	5,5	0,9	-1,4	-7,2	-10,9	Slovakia
7,1	1,1	0,7	-14,5	-1,3	7,2	20,3	-13,1	-17,1	Slovenia
3,7	1,3	1,2	1,5	-1,1	0,0	-5,1	-7,0	1,1	Sweden
12,2	3,4	3,0	-6,7	-6,4	-4,2	0,1	-6,2	-6,0	Hungary
5,6	1,2	0,7	-4,1	-3,3	-3,2	7,3	7,3	-0,3	Italy

wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę. d Dane wyrównane sezonowo oraz dniami roboczymi.

Statystycznych GUS.

conditioning supply. d Data seasonally adjusted and adjusted by working days. e 04–06 2023. f 01–03 2024. g 04–06 2024. of Statistics Poland.